NAGY-KANIZSA, 1889. november 2-án. 44-ik szám Huszonnyolczadik évfolyam.

Előfizetési ár
egész évre 5 frt — —
fél évre 2 fr 50 kr
negyedévre 1 frt 25 kr
Egyes szam 10 kr

HIRDETÉSEK
8 hasábos petitsorban 7, másodszor 6 s minden további sorert 5 kr.
NYILTTERBEN
petit soronként 10 krért vétetnek fel. Kincstári illeték minden egyes hirdetésert 30 kr. fizetendők.

ZALAI KÖZLÖNY.

A lap szellemi részét illető közlemények a szerkesztőséghez, anyagi részét illető közlemények pedig a kiadóhivatalhoz bérmentve intézendők:
Nagy-Kanizsán
takarékpénztári épület
Bérmentetlen levelek nem fogadtatnak el.
Kéziratok vissza nem küldetnek.

A nagy-kanizsai „Kereskedelmi Iparbank“, a „nagy-kanizsai önkéntes tüzoltó-egylet, a „nagy-kanizsai kisdednevelö egyesület“, a „nagy-kanizsai keresztény jótékony nöegylet“, a „nagy-kanizsai izr. jótékony nöegylet“, a „szegények tápintézete“, a „nagy-kanizsai tiszti-önsegélyzö szövetkezet“, a „soproni kereskedelmi iparkamara“ nagy-kanizsai külválasztmányának hivatalos lapja.

HETENKINT EGYSZER, SZOMBATON MEGJELENŐ VEGYES TARTALMU HETILAP.

Memento mori!

Ma halottak napja van, ma azok emlékét ülik meg, kik már csak emlékünkben élnek, kiket a könyörtelen halál vidám körükből kiragadva kitépve forró, szerető öleléseinkből, a hideg sir mélyébe fektetett . . . . Ezek emlékét megülendő, a halál birodalmába sietett mindenki óriási koszorukat, tündérfényü lámpákat vive, hogy velük a kedves elhunytak sirhalmait diszitsék. — Mintha a természet nem diszitené fel eléggé azokat. — Hisz odaadta fáiról a tarka leveleket, befedve velük hüségesen a dombokat, melyek alatt egy-egy hü sziv porladoz . . . .

De a jó emberek ezt nem tartják elégségesnek és sietnek áldozni a halottaknak fénynyel, virággal és könynyel. A fény világosságot derit fájdalmuk éjjelére; a virág befödi a bú vágta sebeket; és a köny . . . a köny elolvasztja a bánatot, mint az éjszaki jégvilágból leszaladt hegyet elolvasztja az Oceánnak melegebb árja . . . . . Azért mondják boldog, a ki sirni tud; azért mélyebb a férfiu fájdalma, mint a nőé, mert mig az magában emésztődik és könyeit visszafojtja, emez szabad folyást enged neki és hangos jajszavakban tör ki . . . . Én sem tudok sirni, pedig valahányszor a temető mellett elmegyek, szivem elszorul és szemeimet égeti az elfojtott köny . . . s menynyivel inkább ma, midőn oly sokat látok sirni az elveszett kedvesek hamvvedre felett . . . . De ha minden sirhalmot meglátogat egy-egy szerető sziv kiben a szeretet ugy lobog, mint a lámpafény; kinek szemeiből oly hidegen, mint fájdalma, foly le a köny: akkor mi se legyünk rosszabbak, s ha nem is tudunk sirni, legalább elmélkedésünkkel rójuk le tartozásunkat kedves halottjaink iránt, mert az elmélkedésre nagyon is alkalmatos a temető, nemcsak ilyenkor, hanem mindenkor. Hiszen minden hant, minden levél, minden virág, mely most a bus sirokon illatozik, a pompásan diszitett márványemlékek aranybetüs feliratai, az egyszerü fakeresztre festett fehér betük, melyek mind csak azt fejezik ki: „fuit“, szent áhitattal töltik be a fölemelkedő emberi lelket.

Tulemelkedik itt a lélek a földieken, fel az eszmények tündérhonába, hol a valódi szép, jó s igaz, az összes emberiség haladásának végpontjai örök harmóniában vannak. Felemelkedik itt a gondolattal terhelt képzelem a beláthatlan messzeségben óriás oszlopaikra támaszkodó mérhetetlen boltozathoz, melyen belül, a temetőben nyugvó halhatatlanok számára uj élet, uj haza s örök boldogság virul, hol a tiszta, önzéstelen szeretet forrása fakad, hol:

„Szebb a rózsa, tisztább a patak,
Zengőbbek a dalok.“

Mint az arany a tüzben, ugy tisztul lelkünk a temetőben, s minden ájtatosság és szent ihlettel tölti be sziveinket, miért is találóan nevezi az öröktavasz honának fia a temetőt: „campo santo“-nak.

„Temető utolsó hazája földi létünknek! mennyi életrom hever s porladozik bus rögeid alatt! „mennyi szenvedésdulta kebel enyhet csak itt talál, eltemetve nagyságot, erényt s dicsőséget, érzelmeket, melyek a leomlott keblek romjai között honoltak; a nagyság helyett töredéket, élet helyett pusztitó enyészetet, a dicsőség helyett megalázást, az érzelmek hamván hideg megsemmisülést tüntetve föl.

Temető, oh, csak te, egyedül te vagy az igazi köztársaság, hol az egyenlőség magasztos eszméje, melyért évszázadok hosszu harczaiban a szabadság. — ez égi szent sugárnak apostoli éles karddal s a kardszurásnál égetőbb szó lángpallosával harczolának, — igazán megtestesülve van.

A szellemek városában minden: az enyészet s pusztulás, minden tárgy egy könyörtelen zsarnokot juttat eszünkbe, ki itt az enyészetet egész valójában szemeink elé állitván, a halhatatlanság eszméjét mintegy gunyolni láttuk, mert az ember születik, hogy meghaljon, — de csak testileg! Keserü, de való! — Mert mióta e csábszellem elcsábitá az első hölgyet s ez az első embert; mióta az első emberpár a szüz szerelem rózsalánczain kötötte meg a büncsomót, azóta az emberiség rabja a halálnak, s minden óra, minden percz minden pillanat közelebb viszi az embert a végperczekhez.

„Szomoru iróniája végzetünknek: születni, meghalni!“

Halál! te kikerülhetlen balvégzete életünknek, megsemmisited az üde bimbót ugy, mint a fonnyadt virágot, mely a nap hevétől bágyadtan hajtja le kelyhét.

Hatalmad előtt megtörik minden ellenállás, a királyi s koldusfő egy formán meghajlik semmisitő karod hatalma előtt. A tudós, ki lángesze égő sugaraival fényt áraszt magára, fényt nemzetére, ki mint világitó meteor fénylően ragyog; a zsarnok, kinek tekintetétől ezrek remegnek; a rongyba burkolt nyomorék, ki esdekelve könyörög: oh, adjatok, oh adjatok kenyért, mert meghalok; s a halál intésére megsemmisül.

A halál megkivánja adóját, s az embermilliók között, a kiket igy elragad, sajgó kebellel nézünk azok után, kiket szivünkről szakaszt le. Nekem is van egy ily kedves halottam — és ennek emlékezete busit el, valahányszor az örök béke ezen helye eszembe jut, csakhogy ennek sirja messze-messze van tőlem, talán már eddig keresztjét is kitörték, a dombot pedig eltapodták. Tudom, hogy küpresi és rózsa már nem nyilik a sirján, a szende ibolya nem illatozik a rózsa tövében s a karcsu liliom már nem hajtja le mély bánattal, szemérmesen szüztiszta kelyhét; de talán a szomorúfüz néma búval hajtja le lombos ágait, hogy engem némileg helyettesitsen. Vigasztal e néma fájdalmamban is, hogy felette áll a kőnél biztosabb szomorufüz, melynek tövét hajdan annyiszor öntözém könyeim záporával.

Hajdan! de most, midőn ideje volna, midőn ugyszólván kötelességem volna emlékének egy pár könynyel áldozni, még csak egy imát sem rebeghetek el sirján, mert a kegyetlen sors még a sirjától is távolvetett. De tudom, hogy elmulasztott kötelességemet helyre fogja pótolni a természet és ugy felékesiti, mint ezt itt; tudom be van az is fedve tarka levéllel és:

„Sirja felett enyeleg suttogva az alkonyi szellő.“

Molnár Samu Pál.

Kivonat

a soproni kerületi kereskedelmi- és iparkamara 1889. évi szeptember hó 25-én tartott rendes közös üléséről felvett jegyzőkönyvből.

(Folytatás.)

Ezek után már csak a kis ipar mikép való emelésének kérdése volna tárgyalandó. Ezen kérdés megoldása szoros összefüggésben áll az általános nemzeti jólét és vagyonosodás mikép való emelése kérdésének megoldásával. Mert ha a mezőgazdának pénze van, terményei megfelelő áron kelnek, felesleges marhaállománya kész vevőre talál; ha a mezei s gyári munkások százezreinek biztos keresetet, jövedelmező munkát nyujthatunk: akkor a kézmüves is meg tud élni s az ő árui is szépen kelnek. De ha a mezőgazdasági termények ára, a tengerentuli verseny s a külföldi védvámok kettős nyomása alatt oly alacsony szinvonalra száll, a mint azt a utolsó években megfigyelhettük, ha a munkás csak ritkán talál s akkor is keveset jövedelmező foglalkozást: akkor a kézmüves osztály szenved meg első sorban a nyomasztó viszonyok súlya alatt. S ime, ismét ott vagyunk, a honnét ezen kérdés tárgyalásánál kiindultunk. Teremtsünk, nagy kiterjedt gyári ipart s benne mezőgazdasági terméinknek biztos vevőt, munkás köreinknek biztos keresetet s kisiparunk léte is biztositva leend.

De ezenkivül is még igen sokat kellend érdekében tennünk.

Mindenekelőtt kivánatos volna, ha az ipartörvény végre valahára szigorúbb alkalmazást nyerne. Mert daczára a képesités kimutatásáról szóló törvényes rendelkezéseknek, csak az nem kontárkodik a kézmüves jelleggel biró mesterségekbe, kinek épen kedve nincs. S iparostanoncz iskoláink helyzete, mily kétségbeejtő az. A tanórákat épen csak az látogatja, a kinek kényekedve úgy tartja. De minek is? Tanonczbizonyitványát s evvel együtt azon jogosultságot, hogy néhány év alatt mesterré legyen, azért mégis megkapja. Igaz ugyan, hogy az ipartörvény 82. §-a azt mondja, hogy a tanoncz mindaddig, mig tarideje tart, köteles a tanoncziskolába járni, a 78. §, hogy a tanonczok magatartásáról és előmeneteléről az iparhatóság havonkint értesitendő s a 67. §, hogy az iskolai bizonyitvány adatai a tanonczbizonyitványban felemlitendők; sőt a nagyméltóságu vallás- és

Tárcza.

Hattyudal

Őszi eső halkan, permetezve hullik,
Kósza szellő tele zugó siralommal, —
Az egész természet disze, éke mulik,
Bánat születik a hulló sárga lombbal.

Lelkem vissza-vissza száll a mult ködébe,
Kósza szellő szárnya messze el-elkapja,
Boldog órák ringató varázs ölébe,
Melyet beragyog még a gyermekkor napja.

Gyermekévek! ah, egy szép tündéri álom,
Ártatlan boldogság örömteli éje,
Melynek folytatását sehol se találom,
Zord küzdelmek napja virrada helyébe.

Volt ugyan, még egy, tán annál is dicsőebb
Ifju ábrándjaim méla holdvilága;
Hah, de mit emlitem! felfakadt im a seb,
Melyet hegeszte már türelem virága.

Ifju ábrándjaim? Ó nem csaba álom;
Tanum a hulló lomb s az ég csillagfénye,
Melynek varázsában égő szemsugáron
Fellobbana szivem vágyó érzeménye. . . .

Ott csendüle ajka siréni danája,
Játszi szellőn ringó lenge lomb ölében,
S suttoga szerelmet-esküvő imája
Sylphidi lengéssel borulva fölébem.

Ah, akkor tavasz volt, a beteg sziveknek
Gyógyuló napja, vagy csendes haldoklása
Boldog, a kit siratatlan eltemetnek,
Ha a fájó szivén kivül nincsen mása.

Milyen szép is az, ha a lenyugvó nappal
Utolsót dobban a sziv lüktető vére,
Azután egy nagy éj, örök alkonyattal
Borula szenvedő megtörött szemére. —

Én is igy halok meg! Szép alkonyodóban
Harmatos virágnak ringató ölén,
A kit ugy szerettem . . . lázas vizióban
Gyászdalom susugva boruland fölém

Gyászdalom susogja . . . . . eoli fuvalom
Édes, andalitó, panaszos sirása, —
Szerelmi esküjét vissza sirni hallom . . . .
Ez a játszi szellő tanuvallomása . . .

S a midőn a távol, ködbe vesző bérczen
Megtörik a napnak biboros sugára,
Utolsó lehelletemből is megértsen,
Hogy egy szebb hazában lelkem vár reája . .

NEUSIEDLER JÓZSEF.

A kik össze illenek.

Elbeszélés.

Irta: MÉSZÁROS SÁNDOR.

(Folytatás.)

Mikor vége van a magyarázatnak, dologra küldi a cselédeket, maga pedig behuzódik a közeli szárnyék sarkába és lehasalva a füre, gondolatokba mélyed.

Kis időre jön hozzá két magas, vállas fiatal, vellások voltak Dávid uramnál.

— Üljetek le, mondá nekik Józsi.

Mikor leültek, kihuzza a kis gazda zsebéből dohányzacskóját és megkinálja a két cselédet. Ezek szó nélkül megtömik belőle pipájokat, elkezdenek csiholni és aztán pöfékelnek.

— Tudtok-e már valamit? kérdé a kis gazda a cselédeket.

— Tudunk! volt az egyhangu felelet.

— No csak rajta, kezd te el a mondókádat Pista, majd én irom.

És a Pistának szólitott elkezdi mondani a következőt, mig a kis gazda irja:

Egyszer egy időben, királyi mezőben a szarkák veszekedtek, a verebek káromkodtak. Esküdteték papjokat, hogy nem-e látta a czinczának subáját, a szarkának nadrágját? . . . Megharagudott a szarka, ugy meghajitotta a papot egy tökkel, hogy mindjárt meghalt. Ejnye, ejnye be kár volt, nékem is jó komám volt. Dixi.

— No ez nem sokat ér! Mondá a kis gazda. Mondj most te Jancsi valami jobbat.

Jancsi elkezdi.

Szegény legény a trücsök, indul házasodni. Ölelgeti a legyet, elakarja venni. A légy is megcsókolgatta a trücsöknek száját, a trücsök is simogatta a légynek háját. Ez itt mindjárt megtetszett a mi vőlegényünknek. Megcsókolgatták egymást, szépen megegyeztek. Sündisznó lett a násznagy, beszélt is ékesen, össze is adta őket, élnek istenesen. Farkas lett a mészáros, jó borjut le vágott, mellé három malaczot, azt is jót levágott. Kutya mossa a hurkát, az agár meg tölti. Egy nagy hamvas vén varju, az meg csak ott lesi. Oda száll a vén varju igazságot tenni, ugy megrugta egy vén tyuk, nem tudott mit tenni. Gólya lett a muzsikás, szürke gém a czimbalmos, gödény meg a kontrás, szunyog a szekundás. Dixi.

— Ma nem tudtok semmit. Azt hittem, hogy szebbet mondtok el. Mondá a kis gazda. Most meg én mondok valamit. Hát az a hir öcséim, hogy Halason áll a verbung, szedik a huszárnak valót. Öt nap mulva itt is lesz verbung nálunk. No öcséim, itt-e, vagy ott? . . .

A két legény összenéz és hallgat.

— No, mi lesz?

— Hát jobb lesz Halason, az utolsó napon.

— No, én meg majd utánnatok megyek.

— Jó, jó, kis gazdánk, — mondá az egyik cseléd, de még nem tudjuk, hogy mikor lesz az a nap?!

— Mikor lesz no! . . . Holnapután hajnalba indulhattok, kora délutánra oda értek és a többi a ti dolgotok. Én majd apámnál kimentelek benneteket, nehogy kerestessen, ha pedig ott vagytok, jó helyen lesztek. Én ugy alkonyat tájban ott leszek. Tartassatok a számomra két mundért készen, mert másodmagammal megyek.

— Mész ám menydörgös adtába! kiált a szárnyék másik oldaláról egy rettentő hang.

Bizony nemzetes főbiró uram hangja volt az, ki az egész beszélgetés fültanuja is volt.

Elkotródott onnan a két cseléd, maga maradt az apával a fiu.

— Te! . . . kiáltott felindult hangon a biró, mig erős birói pálczáját magasra emelte. Ha másodmagaddal volnál itt mindjárt agyon csapnálak, de — itt leereszté botját — csak egy fiam van, kinek élni kell. Menj haza szemem elől, te Istent, apát nem ismerő. Ki az apai szóval semmit sem törődik, ki ősz apád busitod, ki lábbal tapodsz minden szent köteléket, mi hozzámköt, ki sárba hajitasz minden szülői tiszteletet, menj, kotródj, takarodj szemem elől, mert megfeledkezem magamról és itt a cselédhad előtt botozlak meg!

Józsi búsan, horgasztott fővel botorkált a város felé vezető uthoz, mig főbiró uram halovány arczczal botorkált a cselédek felé.

A hazafelé vezető uton nem győzé eleget törölgetni szemeit Józsi.

Különös lélekkel volt megáldva.

Szenvedélye volt a népszáján lebegő példázatokat, verseket, meséket gyüjteni, mit hallott, mindjárt lefirkantotta. Mindenhez a világon volt kedve, csak arra nem, mire atyja kényszerité, a gazdálkodásra.

Minden vágya, óhaja, hogy katona lehessen.

Még debreczeni diák volt, néhány év előtt, mikor látta a katonaéletet s annák a legelső mozzanatát, kezdetét, — a verbungot.

Megzavarta fiatal vérét a látás s azóta nem tudott lemendani róla.

Mikor kiér az országutra, lát két szép nyalka huszárt. Ugy megdobogott a szive, hogy meglátta őket, nézte-nézte, majd mikor közel ért hozzájok, lehorgasztotta bus fejét, mig szemeiben két parázsforró könnyet törölt szét. Ugy haladt aztán horgasztott fejjel.

— Hej, öcsém! Szólitá meg az egyik huszár. Ne hajtsd ugy le a fejed, mert biz Isten az orrodra lépsz, aztán kaptár lesz belőle, ugy megdagad.

Pir szállá meg erre a fiu arczát és büszkén hátra veté fejét, mig vállait szét-, mellét meg előre feszité.

— Ha rálépnék, sem érezném, mondá foghegyen a gyerek vissza, de ha kend magáéra lépne, teremtugyse az ispotályba szaladna vele.

A másik huszár nagyot nevetett társa kudarczán, mi ingerlé emezt.

— Jól van mondva öcsém, mondá a leföződött huszár, hanem mond meg nekem, mikor van az ember sehol?

— Azt hiszem, mikor a küszöbön áll. Azt hittem, hogy kend huszár létére okosabb kérdést ád. Különben azt hiszem, kend még azt sem tudja, mennyi 12-nek a fele?!

— No, öcsém, azt a réztarajos angyalát a templomotok sarkán lustálkodó ka-

közoktatásügyi m. kir. miniszterium 1884. évi 27. 496. szám alatt kelt rendeletében még azt is mondja, hogy az iparostanulónak a tanitási órákra való pontatlan megjelenése esetén az iskolai bizonyitvány kiszolgáltatása felfüggeszthető: de ha akad azután olyan iparhatóság, mely a hiányzó iskolai bizonyitvány alapján a tanonczbizonyitvány kiszolgáltatását megtagadja, a nagyméltóságu kereskedelemügyi m. kir. ministerium mint harmadfoku iparhatóság elrendeli, hogy az illető tanitómester tanoncza mulasztásaiért ugyan megbirságolandó, de a tanonczнak a tanonczbizonyitvány iskolai adatok nélkül kiszolgáltatandó. S hasonló módon tétetnek illuzoriusokká a többi törvényes rendelkezések is. Majd minden egyes, látszólag az iparosok évtizedes követelményeinek eleget tevő kacs hatását, lerontja egy következő kacs ellenhatása s majd minden egyes engedményt, mely a kézmüipar erősitésére, megszilárditására s fejlesztésére irányul, ellensulyozza az ipartörvény valamely későbbi rendelkezése. Álig találunk olyan elvi ujitásra vagy engedményre, mely alul magában a törvényben nem lehetne kibúvót találni s a hol a törvény ily kibuvót nem nyújt, nyujtják azt az annak életbelépte óta megszakitás nélkül kibocsátott rendeletek és elvi jelentőségü határozatok. Ennek végre valahára határt kell szabni. Mert iparosaink azon fényes paizs helyett, melyet az ipartörvényben kivivni reménykedtek, mai nap egy százszorosan átlyukasztott papiros roncsot tartanak kezükben, s a kontárkodás, a készületlen elemek egészségtelen s bénitó versenye ma is csak úgy uralja a tért, mint annakelőtte.

(Vége köv.)

Ujabb kimutatás

a nagy-kanizsai „Hadastyán Egylet" zászlószentelése alkalmával történt adakozásról.

— Ötödik közlemény —

1) Plihál Ferencz	5 frt	
2) Dr. Mangin Z.-Egerszeg	5 „	
3) Hertelendy Béla	5 „	
4) Dr. Rothschild Samu	3 „	
5) Dvorzsák Florián	3 „	
6) Pischer J. főkalauz	2 „	50 kr.
7) Lovák Ede	2 „	
8) Erdődy Lajos	2 „	
9) Loser Károly	1 „	
10) Jalics József	1 „	
11) Hárrer Robert		50 kr.
12) Giber Sándor		50 „
13) Hauser Salamon		50 „
14) Komondy Mihály		50 „
15) Foyta Vilmos		50 „
16) Gühr Károly		50 „
17) Schvanner István		50 „

Kelt Nagy-Kanizsán, 1889. október hó 30-án.

ZRINYI JÓZSEF
egyl. főparancsnok.

Tudnivalók.

— **A helyhez kötött (stabil) gőzgépek** kezelői számára a nm. kereskedelemügyi m. kir. ministerium által az állami közép-ipariskolában rendezett esti tanfolyam f. évi november 2-dik napján fog megnyittatni s deczember hó végéig tart. Tanulókul felvétetnek a 18 életévöket betöltött önálló lakatosok, kovácsok s a különböző gépgyárak főbb munkásai, a kik már a fütők és locomobilkezelők tanfolyamát jó sikerrel elvégezték. A belépőktől erkölcsi bizonyitvány kivántatik. A beiratások az intézet helyiségében (Budapest, VIII. kerület, népszinház-utcza 8. sz.) október 30-án kezdődtek s a hétköznapokon este 6 órától 7-ig, a vasár- és ünnepnapokon pedig délelőtt 10 órától 12-ig tartatnak. A felvételre jelentkező munkások munkakönyvets — ha munkában vannak — munkabizonyitványt tartoznak előmutatni. A tandij 5 frt.

— **Nősülés a honvédségnél.** Mint félhivatalosan jelentik, e hó 7-éről kelt legfelsőbb elhatározás értelmében jövőre a hovédségnél az eddiginél nagyobb számu egyénnek engedik meg a nősülést, és pedig minden 4 zászlóaljjal szervezett gyalog féldandárnál 12 altiszt és 4 puskamüves, a 3 zászlóaljjal szervezett minden gyalog féldandárnál pedig 9 altiszt és 3 puskamüves, végül minden huszár-ezrednél 6 altiszt és 6 egyenlő állásu egyén (gyógykovács, puskamüves, szijgyártó, vagy más mesterember) lehet nős.

— **Hirdetéses levelező lapok.** A kereskedelmi miniszter a következő rendeletet bocsátotta ki: „Mult évi október 3-án 43282. sz. alatt kelt rendeletemmel lehetővé tettem az ugynevezett hirdetményes levelezőlapok forgalomba hozatalát bizonyos feltételek mellett, melyek egyike azt határozza, hogy egy és ugyanazon szövegü hirdetményes levelezőlapból legkevesebb 50000 példányt kell megrendelni. Hogy ezen a kereskedelmi forgalom érdekében rendszeresitett levelezőlapok használata megkönnyittessék s hozzáférhetőbbé tétessék, a most emlitett feltételt oda módositom, hogy ezentul egy és ugyanazon szövegü levelezőlapokból már 5000 dbnyi mennyiségtől kezdve lehet megrendelést tenni, ha a fél ehez előző engedélyemet megkapta. Az engedély egyéb feltételei változatlanul megmaradnak."

— **Valamennyi törvényhatóságnak.** Az ország területén föllépett ragadós száj- és körömfájás járványának kiirtására irányuló intézkedések helyes vezethetése, de kivált indokolatlan forgalmi akadályok elkerülése czéljából feltétlenül szükséges, hogy azonnal tudomásomra hozassanak azon községek nevei, melyekben az emlitett betegség megszüntnek nyilvánittatott, hozzám haladéktalanul följelentessenek, minthogy több izben tapasztaltam, hogy, a forgalom nagy hátrányára oly községek is vezettettek itt nyilvántartásban, melyekben a járvány tényleg már megszünt. Felhivom ez okból a közönséget, hogy postafordultával tegyen jelentést az iránt, hogy a vármegye vagy város területén uralkodik s mely községben uralkodik jelenleg száj- és körömfájás, — egyuttal pedig szigoruan itézkedjék, hogy közegei a betegség fellépését és megszünését haladéktalanul jelentsék és ilyen jelentéseket a közönség mindenkor azonnal terjeszszen föl hozzám. Budapesten, 1889. október 17. A miniszter helyett Fejér, m. k.

— **Körrendelet** a zalamegyei m. kir. pénzügyigazgatóságtól. Valamennyi községi és körjegyző urnak és a községi érdemes elöljáróságnak. A m. kir. pénzügyigazgatósághoz postai közvetitéssel intézett jelentések, kérvények s egyéb beadványok mikénti czimzése tárgyában.

Igen gyakran előfordul, hogy a m. kir. pénzügyigazgatóság hatásköréhez tartozó ügyekben az egyes községi és körjegyző urak, illetve a községi elöljáróságok, de különösen az egyes magán felek által postai közvetitéssel intézett jelentések, kérvények és egyéb beadványok nem a m. kir. pénzügyigazgatósághoz, hanem közvetlenül a m. kir. pénzügyigazgató nevére, az ő személyéhez vannak czimezve. Minthogy pedig ily czimzések főként a m. kir. pénzügyigazgató távollétében, vagy akadályoztatása esetében különösen akkor, ha a levél boritékán nincs jelezve a levél tartalmának hivatalos, vagy magán jellege, tévedésekre szolgáltatnak okot és sürgős ügyekben pedig a pénzügyi szolgálatnak, vagy az egyes érdekelt feleknek hátrányául is szolgálhatnak; ennek elkerülése czéljából utasittatnak a községi és körjegyző urak, illetve a községi elöljáróságok, hogy a m. kir. pénzügyigazgatóság hatáskörébe tartozó ügyekben jelentéseiket és levelezéseiket ne a m. kir. pénzügyigazgató nevére és személyéhez, hanem a „M. kir. pénzügyigazgatósághoz" czimzéssel intézzék s ezen körrendelet tartalmát a községeik területén lakó adózóknak legkiterjedtebb módon hozzák tudomására. Zala-Egerszegen, 1889. szept. 30. Gernya m. k.

A szőlő-penészről.

(Peronospora viticola de By.)

POÓR és Dr. SZIGETHY.

(Folyt. és vége.)

Amint tehát az eddigiekből láttuk, a növényivadékok kiinduló pontja a conidium. Ha nincsenek meg a fejlődéséhez, megtelepedéséhez kedvező viszonyok; kellő nedvesség, bizonyos hőmérséklet, stb., mi történik vele? vagy elpusztul, vagy pedig életképességét megtartva, fennmarad, mig kedvező viszonyok közé jut. Igy történik az áttelelése is. A hideg időjárás minden növényi életet fennakaszt haladásában, amint a költők kifejezik magukat, elaltatja a természetet. A Peronosporák lehullanak az elszáradt, s egyébként is lehulló, nekik eddig tápot nyujtó levéllel, a szőlő Peronosporájáról szólva, ennek levelével a conidiumok szerte hullanak s megvonulnak a már előképzett rügy fedő leveleinek bolyhos — szőrös felületén mint kitünő hideg ellen védő szerven, az elhullott falevéllel együtt eltakartatnak a hó által s mintegy, beburkolva a zord időjárás ellen álomba merülnek s együtt ébrednek a szunnyadó természettel. Ha nem volnának megvédve a hideg ellen, elpusztulnának, a mi természetesen számtalan conidiummal, esetleg egy vidék összes Peronospora conidiumával megtörténik, de hiszen ha nem volnának kedvezőtlen viszonyok, csakis mindig kedvezők, ha egy conidium sem veszne el télen, akkor csakhamar minden Peronosporából állana. Mikor azután elmulik a tél, a hó eltünik, a rügy hajtani kezd, ágat, fürtöt, levelet fejleszt, már rajta van a Peronospora csirája, hiszen menedéket adott neki a rügy, megvédte annak életét, hogy most majd gyilkosa legyen. Az ősszel elhullott levélen levő conidiumok is szabadra kelnek, lerázva őket a levelekről a gazda gereblyéje, szárnyra kelnek a széllel s rákapnak egy uj levélre, hol egy harmatvagy esőcsepp meginditja tavaly megszakadt életfolyamatuk sorrendjét. Sok gazda még alaposabban felruházza szőlejét Peronosporával, felhasználva a tavalyi conidiumokkal bővelkedő levelest a tőkék trágyázására.

A burgonya Peronosporája a pinczében tovább folytatja életét a gumókon s ezekkel jut ujolag a szántóföldre.

Az igy áttelelt Peronospora conidiumok még egy részben, söt teljesen is elpusztulhatnak. A minek nem árthatott a hideg, elpusztithatják a kedvezőtlen viszonyok. Könyitik, illetve biztositják a Peronospora csirok megtelepedését az esődús, ködös időjárás, nyirkos talaj, amint már emlitettük is, ha ezek nincsenek, akkor a Peronospora terjedése jelentékenyen korlátozott, vagy nem is történhet. A száraz levegő képes teljesen megsemmisiteni a gombát.

A Peronospora elleni védekezés ezzel kapcsolatban a kedvezőtlen viszonyok előállitásában képtelenség, mert szárazságot nem produkálhatunk, a köd képződését meg nem akadályozhatjuk. A mit a természet e részben nem adott hatalmunkba, böven szolgáltatta a chemiai szerekben. A gondolkozó emberiség keresett olyan vegyszert, mely a növény levelére nem ártalmas, a levélszövetet összetevő sejtek életére veszélytelen, mig a Peronospora csirájára s minden izére mérgező. A főszer a rézgálicz. Hogy ezt minő keverékben s minő százalék arányban kell a levelekre permetezni, az nem tartozik hozzánk, anynyi bizonyos, hogy a Kanizsa-környéki szőlőkben Kalivoda ur fölötte szép eredménynyel fecskendezett s hasonló eredményről tesz jelentést a keszthelyi gazd. intézet is a „Pesti Napló" f. é. okt. 7-iki számában is.*

A levelekre rendkivül finom köd alakjában permetezett oldat beszáradva, a levélen nehezen oldható s lemosható pontszerü s különböző nagyságu kék foltokat mutat, melyek a velök eleve érintkezésben volt Peronosporákat s ezek conidiumait megölték, más részben pedig a levél lassankint feloldva felszivja, magába absorbeálja. A vegykeveréknek, ezen lassankint a levélbe bekebelezett oldata elegendő erős méreg a levélszövetben levő myceliumok tönkretételére, holott a levélszövetsejtjei teljesen közömbösnek mutatkoznak vele szemben. Ha ezt a dolgot most jól fontolóra vesszük, annak a kérdésnek megoldásához jutunk, hányszor kell permetezni? mindannyiszor, a hányszor a vegyi keverék reászáradt foltjai a levélről eltüntek, részben az eső lemosása, részben a levelek mintegy felemésztő behatása alatt. Ezt legjobban a tapasztalat mutatja meg, mert ott pl. ismét fölösleges a permetezés, a hol nincs már nyoma sem a Peronosporának.

Mondanom sem kell, hogy a védekezésben első teendőnk mindig a megtámadott, elszáradt s az őszszel elhullott Peronospora által fertőzött levelek gondos összegyüjtése és teljes megsemmitése, elégetése kell, hogy legyen. Ez a dolog természetében rejlik és nem szorul magyarázatra.

De hát mely módon ártalmas a Peronospora a termésre? Ezt, hogy megértsük, lássuk futólag a növényélettant: a gyökér a talajból nedvességet s vegyi anyagokat vesz fel, ez a farostokon s egyéb rostokon a levélhez vezettetik, a levél az oxydatiót s egyéb vegyi átalakitásokat végezi, feldolgozza a tápot, s innen az illető növénynek fejlődéséhez s gyümölcséhez már alkalmas vegyületbe jutott táplálék a gyümölcsbe s a többi növényrészekbe jut.

Ha most valamely módon amaz egyik legfontosabb növényrész, a levél, megsemmisül, hogyan fejlődhessék a gyümölcs? és még tovább: hogyan fejlődhessék ki a szőlő vesszője? pedig tudjuk azt is, hogy a silányan fejlődött vesszőnek silány a rügye, s igy még a következő esztendőre is jelentékenyen hat ki ez által a Peronospora romboló hatása.

A Peronospora is, mint sok más rossz, Amerikából jutott hozzáuk, ott az otthonos vitis labrusca, aestivalis, cardifolia stb.-ken tenyész. Európában 1878-óta van elterjedve. A gombát először Franczia országban észlelték; azután elterjedt Sveicz-, Olaszország-, Magyarország- s Görögországban. Németországban kezdetben a Rajnavidékén észlelték. Igy szakadt nyakunkba szőlőinknek ezen ujabb veszedelme.

*Itt megjegyezni kivánnám, hogy a keszthelyi gazdasági intézet számítása szerint a fecskendezés összes költségei, a fecskendőromlást is beszámitva, holdankéut 7 frt és — krt tesz ki. Szerk.

Személyes meggyőződésünk és azon fényes eredmény után, a melyet Kalivoda gyógyszerész ur az ő rendszere szerint teljesitett egyszeres fecskendeztetése által, a megye különböző területén, u. m. Söjtör, P.-Szent-László, Kis-Komárom, Karos Récse, Orosztony és a kanizsai szőlőkben elért, arra hagy következtetni, hogy bizonyos szakismerettel a szaklapok által eddig évenkint 4-szeri fecskendezés elkerülhető, a mi által tetemes megtakaritás érhető el, e tekintetben kivánatos volna, hogy egyrészt a gazdaközönség tegye magát érintkezésbe Kalivoda urral, másrészt pedig szivesen vennők Kalivoda ur e tekintetbeni tájékoztató közlését tudomásul. Lapunk szivesen tért nyujt ily közhasznu közleményekre. Szerk.

Hirek.

— **Hirdetmény.** Az 1889. évi november 4-én választandó megyei bizottsági tagok igazolása és az ezen választások ellen netán benyujtott felszólamlások elintézése czéljából, a megyei igazoló választmány 1889. évi november 20-án délelőtt 9 órakor Zala-Egerszegen az alispáni hivatalos helyiségben ülést tartand, mi, az 1886-ik évi XXI-ik törv. czikk 28-ik szakasza értelmében ezennel közhirré tétetik. Zala-Egerszegen, 1889. évi október hó 27-én Szigethy Antal igazoló választmányi elnök. Botfy Lajos igazoló választmányi tag és jegyző.

— **Helyi laptársunk, a „Zala"** alakot változtatott, áremelés nélkül a „Pesti Hirlap"-hoz hasonlóan jelenik meg. Társszerkesztője Seress Imre jelesb iróink egyike, főmunkatársa pedig Szalay Sándor lett.

— **Főpapi** tanácskozások tartattak okt. 24-én a fővárosban a hgprimás elnöklete alatt, melyen megyés püspökünk Báró Hornig Károly ur ő Méltósága is részt vett s a jegyzőkönyv felvételével bizatott meg.

— **A „Pécsi dalárda"** — mint bennünket értesitenek — elvben kimondotta azt, hogy a tél folyamán körutra kel, mely alatt több városban, mint pl. Mohácson, Szigetvárott, Barcson, Nagy-Kanizsán, Kaposvárott stb. hangversenyeket ad. E körut első kirándulását november hó közepetáján rendezik.

— **Heti biztosok** e héten a Kisdednevelő Egyesület ovodáiban Cseresnyés Sárdorné és Plihál Ferenczné választmányi tag urnők.

— **Részvéttel** vettük a következő gyászhirt: Unger János és neje szül. Jandó Vilma fájdalomtól megtört szivvel jelentik drága felejthetetlen szorgalmu leánykájuknak Unger Málvinkának az utolsó kenet felvétele után agyhártya és tüdőgyuladásban 1889. évi október 26-án esti 7 órakor élte 10-ik évében történt gyászos elhunytát. A kedves angyalt fájó szivvel kesergik kedves nagyszülei és forrón szerető testvérei s édes anyja testvérei. A drága tetemek f. hó 28 án d. u. 3 órakor lesznek a mulandóság sirjában örök álomra elhelyezve. A szent-mise-áldozat pedig 29-én reggeli 9 órakor fog a Mindenhatónak a helybeli r. k. templomban bemutattatni. Felső-Rajk, 1889. okt. 26. Áldás és béke hamvaira! Jandó Ferencz nagyapa. Csik Erzsébet nagyanya. Kálmán, Muki, Jenő és Margit testvérei. Jandó Gizella és Rezső édesanyja testvérei.

— **Vig szüreti mulatság** volt Pálfy Elek pölöskefői birtokos vendégszerető házánál mult szombaton, mely a conventiós, bocskai czigányok jó zenéje mellett kivilágos kiviradtig tartott. Szép jellemvonásként emlitjük fel, hogy Pálfy barátunk mindazon munkásait, a kik éven át neki dolgoztak, megvendégelte, felköszöntvén őket, hogy a szürettel az évi nagy munka befejezést nyert s most ők is magyar szokásként együtt egyenek, igyanak és tánczoljanak! Meg is történt. Éjfél tájban egyik „Robotosa" ékes dictióban köszönté fel általok is annyira becsült derék uraságot, igérvén, hogy jövőre is becsületesen igyekeznek munkájokat teljesiteni és további kegyességét és tetszését kiérdemélni. Jól van! Az anyátok, apátok erre arra . . . sat. Rend legyen! aszondom; azt a . . . . . stb. Felelé kettőt, hármat fütyentve — a vidám kedélyü uraság.

— **Választási elnökök** a nov. 4-én megejtendő megyebizottsági tagok választásánál: Palinban Inkey László és Blau Pál. A nagy-kanizsai I. kerületben Tóth Lajos és Hirschl Ede, II. Vágner Károly és Ujvári Illés, III. Hertelendy Béla és Dr. Tuboly Gyula.

— **Kegyelet.** Deák Ferencz sirjánál Jakabfalvy Géza, Csányi László sirjánál pedig Stahlberger Lajos tartott gyászbeszédet.

— **Hivatal vizsgálat.** Svastics Benó, Zalamegye hőn szeretett főispánja november hó 27-én Keszthelyre érkezett s 28-án az itteni főszolgabirói hivatalban hivatalos vizsgálatot tartott, melynek eredménye szerint legmélyebb elismerését fejezte ki Takách Imre főszolgabiró, mint a hivatal főnöke előtt.

— **Őszi előléptetések** a közös hadseregnél és a honvédségnél megtörténtek. Pleheisz Gusztáv honvéd főhadnagy II. oszt. századossá léptettetett elő.

— **Nyáry Sándor** fiatal mütörténetiró, a ki Kupeczky Jánosról, a régi hires magyar festőről könyvet irt, a közoktatásügyi miniszter Magyarország felső megyéibe küldte, hogy a Mátyás király korabeli müemlékeket tanulmányozza s azokról munkát irjon. Nyáry ma utazott el Szepesváraljára, hol Császka szepesi püspök vendége lesz. Onnan tovább utazik Kassára, hová Bubics püspök hivta meg. Tisztelt munkatársunk e magas kitüntetésén örvendünk s bizonyára hiven megfelel a miniszter bizalmának.

— **Zalavármegyében** legalább 5 évig müködött irók bio-, és bibliographiáján fáradozik Novák Mihály, ki nemrég „Zalavármegye 184$^{8}/_{9}$-ben" czimü érdekes müvet bocsátott ki. Eddig már 189-et gyüjtött s nem ragaszkodik a megye szülöttjeinek felsorolásához, hanem munkája keretébe veszi azokat is, kik hosszabb ideig itt müködtek. Nézetünk szerint bekellene várni idősb Szinnyey József hasonló czélu országos müvének megjelenését s a netán hiányos, vagy hiányzó adatokat helyesbitve s kiegészitve késziteni el. Egyébként Novák igyekezetét méltányolni és helyeselni tudjuk.

— **Iskola-utcza** Igy nevezik városunk azon utczáját, melyet egyébütt, hol a czivilizátió még nem emelkedett olyan magas fokra, mint nálunk, bizonyára hajcsár-utczának neveznének és ha tekintetbe vesszük a körülményeket, ezen utóbbi elnevezés tényleg sokkal helyénvalóbb lenne. Reggel 7—8 óra közt jönnek az iskolás gyermekek kisebb-nagyobb csoportokban és ugyanezen időben vonul végig az iskola-utczán a városi gula és akik reggel a gulával jöttek, estefelé ugyanezen társasággal mennek, a szülők nem csekély aggodalmára. No, de ez még sebaj, mert a mivel mindennap érintkezésbe jön az ember, azzal csakhamar megbarátkozik és igy iskoslás gyermekeink is már mintegy elmaradhatlan barátnak tekintik a városi gulát. De máskép áll a dolog szerdai és vásárnapokon, mikor is ezen utczán vonul végig a vidék minden marhája, ez által nemcsak gyermekek, hanem még felnőttek is életveszélynek lévén kitéve. Ha valóban nem vezetne más ut a legelőre, és a marhavásárra, mint az iskola-utcza, ugy kivánatos lenne, ha a rendőrség felügyelne arra, hogy legalább a gyalogjárda lenne a közönség használatára fentartva. Rendőr helyett azonban csakis a marhák visszahagyott névtelen jegyeit látjuk, nem csekély boszankodására a járókelőknek. Az iskolautcza felső részéről (lásd a Hauser-féle háztól a Rácz-házig) nem is szabad szólanunk, olyan állapotban van ez, mintha mindenki megfeledkezett volna róla. Trágyázva naponkint lesz: részben az arra hajtott marhák által, részben pedig a szőlőbe szállitandó trágya hulladékaival, de kavicscsal, ezen drága kővel nem ékeskedhetik ezen utcza soha. — Ez érdemben jogos panasz érkezett hozzánk, ajánljuk az intéző körök figyelmébe.

— **Szinészet.** Sághy Zsigmond szinigazgató e napokban városunkban járt, hogy társulata részére az engedélyt kikérje, melynek elnyerésével az előadásokat november 6-án megkezdené. November és deczember hónapok határozottan

---

kastoknak, megettem, mint huszár kenyeremnek javát, hanem ily csuf kérdést még nem tettek fel elém. Hát gyereknek nézel engem is?

— Ha annak nézném, szóba sem állnék kenddel. Hát még sem felel?

— Hát hiszen, ha a lovam fejére ütök, az is rábólint, hogy 12-nek a fele 6

— Arra meg már én mondanám, szamáron ül kend, ha az a ló rábillentené a tisztes ábrázatját a hatra. Mert még az égben is 7 a 12-nek fele.

— Lapáttal etted te a tudományt öcsém. Vélekedék mosolyogva a huszár.

— Hát fogadjunk abba a kardba, meg csákóba, tarsolyba, hogy 7 a tizenkettőnek fele.

— Nem kérdem, mit adsz részedről fogadásom ellenébe, de fogadok.

Ezzel Józsi odalépett a huszárhoz, s parolát adott, de olyant, hogy az utóizétől, a szoritástól a huszár majdnem elbőditette magát.

— Hujnye, aki angyala van!

— Mi az no? kérdé a huszár társa.

Hanem emez szégyelte bevallani az igazat, elhallgatott.

— No hát álljanak meg kendtek.

(Folyt. köv.)

a legalkalmassabb szini idényt képezik városunkban és ha Sághy, mint kilátásban van, jól szervezett társulattal jön hozzánk, számithat a közönség pártolására, annál is inkább, mert Sághy áldozatkészségének köszönheti városunk közönsége, hogy olyan kiváló vendégek, mint Blaháné, Jászay Mari, Komáromy Mariska, Nagy Ibolyka, Solymossy Elek sab. fellépéseiben gyönyörködhetett. Sághy igazgató azonfelül Pálmai Ilkának határozott igéretét birja, hogy amerikai vendégszereplése előtt, valószinü november 20-án lejön hozzá Kanizsára, régebben tett igéretét beváltandó.

— **Jótékonyság.** A keszthelyi jótékony nőegylet november hó 30-án 7 leány és 5 fiu részére teljes öltözet ruhát osztott ki, hogy ezen jótékonyság következtében a közelgő téli időben az iskolába pontosan eljárhassanak.

— **Választási mozgalom.** A keszthelyi m. kir. gazdasági tanintézet hallgatói között élénk mozgalom indult az intézeti segélyegylet elnökének megválasztása tárgyában. A hallgatóság az idén három pártra szakadt s mindegyik párt igyekszik a maga jelöltjének megválasztását érvényre juttatni. Jelöltek: Szeép László, Pencz és Kukurelli 3-ad éves hallgatók.

— **Iskola-látogatás.** Svastics Benő, megyénk szeretve tisztelt főispánja november hó 29-én, d. e. 9 órakor Dr. Dunszt Ferencz apátplébános, Dr. Csanády Gusztáv isk. széki elnök, Takách Imre járási főszolgabiró, ids. Reischl Venczel városbiró, Dr. Hanny Ödön járásorvos és Csirke Iván városi jegyző kiséretében a keszthelyi községi elemi fiu-iskola ujonan épitett palotaszerü épületében tett látogatást. Ezen, a városnak diszére váló épület, valamint külsőleg, ugy belső beosztása és berendezése felett is teljes megelégedésének adott Ő Méltósága kifejezést. A diszes épületet Schedl János, a m. kir. gazdasági tanintézet épitészettan tanára tervezte s Laskay Ferencz épitőmester épittette fel. Az épitési költség boldogult emlékü Tolnai gróf Festetics Tassiló cs. kir. altábornagy iskolai alapitványából a keszthelyi elemi iskola részére utalványozott összegből fedeztetett.

— **Meghivó.** A nagy-kanizsai ker. jótékony nőegylet folyó évi november hó 23-án, szombaton, saját segély-alapja javára, a szarvas vendéglő nagytermében zártkörü tánczmulatságot rendez, melyre t. urasságodat családjával együtt teljes tisztelettel meghivja. Kezdete este 9 órakor. Felülfizetések köszönettel fogadtatnak és hirlapilag nyugtáztatnak. Személyjegy 1 frt karzatjegy 1 frt, családjegy 2 frt. A meghivó másra át nem ruházható, a belépésnél előmutatandó, s jegyek csak annak felmutatása mellett válthatók. A kik tévedésből meghivót nem kaptak, sziveskedjenek Baboss László egyleti titkár urhoz fordulni. Pénztárnyitás d. u. 5 órakor.

— **Választmányi ülést** tart a nagykanizsai kisdednevelő egyesület, vasárnap, november 3-án délután fél három órakor a nádor-utczai ovoda helyiségében. Tárgy a kis-kanizsai ovoda ügy. Az igazgatóság és választmány tagjait ez uton is tisztelettel meghivja az elnökség.

— **Gyászhir.** A nagy-kanizsai izr. hitközség örökemlékü néhai főrabbijának Fassl H. B.nek özvegye szül. Arnstein Josefin október hó 28-án Varazsdon 72 éves korában elhunyt. Hült tetemei átszállittattak Nagy-Kanizsára és október 30-án nagyszámu közönség részvéte mellett. Dr. Neumann Ede főrabbi megható gyászbeszéde után a helybeli izr. temetőben helyeztettek örök nyugalomra. A gyászoló családon kivül a helybeli Szent-egylet adott ki gyászjelentést, mely igy hangzik. A nagy-kanizsai Chevra-kadisa-egylet fájdalomtelten jelenti boldogult főrabbink Fassl H. B. ur özvegye Arnstein Josefin urnőnek folyó hó 28-án Varazsdon történt gyászos elhunytát. A boldogultnak átszállittatott hült tetemei e hó 30-án d. u. 3 órakor fognak a helybeli izr. temető halottás házából (Ziduk hadinház) örök nyugalomra tétetni. Béke lengjen hamvai felett! Nagy-Kanizsa, 1889. október hó 30-án. A Chevra-kadisa egylet előjárósága.

— **Tüzesetek.** Felső-Zsid községhez tartozó Kávölgyi szőlőhegyben november 25-én, éjjeli órákban Kovács József hagyatékához tartozó zsuppal fedett pincze s présház épület, állitólag gyujtogatás következtében leégett. A gyujtogatással az egyik örökös, Kovács Péter gyanusittatott. Kovács a megejtett vizsgálat alkalmával alibéjét alaposan beigazolta s igy a tüz keletkezésének okát homály fedi. — 28-án esti órákban Iléviz mellett fekvő Egregy községben ütött ki tüz, mely — mint hallottuk — több zsuppal fedett lakóházat hamvasztott el.

— **Ismerkedési estély.** A keszthelyi gazdászok ismerkedési estélye okt. hó 26-án tartatott meg az Amazon szálloda nagytermében. Az estélyen megjelent Deininger Imre, az intézet igazgatója s tanári kara is. Az ezen évi I-ső évesek közöl Lampert első éves hallgató meleghangu szavakba foglalt beszéddel mutatta be hallgató társait, beszédére Várady Géza 2-od éves hallgató válaszolt. Ezután megeredtek a szónoklatok, s a fiatal gazdászok Bizy Sándor kitünő zenekara mellett reggeli 4 óráig együtt mulattak.

— **A halászat** a Balatonon, azóta, hogy a kormany a halászati törvény drákói szigoruságu rendeleteit a Balatonra vonatkozólag megváltoztatta! ismét a régi lendületet vette. A partok mentén s igy a mértföld távolnyi viz közepén egyaránt foly a halászat éjjel-nappal ugy, hogy egy-egy, két hajón kievező halászcsoport 24 óránkint háromszor veti ki s vonja be százöles hálóit. De igy is silány az eredmény. A Balaton halai pusztulófélben vannak s a halászat még a régiet sem hozza be.

— **A fillokszera pusztitásai** által előidézett, minden oldalról jövő panaszok a képviselőház pénzügyi bizottságának egyik ülésében is visszhangra találtak Bármennyire sajnálandó is az az óriási kár, melyet e rovar hazánkban okozott, mégis rá kell mutatnunk, hogy a szőlőbirtokosok nagy része nem jár el elegendő körültekintéssel és a fillokszera ellen távolról sem védekeznek oly mértékben, a mint az lehetséges és a miről nemcsak Francziaország példája, hanem Magyarországon is néhány eset tanuskodik. Hogy mily biztos sikerrel lehet a fillokszera veszélyét leküzdeni, a következő két példa mutatja: Kerkápoly egyetemi tanár a budai hegyekben levő kiterjedt szőlőit képes volt teljesen inficiált kertek közepett zölden és dusan termő állapotban fentartani. Évek óta kizárólag azt a módot követi, hogy valamennyi tőt, még ha azok nem is látszanak megtámadva, évenkint szénkéneggel kezeli, minden hold szőlőre egy métermázsa szénkéneg jut és az eredmény tökéletes. — Jókai Mórnak a Svábhegyen van — szintén teljesen elpusztult kertek között — nagy szőlőskert-komplexuma, melyet virágzó és gazdagon termő állapotban az által tart fenn, hogy már évek óta, mihelyt valamely tőt gyanusnak látott, nem várva be előbb ennek elpusztultát, ugy ezt, mint a közel eső szőlőtőket is teljesen eltávolitotta és amerikai szőlővesszőkkel — melyeket később megnemesitett — pótolta. Egész kertje ezen eljárás következtében már teljesen uj tőkékkel van ellátva, az évi termés ugyanannyi maradt, a költségek aránylag csekélyek voltak és Jókainak fillokszeramentes szőlője van, mely bőven terem. Mint ebből látható, van két olyan jó methodus, melyek biztosan czélra vezetnek.

— **Halottak** estéje a nagy-kanizsai kath. temetőben kegyeletesen tartatott meg. Délután a főgymn. ifjuság tanáraik vezetése alatt Grossmann Ignácz egykori kedves tanáruk sirjánál megjelenve, alkalmi szónoklat tartatott. Este a diszes kivilágitásoknak az idő kedvezett s hullámzó néptömeg gyönyörködött a koszoru- és virágerdőben.

— **Megyei r. h.** Keszthelyen halászati szövetkezet alakul. — Szakonyi Irma okleveles tanitónőt a n.-kanizsai iskolaszék segédtanitói állásra meghivta. — Csáktornya városa a bormérési jogot évi 10.607 frt 24 kros bérbe vette. — A tapolcza-sümeghi vasut épitése tavaszszal megkezdetik.

— **Hazai r. h.** — Gulyás Gizella a Jankó féle zongorával hazánkban hangverseny-körutat tesz. — Veszprémben földmives iskola létesittetik. — A fonyódi hegyen constatálva van a phylloxera. — Dr. Periaky Mihály állami főszámvevő meghalt. — A nemzeti zenede jövő évben üli meg fennállásának félszázadosju bileumát. — Báró Sennyey Victor meghalt. — Alföldi Dorgoson elhalt körjegyző a Bourbon királyi családból való volt. — A magyar kir. honvédség jelenleg 3430 tiszt és 209. 663 legény. Ló állománya 7399. — Jövő évben Budapesten szinészeti kiállitás létesitetik

— **Külföldi r. h.** A bolgár fejedelem „Gróf Murányi“ név alatt utazgatott. — A világ legnagyobb kastélya a Mont Stuarti, Lord Buteé, 47 millióba került. — A német császári pár keleten utazgat. Augier Emil franczia drámairó 69 éves korában meghalt. — Az Eiffel-torony eddigi bevétele 5.553.171 frnk. — Királynénk nov. 4-én indul Corfuba. — Montenegróban éhinség uralg.

Irodalom.

— **A Pesti Hirlap,** mely ma kétségbevonhatlanul legnagyobb elterjedésnek örvend a magyar nyelven megjelenő lapok közt (hogy legnagyobb mennyiségben megy szét a postán, arról hivatalos számadatokból lehet meggyőződni a kereskedelmi minisztériumban), eddig is a saját tudósitóitól nyert eredeti értesülések egész tömegével szokott ugyan megjelenni napról-napra, mégis most — a politikai és társadalmi élet uj fölpezsdültével — jónak látta tudósitóinak számát szaporitani. Alig van ma már jelentékenyebb város Magyarországon, hol saját külön tudositója nem volna a Pesti Hirlapnak; oly európai főváros pedig egyáltalán nincs, honnét eredeti távirati tudósitásokat nem kapna. Rövid napok mulva pedig telefon-összeköttetés létesülvén Bécs és Budapest között, a Pesti Hirlap a legelső bécsi lapok legutolsó, azaz legkésőbbi hireit is három percz alatt élőszóval fogja megkapni, s igy hir- és távirati rovata a leggyorsabb eredeti értesülések leggazdagabb tárházát fogja képezni. Gyors és jó értesültség minden versenyen kivül lesz ez valóban! Mindenki meggyőződést szerezhet róla, ha a Pesti Hirlap kiadóhivatalától (Budapest, Nádor-utcza 7. sz.) mutatványszámot kér, melyet egy hétig ingyen és bérmentve küldenek. Ugyanott lehet előfizetni is, negyedévre 3 frt 50 kr, egy hóra 1 frt 20 kr. beküldése mellett; a mit jó lélekkel magunk részéről is ajánhatunk mindenkinek.

— **Ponori Török Árpádtól** „Internátus“ czimen szatira jelent meg. Szerző körültekintő figyelemmel ostorozza a kasztszellemü nevelést s párhuzamba állitja a német és franczia nevelést s ebből következtetve a magyar intenátusság létesitésével veszélyt jósol a hazára és a nemzetre. Ára 30 kr.

— **„Olvasó kör“** szépirodalmi regény folyóiratban megjelent „Uj párisi titkok“ társadalmi regény 18-ik füzete és „Szófia gyöngye“ történeti regény 8-dik füzete, magyaritva Tölgyesy Mihály által. Szerkeszti Fülöp György, kiadja Kormányos Róza. Ára füzetenkint 25 kr.

— **Értékes jutalmat,** nagybecsü uj könyveket, diszkötésü müveket, és kiváló munkákat nyerhet a „Magyar Szemle“, e kitünő szépirodalmi heti folyóirat minden előfizetője, a ki a kedvelt s rendkivül érdekes lapnak „Játék“ rovatában közölt talányok megfejtését beküldi. Egy-egy ily jutalom néha sokszorosan felülmulja a lap előfizetési árát. S e gazdag, mulatságos rovaton felül a „Magyar Szemle“ mint a legmagasabb irodalmi igényeket is teljesen kielégitő hetilap oly sok élvezetes családi olvasmányt nyujt, hogy a hosszu téli estékre minden müvelt családnak a legkellemesebb szórakoztatóul ajánlható. A „Magyar Szemle“ kiadó tulajdonosa Kaczvinszky Lajos, a kipróbált ujságiró szerkesztője pedig Radnyánszky Gyula kinek neve elég biztositék arra nézve hogy a „Magyar Szemle“ a legjelesebb irók és költők közleményeivel oly dus tartalmu, hogy az élő irodalmat a legteljesebben s igazán méltóan képviseli. Meg is kedvelte a közönség gyorsan és ma már az egész országban ugy elterjedt, hogy törekvése még az eddiginél is pompásabb tartalmával sikereit állandóbbakká tenni. Melegen ajánljuk mindenkinek, hogy kérjen a „Magyar Szemlé“-ből mutatványt, mert akkor bizonycsan előfizet rá. A „Magyar Szemle“ előfizetési ára félévre 3 frt, negyedévre 1 frt 50. A kiadóhivatal (Budapest VI. ker. uj-utcza 14.) készséggel küld mutatványszámokat.

— **Uj zeneművek.** Bodo Alajos fiatal zeneköltőnktől ismét egy füzet magyar eredeti népdal diszes kiadásban jelent meg, a füzet Vidor Pálnak van ajánlva és a következő dalokat tartalmazza: 1. Nem volt nekem, szöke kis lány ..... 2. Vásárhelyi sétatéren Béla czigány muzsikál. 3. Sirok, sirok, nem tagadom, sirok. 4. Nossza czigány ne légy álmos. 5. Nem engedik azt az egek. 6. Széna, széna, széna terem a réten. 7. Erdő szélen kis bokorban énekel a pacsirta. 8. Boldogtalan vagyok, mert nagyon szerettem. 9. De sok rózsa van az én hajlékomban. 10. Álmos vagyok, az éjjel nem aludtam. Ajánljuk a zenekedvelőközönség figyelmébe. Kapható és megrendelhető a „Bpesti zenemü kiadóhivatalnál“ (Weinwurm A.) Károly-utcza 3. sz.

— **Az „Egyetemes Regénytár“**-ból a Singer és Wolfner budapesti kiadóczégnek e közkedveltségü vállalatából ismét két kötetet vettünk, a melyek méltóan sorakoznak az eddigelé megjelentekhez úgy a tartalom, mint a csinos és tartós külső által és Hugh Conway „Paulina“ czimü regényének Fái Béla által eszközölt gondos forditását tartalmazzák. — A szerző neve már magában véve elég biztosíték arra nézve, hogy a kiadóhivatal ez esetben is hü maradt elvéhez: csak a legkiválóbb irodalmi termékeket nyujtani olvasóinak. Hugh Conway kifogyhatatlan leleményessége, meséinek érdekfeszitő volta és a mesteri kézre valló ügyes lebonyolitás bizonyára számos olvasót fog e legujabb művének is szerezni. A csinos vászonkötésü két kötet ára 1 forint és kapható minden könyvkereskedésben, úgyszinte az „Egyetemes Regénytár“ kiadóhivatalában is (Andrássy-ut 10), ahol előfizetések is elfogadtatnak 20 kötetre 10 frt, 10 kötetre 5 frt vagy 6 kötetre 3 frtjával bérmentes megküldés mellett.

— **Uj zenemü.** Fischel Fülöp kiadásában Nagy-Kanizsán megjelent Rosenberg Ádám legujabb zeneszerzeménye „Magyar tácz“ czimmel. Ajánlva Wahrmanné, született Megyeri Krauss Izidora urnőnek. Ára 1 frt.

Kinyert. ?

Huzás okt. 26.

Bécs:	68.	39.	10.	65.	74.
Grácz:	79.	68.	56.	11.	14.

Szerk. üzenet.

— Aeskulap. Sajnálatunkra nem közölhetjük.
— Sümegh. A dallamot és a szalagos levelet szerdán postára adtuk.
— N. M. Magán levelet irunk.
— S. Megkaptuk. Rendben van.
— K. Készséggel intézkedtünk.
— A „repkényt“ köszönettel vettük.

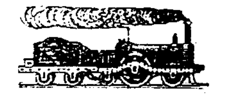

Vasuti menetrend.

Indul Kanizsáról.

Reggel.

Prágerhof	5 óra 18 perczkor	postavonat
Barcs	5 óra 28 „	postavonat
Budapest	6 óra 4 „	gyorsvonat
Budapest	7 óra 30 „	vegyesvon.
Bécsujhely	6 óra 55 „	postavonat

Délben.

Budapest	2 óra — perczkor	postavonat
Pragerhof	2 óra 45 „	postavonat
Sopron	2 óra 15 „	postavonat
Barcs	2 óra 25 „	postavonat
Szt.-Iván	5 óra 26 d. u.	vegyesvont.

Este

Pragerhof	12 óra 35 perczkor	postavonat
Budapest	11 óra 44 „	postavonat
Bécsujh.	12 óra 34 „	postavonat

Érkezik Kanizsara

Reggel.

Bécsujh.	4 óra 16 perczkor	postavonat
Budapest	4 óra 26 „	postavonat
Pragerhof	5 óra 54 „	gyorsvonat
Szombath.	8 óra 9 „	vegyesvont

Délben.

Sopron	1 óra 44 perczkor	postavonat
Pragerhof	1 óra 15 „	postavonat
Barcs	1 óra 40 „	postavonat
Budapest	1 óra 59 „	postavonat

Este.

Budapest	10 óra 40 perczkor	vegyesvonat
Bécsujh.	10 óra 26 „	postavonat
Budapest	12 óra 25 „	gyorsvonat
Pragerhof	11 óra 44 „	postavonat
Barcs	11 óra 34 „	postavonat

Felelős szerkesztő és kiadó:
BÁTORFI LAJOS.
Laptulajdonos: WAJDITS JÓZSEF.

Nyilttér*).

Schwarze Seidenstoffe von 60 kr. bis fl. 11.65 p. meter — glatt und gemustert (ca. 180 versch Qual.)

Farbige Seidenstoffe von 60 kr fl. 7 65 p. Meter — glatt und gemustert (circa 2500 versch. Farben, und Dessins.)

Versendet roben- und stückweise porto- und zollfrei des Fabriks-Depot G Henneberg) K. K. Hoflief). Zürich. Muster umgehend. Briefe kosten 10 kr. porto.

*) E rovat alatt közlöttekért nem vállal felelősséget a szerk.

HIRDETESEK.

Hirdetmény.

Tenyész-bikák eladása.

Széll Kálmán ur ő Excellentiája hérabázi és rátóti importált Siementhali tehenészetéből származott 9 drb tisztavérü, már tenyésztésre alkalmas bikák eladók.

Értekezhetni, ki az eladást is eszközli, Pintér Mihály kasznárnál, Hérah+ázán u. p. Kis-Unyom. Vasmegye.) 3735

Hirdetmény.

Alulirott ezennel közhirré teszem, hogy Oltay Ernesztin férj. Dr. Szakáts Manóné urhölgy tulajdonát képező, Szent-Györgyvár községhez tartozó, (Keszthelytől fél órányira fekvő), **762 hold kitünő minőségü szántó, rét és erdőből álló ugynevezett „Felső-Mándi“ puszta**, a rajta lévő gazdasági épületekkel és felszereléssel együtt, kedvező feltételek mellett szabad kézből minden órán eladó.

Szó, vagy irásbeli megkeresésre szives felvilágositással szolgálok.

Szombathely, 1889. okt. 22.

Dr. STIRLING EDE ügyvéd
Szombathelyen.

4738 2—2.

3620

Brandt Rich. gyógyszerész
svájczi labdacsai

10 év óta tanárok, gyakorló orvosok s a közönség által mint olcsó, kellemes, biztos, ártalmatlan házi- és gyógyszer alkalmazva s ajánlva. Kipróbálták:

Dr. prof. Virchow R., Berlin, v. Gietl, München (†), Reclam, Lipcse (†), v. Nussbaum, München, Hertz, Amsterdam, v. Korczynski, Krakó, Brandt, Kolozsvár, Dr. prof. v. Frerichs, Berlin (†), v. Scanzoni, Würzburg, Witt C., Kopenhaga, Zdekauer, Sz. Pétervár, Soederstädt, Kasan, Lambl, Varsó, Forster, Birmingham,

az altest szerveinek bajaiban,

máj- és aranyeres betegségekben, rendetlen székelésnél, makacs székrekedésben s az szédülés, mellszorulás, nehéz légzés, étvágyhiány stb.

Kellő óvakodás végett a vevő közönséget

a gyógyszertárakban kaphatók,

Hirdetmény.

A palini uradalom Nagy-Kanizsától ¼ órányira fekvő palini gazdaságában az ugynevezett angolkerti faiskolában mintegy 4,000 darab különféle

fiatal díszfa

eladó,

bővebb felvilágositás nyerhető

az uradalmi igazgatóságnál Pallabán.

3715

Ház-eladás Belovárott.

Egy csinos lakház, 8 lak- és egy előszobával, 2 pincze, 1 éléskamra, 2 nagy istálló, 2 pajtával, kut a házban, nagy kerttel kedvező feltételek mellett

szabadkézből eladó.

Az épület egy szegletház, mely négy utczára nyilik. Vendéglőnek vagy kávéháznak is nagyon alkalmas, ugyszinte tőzsdének bélyegeladásnak is, mert a járásbiróság tőszomszédságában van.

A ház tisztán 8% azaz 720 frtot jövedelmez.

Minden közelebbit a tulajdonosnál

Mlo Habdiánal

Hor.-Kőrösön tudható meg. 3742 1—2

3538

A SOULAC-I APATSÁG (Franczia-Ország)

Dom MAGUELONNE, prior

Főtisztelendő Benedek rendi atyái

FOGVIZE, FOGPORA ÉS FOGPASTÁJA

2 ARANY ÉREM: Brüssel 1880, London 1884

A legmagasabb kitüntetések

Feltaláltatott **1373** ik éven BOURSAUD PÉTER prior által.

« A főtisztelendő benedekrendi atyák fogvizének használata, naponkint néhány csöppet vizbe véve, megakadályozza és gyógyitja a fogak odvasságát melyeknek fehérséget és szilárdságot kölcsönöz, a mennyiben a foghust erősiti s teljesen egészségessé változtatja.

« Szolgálatot teszünk tehát olvasóinknak, midőn őket ezen régi és practicus készitményekre figyelmeztetjük, melyek a legjobb gyógyszert és a fogfájás ellen egyedüli óvszert képezik. »

A ház megalapittatott 1807 ben. **SEGUIN** 185 & 188, rue Croix-de-Seguey BORDEAUX

Vezérügynök

COGNAC naturel

KITŰNŐ AZ EGÉSZSÉGET előmozditó ÉLVEZETI SZER

BERGER, VOLK & Cie WIEN

JOBB a franczia Cognac-neműeknél, melyek többnyire — a charentei borvidékek elpusztitása folytán — egészben vagy részben szeszből készittetnek.

Olcsóbb a valóban borból előállitott, de korántsem jobb franczia Cognacneműeknél is, mivel ezekért üvegenkint 1.60 frtnyi vám és szállitási költség fizetendő. Miután

Berger, Volk és t^sa. Bécsben,

személyesen jót állanak az iránt, hogy az általuk gyártott Cognac-neműek más, mint borból desztillált alcoholt nem tartalmaznak, ez utóbbiak már ezen körülménynél fogva minden egyéb Cognac-fajtáknak akár mint élvezeti szerek, különösen pedig

Gyógycélokra

előbb vonandók. Ez okból a 2430.

Berger Volk és t^sa bécsi czég

által gyártott Cognac-neműeket a nevezett czélokra használják és ajánlják:

Angyán tanár, Kétli tanár, Késmárszky tanár, Korányi tanár, Kovács tanár, Lumnitzer tanár, Müller tanár, Réczey tanár, Stiller tanár, Tauffer tan. Budapesten. Albert, udvari tanácsos tanár, Billroth, udv. tan. tanár, Braun Károly, udv. tanács. tanár, Braun Gusztáv udv. tanács. tanár, Chrobák tanár, Kahler tanár, Oser egészségügyi tanács. tanár, Schnitzler, korm. tan. tanár, Winternitz csász. tanács. tanár Bécsben. Valamint a bel- és külföld más kiváló tanárai.

Árak mindenütt egyenlők:

1 egész eredeti üveg (5 minőségben frt.	1.90,	2.30,	2.90,	3.90,	4.80
egy fél „ „ „ „ „	1.10,	1.30,	1.60,	2.10,	2.55
egy negyed „ „ „ „ „	70,	80,	90,	1.20,	1.40

Kapható minden nagyobb csemege- és füszerárukereskedésben és gyógyszertárban.

Raktár: Bécsben. I. Weihburggasse 2. szám

(a Kärntnerstrasse sarkán)

Nagy-Kanizsán: Marton és Huber, Prezlmeyer és Deutsch uraknál.

CZUKOR

[illegible] nagy forgalmu árú valahára nem remélt és indokolatlan olcsó árt ért el, miért is a nyerészkedésre nagyon alkalmasnak mutatkozik. Tőkepénzesek és más érdeklődők, kik ez árut bel- vagy külföldön óhajtják bevásárolni, legmegbizhatóbb czégtől kaphatnak felvilágositásokat. Ez iránt való tudakozódások „Z M H 316" felirattal Mosse Rudolfhoz Bécsbe intézendők, ki is azokat továbbitani fogja. 3747

Az 1889. Párisi világkiállitáson arany éremmel kitüntetve.

6828. érk. 1889. október 18.-án.

Árverési hirdetmény.

A n.-kanizsai kir. törvszék telekkvi osztálya részéről közhirré tétetik, hogy a dél-zalai takarékpénztár végrehajtatónak Tóth Miklós és neje Billege Katalin végrehajtást szenvedő sormási lakos elleni 300 frt. tőke, 1886. évi november hó 16-tól járó 8% kamatai, és ennek 8% késedelmi kamatai, 16 frt 50 kr per, 9 frt 50 kr végrehajtáskérelmi, 9 ft 50 kr jelenlegi s még felmerülendő költségek iránti végrehajtási ügyében a fenntnevezett kir. tszék területéhez tartozó, a sormási 301. sztjkvben A † 87. és 16371. hrsz. a. Tóth Miklós tulajdonául felvett 446 frtra becsült ingatlanok, Billege János sormási lakos utóajánlata folytán **1889. évi november hó 28-án d. e. 10 órakor** Sormás község házánál hivatalból megtartandó nyilvános árverésen eladatni fog.

Kikiáltási ár a fennebb kitett becsár.

Árverezni kivánók tartoznak a becsár 10%-át készpénzben vagy óvadékképes papirban a kiküldött kezéhez letenni.

Vevő köteles a vételárt három egyenlő részletben, még pedig: az elsőt az árverés jogerőre emelkedésétől számitandó 1 hónap alatt, — a másodikat ugyanattól 2 hónap alatt, — a harmadikat ugyanattól 3 hónap alatt, — minden egyes részlet után az árverés napjától számitandó 6% kamatokkal együtt az árverési feltételekben meghatározott helyen és módozatok szerint lefizetni.

Kelt Nagy-Kanizsán, a kir. tvszék mint telekkönyvi hatóságnál 1889. évi okt. hó 22. napján Gr. HUGONNAY kirendelt kir. tvszéki biró

3744 1—1

Máriazelli gyomor cseppek,

legbiztosabb gyógyszer minden gyomor bajnál.

Védjegy.

Utólérhetlen hatásu az étvágytalanság, gyomor gyengeség, buzós lehelet, savanyu felböfögés, szél rekedés, (Kolika) gyomor hurut, gyomor égés, gyomor homok és dara képződés, tulságos elnyálkásodás, sárgaság, undor és hányinger eseteiben, megszünteti a főfájást (ha [illegible]) elrontásától [illegible] gyomor görcsöt, [illegible] székrekedést, az ételt [illegible] kitűnően [illegible] s gyógyit lép, vese, máj és aranyeres bántalmakat. — Egy üveg ára, használati utasitással együtt 40 Kr. kettős üveg 70 Kr. Központi szétküldési raktár: Brády Károly gyógyszertára Kremsier (Morva ország).

Óvás! A valódi Máriazelli gyomor cseppek sok félekép utánoztatnak s hamisittatnak, s ezért valódiak gyanánt csak azok fogadtassanak el, melyek üvege, egy vörös, a a fenti védjegygyel ellátott papirba van csomagolva, s melyek mellékelt használati utasitásán az is fel van tüntetve, hogy az Kremsierben, Gusek H. könyvnyomdájában nyomatatott.

Máriazelli Labdacsok. A Keményszéklés és székrekedés ellen, évek óta legjobb hatásuaknak bizonyult labdacsok s, sokféle képen hamisittatnak, tehát ezek vételénél is vigyázni kell a fenti védjegyre s Brády Károly, Kremsieri gyógyszerész név alá irására, melyek minden eredeti dobozon láthatok. Egy doboz ára 20 Kr., egy tekercs 6 dobozzal 1 frt. A pénz előleges beküldése után, 1 tekercs 1 frt. 20 Kr., 2 tekercs 2 frt. 20 Kr., 3 tekercs 3 frt. 20 Kr. ért, csomagolás és postabér mentesen küldetik meg.

A Máriazelli gyomor cseppek és Máriazelli [illegible] sorolva.

A Máriazelli gyomorcseppek és Máriazelli labdacsok kaphatok

Nagy-Kanizsa: Práger Béla és Belus József gyógyszerész uraknál. **Babocsa**: Ilias gyógyszerész. **Barcs**: Kohn Sándor gyógyszerész urnál. **Marczali**: Kőrös Victor gyógyszerész urnál. **Olnitz**: Bölcs Béla gyógyszerész urnál. **Szent-Gothárd**: Tomcsányi Leopold gyógyszerész urnál. 3784

Legnagyobb kitüntetés: a hamburgi müiparkiállitáson 1889.

Caviár, uj nagyszemü kilónkint	4.15	Orosz-koronás-ajókák, körülbelül 120 darab egy dobozban	1.—
Szalonnás félszeg-uszóhal 12—15 db. egy rekeszben	2.15	Toki óriási körülbelül 30 darab egy dobozban	2.
Lazacz-hering, tartós, körülbelül 30 drb. egy kilóban	2.15	Tok nagyok körülbelül 45 darab egy dobozban	2.—
Tok kusz-hal körül. 200 drb. 2¼ kilónkint	1.45	Füstölt hering, kicsi körülbelül 140 darab egy dobozban	[illegible]
2 rekeszben 205, 4 rekeszben	3.80	Gelée-angolna kif. vastag [illegible] egy dobozban	[illegible]
Ikrás heringek, körülb. 25 drb. egy hordóban	1.70	Gelée angolna kif. vastag [illegible] drb. egy dobozban	2.[illegible]
Kövér heringek körülbelül 30 darab egy hordóban	1.65	Gelée-angolna elsőrendü [illegible] darab egy dobozban	[illegible]
Kövér heringek körülbelül 45 darab egy hordóban	1.50	Gelée-angolna elsőrendü [illegible] darab egy dobozban	2.—
Kövér heringek, körülbelül 70 darab egy hordóban	1.30	Tőkehal, szárit. fehér, postacsomag szerint	2.15
Kövér, beeczetelt heringek, körülbelül 30 darab egy hordóban	1.80		
Hal-roulade, körülbelül 36 drb. egy dobozban	2.—		

Friss tengeri halak:

Gadócz-halak postacsomag szerint	2.—
Tengeri dors-gadócz, Cablian postacsomag szerint	2.15
Félszegusző, Tengernyelv „ „	2.55

Mindezeket bérmentesen, utánvét mellett ajánlja

Schulz E. H. Altona, Hamburg mellett

3746 Teljes árjegyzékek bérmentve és ingyen küldetnek.

Legnagyobb kitüntetés: a hamburgi müiparkiállitáson 1889.

Cs. kir. szabadalm. legjobb készitmény a száj- és fogak észszerü ápolására

Dr. FABER C. M.

néhai Miksa császár ő Felségének udvari fogorvosától, a becsületrend lovagja stb.

BÉCSBEN.

Különleges szájszappan „PURITAS."

A régen hires és egyedüli már az 1862. Londoni kiállitáson az érdem-éremmel kitüntetett, mert **leggyöngédebb és leghathatósb készitmény a száj ápolására és a fogak jókarban tartására. — Egy doboz ára 1 frt.**

EUCALYPTUS-SZÁJ-ESZENCZIA

Párisban 1878-ban kitüntetve.

A legészszerübb, tartalomdus (78% hathatós alkatrészek) és elismert hygienikus szer a száj ápolására, **a kellemetlen szag legyőzésére**, a fogak épségben tartására, **óvszer minden nyakbaj ellen.**

Az orosz csász. kormánytól

1881. január 28-án kelt 681. sz. miniszteri rendelete szerint udvari és más kórodákban bevezettetett. **Egy üveg ára frt. 1.20 kr. o. é.**

PURITAS-FOGKEFÉK jótállás mellett.

Sajtolt puszpángfából és vegyészetileg zsirtalanitott sörtéből. **Egy darab 50 kr**

Fő szétküldési raktár:

Bécs. I. ker. Bauernmarkt 3. szám.

Raktárak Nagy-Kanizsán Rosenfeld Adolfnál. Kaposvár Prager Zala-Egerszeg: Kaszer A. gyógysz. Keszthely: Laskay E. [illegible]

A feltaláló dr. Meidinger tanár ur által kizárólag fölhatalmazott

gyár Meidinger kályhák

készitésére,

Heim H.

Döblingben, Bécs mellett.

3693 Bécsben: I. Michaelerplatz 5.

Budapesten: Thonet-udvar. **Prágában:** Pflastergasse 5

Londonban: 41. Helborn Viaduct E. C. **Mailandban:** Corso Vitt. Emanuele 38

Szabadalom valamennyi államban.

Minden kiállitáson az első éremmel jutalmazott **legelőnyösebb szabályozó-töltő- és szelelős kályhák dupla köpenynyel.**

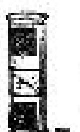

Kokszal való tüzelésnél az égési időtartam tetszés szerinti, kőszénnel való tüzelésnél 24 órai.

Több szobának fütése csak egy kályha által.

Waggon-kályhák.

„Meidinger"-kályhák.

Az utánzások kikerülése végett óva intünk mindenkit mellékelt védjegyünkre, mely a kályhák ajtainak belső felein beöntve vannak.

MEIDINGER-OFEN H. HEIM

„Vesta" kályhák.

Zajtalanul tölthető. Pormentes eltávolitása a hamu- és salaknak. A köpenyek a pornak kitisztitásánál eltávolithatók, a nélkül, hogy a kályhát széjjel kellene szedni.

„Helios" kandalló vagy kályha, füstemésztő, látható tüzzel.

Egy kandalló vagy kályha több helyiségnek fütésére függetlenül szolgálhat. Tetszésszerinti égési tartam koksz-, kő- vagy barna szénneli tüzelésnél. Zajtalan töltés. A hamu és salak pormentes eltávolitása.

Rosszul fütő kandallók átalakittatnak.

Füstemésztő Caloriferek,

központi légfütések- és szellőkészülékekhez

Szárító készülékek ipar- és gazdasági czélokra.

Prospectusok és árjegyzékek bérmentesen és ingyen.

Wajdits József könyvnyomdájából Nagy-Kanizsán.

NAGY-KANIZSA, 1889. november 9-én. 45-ik szám. Huszonnyolczadik évfolyam.

Előfizetési ár
egész évre . . . 5 frt — —
fél evre . . . . 2 fr 50 kr.
negyedévre . . . . 1 frt 25 kr.
Egyes szám 10 kr.

HIRDETÉSEK
8 hasábos petitsorban 7, másodszor 6, s minden további sorert 5 kr.
NYILTTÉRBEN
petit soronként 10 krért vétetnek fel. Kincstári illeték minden egyes hirdetésert 30 kr. fizetendők.

ZALAI KÖZLÖNY.

A lap szellemi részét illető közlemények a szerkesztőséghez, anyagi részét illető közlemények pedig a kiadóhivatalhoz bérmentve intézendők:
Nagy-Kanizsán
takarékpénztári épület.

Bérmentetlen levelek nem fogadtatnak el.

Kéziratok vissza nem küldetnek

A nagy-kanizsai „Kereskedelmi Iparbank", a „nagy-kanizsai önkéntes tüzoltó-egylet, a „nagy-kanizsai kisdednevelö egyesület", a „nagy-kanizsai keresztény jótékony nöegylet", a „nagy-kanizsai izr. jótékony nöegylet", a „szegények tápintézete", a „nagy-kanizsai tiszti-önsegélyző szövetkezet",a „soproni kereskedelmi iparkamara" nagy-kanizsai külválaztmányának hivatalos lapja.

HETENKINT EGYSZER, SZOMBATON MEGJELENÖ VEGYES TARTALMU HETILAP.

Kivonat

a soproni kerületi kereskedelmi- és iparkamara 1889. évi szeptember hó 25 én tartott rendes közös üléséről felvett jegyzőkönyvből.

(Folytatás.)

Az ipartestületeket is belterjesebb munkásságra kellene ösztönözni. Az örökös panasz, az ipartörvény ujabbi módositása tárgyában folytatott végnélküli tanácskozások stb. helyett, fogjanak végre valahára a segélypénztárak, anyagraktárak, szállitó-szövetkezetek s áruraktárak létesitéséhez, járjanak kezére tagjaiknak a kisebb munkagépek beszerzésénél, állitsanak fel maguk nagyobbszabásu ilynemű gépeket s bocsássák azokat mérsékelt dijak mellett megbizóik használatára; mert magával a hatósági teendők elintézésével, melyre jelenleg fősulyt fektetnek, az eleibök tüzött czélokat egy lépéssel sem közelitik meg.

Végezetül, és pedig szükség esetén a törvényhozás utján, még a kisiparnak a katonai kincstár szállitásaiban való megfelelő részesitéséről kellene gondoskodni. E végből ezen szállitások decentralizátiója volna ajánlandó. Mert, hogy a kisipar az összetes kiirásokban, a mint azok jelenleg divatoznak, nem igen vehet részt, azt a közelmult tapasztalatai eléggé bizonyitják.

Inditványozom ennélfogva, méltoztassék a tekintetes kamarának, Ő nagyméltósága a kereskedelemügyi m. kir. miniszter úr által felvetett második kérdés elintézéséül, kiküldötteit a következő utasitással ellátni:

A soproni kerületi kereskedelmi- és iparkamara azt tartja, hogy ezen kérdés gyökeres és biztos eredménynyel kecsegtető megoldása egyáltalában csak külön önálló vámterület alapján, illetve megfelelő védvámok alkalmazása által lehetséges, miután azonban ezen módozat ez idő szerint nem vonható a tárgyalás körébe, azt inditványozza: méltóztassék az ipari és gyári termelésnek terjesztése, fokozása, egyes iparágak meghonositása s általában ipari és gyártási tevékenységünknek fejlesztése czéljából első sorban a külföldi tőkét megnyerni: a már meglevő iparágak további fejlesztésére a hazai tőkéket reá venni, s a kisipar emelése czéljából, az ipartörvény szigoru végrehajtásáról, az iparos nemzedék jobb iskolázásáról, az ipartestületek belterjesebb munkásságáról s a kisiparnak a katonai kincstár szállitásaiban való megfelelő részesitéséről gondoskodni.

III. kérdés.

Ipari termelésünk fogyasztása saját területünkön miként le-ne leginkább biztositható és fokozható?

Ezen kérdésre részben már az előző pont tárgyalása közben feleltünk. Mindazonáltal még egész sora van hátra azon különféle rendelkezéseknek, melyek ipari termelésünk fogyasztásának saját területünkön való emelésére alkalmasaknak látszanak.

Igy első sorban a kereskedelmi utazók intézményének szabályozását tartjuk szükségesnek. E tekintetben még mindig a cs. kir. kereskedelemügyi miniszteriumnak 1852. évi november hó 3-dikán kelt rendelete áll hatályban. S ha legalább ezen rendelet tartatnék be. De ép ellenkezőjét látjuk. Igy például ezen rendelet 10. §-a azt mondja: „hogy a kereskedelmi ügyvivőnek nem engedtetik meg, oly személyekkel ügyvivőségi ügyleteket kezdeni, kik a kereskedők vagy gyárosok sorába nem tartoznak. Mire tanit azonban a tapasztalat. A kereskedelmi utazók, kik sáskamódra özönlik el az országot, házról-házra, ajtóról-ajtóra járnak, kimerithetlen szóbőséggel elkábitják a meglepett fogyasztót, s minden tiltakozása s ellenkezése daczára nyakába varrnak valamely czikket. S mily gyakran változik át ilyenkor a bemutatott árumustra, eladó áruvá, melyet mindjárt ott is hagynak a meglepett vevő nyakán. Különösen arany- és ezüstmüveseink mesélhetnének az ilyetén üzletekről. Hanem ha aztán panaszt emelünk, ha azt kivánjuk, hogy az utazó kereskedelmi ügyvivőkről szóló rendelet 9. §-a értelmében hagyassék meg ezen kereskedelmi utazóknak, hogy csak kereskedőkkel, gyárosokkal s iparüzőkkel kezdjenek a mindkét részről üzlet tárgyaiban ügyleteket, ha oda utalunk, hogy az állam tulsó felében ezen rendelkezések betartása szigoru ellenőrzés alatt áll: akkor a megtámadott kereskedelmi utazókat felsőbb helyen vagy az ipartörvény 50. §-ának védpaizsa alá helyezik, mely ezen esetekre nem is vonatkozik, s ha vonatkoznék, módositandó volna, vagy teljesen figyelmen kivül hagyják eme panaszokat s óhajokat, a hogy az utolsó évtizedben kamaránknak körülbelül fél tuczat e tárgyban magasabb helyre intézett felterjesztése járt. S a hazai kereskedő s iparos nézheti boltja avagy műhelye ajtajából, mint halássza el a kereskedelmi utazók fáradhatatlan s végnélküli száma egyik vevőjét a másik után, egyik megrendelését a másik után, mellesleg fizetheti adóját, s ha épen kedve tartja, kiszámithatja, hány millió forint vonatik el ezen uton rendeletellenesen s viszonylagosság nélkül a magyar kereskedelem és ipartól. Valóban égetően szükséges, hogy ez irányban megkisértessék az orvolás, s minden ez irányu kezdeményezés csak iparos és kereskedő köreink évtizedes óhajainak felelne meg.

És sürgős orvoslára szorul a házaló kereskedés ügye is. Ezen üzleti ágat is egy elavult 1852. évi szeptember hó 4-én kelt császári nyilt parancs rendezi, mely a mai viszonyoknak, igényeknek már régóta nem felel meg. Ezt sok sürgetés és kérelmezésre úgy látszik felsőbb helyen is belátták, legalább erre vall az, hogy 1886. évi ápril hó 24-én 26.990. szám alatt, a házaló kereskedés miként leendő törvényes rendezését illetőleg, egy kérdőiv bocsáttatott a kamarákhoz, melyre kötelességszerüleg kamaránk is válaszolt. Ezen válaszának bevezető részében hangsulyozá, hogy a házaló-kereskedést, túlélt, a jelenkor közgazdasági életének keretébe már nem is kellő intézménynek tartja. Mert az utolsó négy évtized során rohamosan fejlődött közlekedési eszközök, melyek immár az egész monarchiát behálózzák s ezerkaru polypként messze elágazó csápjaikkal a legfélreesőbb hegyzúgokba is behatolnak, megsemisitették a házalókereskedés letjogosultságát, mely a forgalomnak a kereskedelem világfolyama által elébb figyelmen kivül hagyott vidékek s a világkereskedelem lüktető erei között való közvetitésében állott. E helyett a házalókereskedés alkalmatlan, mert számitáson kivül eső ellenőrizhetlen versenytársává lőn a megtelepedett iparosnak és kereskedőnek, mely kivált a vidék kisebb kereskedőinek és kézmüiparosainak, kik pedig az állandó, solid közvetitő kereskedelemnek mind megannyi előharczosaiul tekintendők, lételét veszélyezteti, gyarapodását akadályozza. A házalókereskedés létjogosultsága ellen, fentieken kivül még az is szol, hogy nagy kiterjedésü kamarakerületünkben s valószinüleg Magyarország egész területén alig létezik oly község, a hol a népesség tényleges mindennapi szükségletéről egy vagy több kereskedő nem gondoskodnék eléggé s a hol az további szükségletét számtalan országos s búcsuvásárjainkon ne fedezhetné kellőképen. Ezenkivül a házalókereskedés ellen szól annak ellenőrizhetlen és semmiféle verseny által nem szabályozott volta, mely annál súlyosabban esik latba, mivel épen az értelmetlen kiskorú földmivelő nép az, mely unszolásának, rábeszélésének áldozatul esik s nagyon is gyakran értéktelen lim-lomot, vagy felesleges s czélszerütlen piperét szerez be jó pénzéért. Kamaránk csak ezen álláspontjának megállapitása után válaszolt a felvetett kérdésekre. Ezen válasz a többi kamaráktól beérkezett válaszokkal egyetemben, ime harmadik éve ott pihen a magas miniszterium valamelyik irattárában, s a házolókereskedők most is épúgy, mint annak előtte, elözönlik földmivelő népünket a külföldi tömegtermelés olcsó, de selejtes czikkjeivel. Hozzunk rendet e tarthatatlan viszonyokba s a hazai kereskedelem és ipar számára beláthatlan nagy működési teret fogunk biztositani.

És szabályozásra vár teljesen túlélt, rendszertelen vásárügyünk is. Ezen szabályozás erélyes, minden befolyástól ment csak a közjólét kivánalmai által vezetett kézre vár, a milyen szerencsére épen most ragadta meg a kereskedelemügyi miniszterium gyeplőit. Mindenekelőtt a vásártartó községek s a megtartatni szokott országos- és búcsuvásárok számát kell tetemesen leszállitani: miután azoknak jelenlegi hallatlan nagy száma a közforgalmat teljesen szétforgácsolja s több kárral, mint haszonnal jár kereskedelmi s iparos köreinkre nézve. Nézetünk szerint

---

Tárcza.

A vizi tündér.

Gonsalvez Diaz braziliai portugall költő költeménye.*)

Forditotta: B. DONÁSZY FERENCZ

Az éj sötét, sikong a szél,
A tenger örvénylik.
„Erőnk kevés, én kedvesem,
A zajló partokig".

Szól kaczagva a hableány,
Á', kétértelmüen:
„Soh'se mondám, hogy esküvönk
A partokon leszen!"

„Mondtam neked én egyszer is
Templomban esküszünk.
Pap áldja meg örök frigyünk
S földi lakók leszünk?"
„De csendes lak és áldó pap
Csak földön van, kedvesem!
„Áldást zug ránk a habmoraj,
Ha férjem lész nekem."

„Hol állna máshol várlakod,
Ha nem a szárazon?"
„Váram mélyen alant épült
Selyemlágy homokon.
Sülyedt hajóknak roncsain,
Tarka csigák felett;
Korallerdőmben gyors halak
Czikáznak vad helyett.

Habok nyaldossák váramat
Aranyló fövenyen,
Virág is van, szebb is, több is,
Mint földi réteken.
Adok néked földet, erdőt,
Kincseket, koronát,
Lányával ily nagy hozományt
Még egy király sem ád."

„A szélnek a habok felett
El kell már ülnie;
Jer, váramba szállunk alá
Több, mint száz ölnyire!"
Szörnyet sikolt a szerető,
A tündér felnevet.
Áldás helyett, a tenger zug
Halotti éneket.

---

*) Gonsalvez Diaz Brasilia legelső, legnagyobb és legismertebb, — valamint legünnepeltebb portugall költője, kinek dalcyclusa a Primeiros-, Secundos-, és Ultimos-Cantos-, a Cancao do' Exilio; és O' Canto do' Querreiro és Seos Ol'hos czimüek egész Brasiliában a palotáktól a kunyhókig közkézen és közszájon forognak, s ugy leggazdagabb Donnák és Sennorák, mint a közönséges Chapák (kézmüves- és parasztleányok) mandalin és panderokiséret mellett dalolják a csillaghulló s holdfényes éjszakákon. Dalain átvonuló rejtelmes s busongó hanguiat, valami megnevezhetlen bájt kölcsönöz költeményeinek. Én dalait szeretetreméltó házigazdánk leányától, a csudaszép Hyacynthától hallottam. Don Felicio y Riberio Rena, Para tartomány leggazdagabb ültetvényese, kinek hosszu ideig voltunk vendégei, leánya volt a szerencsétlen s megrázó véget ért, csudaszép Hyacyntha, ki e két költeményt „Agyászmadár harczi dala" (O Canto do Querreiro) és (Canto do Nayéda Aguado) „Dal a Vizitündérről, leirva átadta leforditás végett. Valahányszor e költeményeket olvasom, mindig előttem látom azokat a csudaszép, tengermélységü szemeket, minőt nem teremtett több et az alkotó, s hallom megcsendülni azokat a panaszló hangokat, mik álmatlanná teszik, ki hallja. Legyen e két költemény a távolból küldött koszoru és emlékezet arra a sirhalomra, mit most is a dél napja aranyoz, a pálmák, cyprusok és a Yuccák ligetében ott a távol világrészben.

A kik össze illenek.

Elbeszélés.

Irta: MÉSZÁROS SÁNDOR.

(Folytatás.)

A két huszár megállt s kiváncsian várta, mit tesz a fiu.

Az meg az utcza porát elsimitotta és egy kis ággal egy X-et csinált a porba.

— Mennyi ez? kérdé a huszárt.

— Mennyi? hát tiz.

Józsi huzott utána egy vonást.

— Hát ez mennyi? (XI.)

— Tizenegy.

Megint huzott egy vonást mellé.

— Hát ez mennyi? (XII.)

— Tizenkettő.

— No most elfelezem. $\frac{VII}{\Lambda II}$ Hát kinek van igaza? . . . Nem-e hét 12-nek a fele? . . .

A huszárnak eláll a szeme-szája majd elhalaványul.

— No no, mondá Józsi, ne ijedjen meg kend, nem kell nekem a kardja, csákója; lesz nekem, ha akarom különb is. De most mondja meg, miért jönnek, meg honnan?

— Beléd öcsém, szólt a huszár magához jőve, sok asszonyvér van, igen kiváncsi vagy.

— Azt hiszem, nekem szabad tudnom. Apám kint van a tanyán, s ha sürgős dolog van, ki kell hozzá izenni.

— Hát ki vagy te fiam?

— A főbiró fia.

— Pedig apádhoz jöttünk ám.

— Miért?

— A városon jönnek át a huszárok, hát legyen hely nekik. Hát te miért nem vagy katona, öcsém? vivé másra a beszédet a huszár.

— Mert nem akarok.

Pedig dehogy nem akarna, csak mehetne.

Az uton beszélgetve, megtudta a huszároktól, hogy a verbung feloszlik, nem kell a katona. A ki önként megy, mehet. De nem fogdossák, nem kényszeritik többé senki fiát.

A fiunak leesett az álla. Nincs verbung. Inzurgensek vannak helyettök, a felcsapott katonák helyett.

Megtudta aztán, hogy hol vannak az inzurgensek. A gondolat egymast hányta agyában.

Hazaérve, a cselédektől leirt meséket gyüjteményébe helyezé. Aztán kiment kiskertjébe, sorba nézé virágait, megöntözgette, aztán meg lement a gyümölcsös legaljába s ott egy magas fára felmászott, és onnan kandikált át a másik kertbe.

Ott lakott Csontos József tanácsbéli s hogy, hogy nem, csakhogy annak legidősebb leányával, Erzsivel annyira egyet tudott érteni, hogy no. Szerették egymást, úgy, hogy ha tudta volna valaki annak a szerelemnek nagyságát, fejet csóvált volna rá.

Józsiban volt keverve a gyengédségből, a lágyságból, de határozott, igazi férfi szellem volt azért s az erős akarat, a szilárdság, a kalandvágy kiritt belőle. Mig Erzsi, bár nő volt, elárulta férfiasszellemét, férfias gondolatjárását. Meg volt benne a kitartás s ha kellett, a dacz, a férfias érzetekből a határozottság, a komoly, nyugodt beszéd, észjárás s hozzá a test, mely erős, csontos, mind a mellett gyönyörü alak s arcz, egészen Józsihoz való volt s a sors, mely összehozá, teremté öket, csodát akart mutatni és mutatott is. De türelem.

*

Csontos kertjéből Erzsi jelekkel magyarázá ki magát Józsinak, hogy baj van, apja felindult, tehát nem mehet a keritéshez.

Persze, hogy haragudott, még pedig a biró azon szaváért, hogy küldje lányait a sereghez, erősek, meg csontosak.

Ez gorombaságnak untig elég, gunynak több a soknál.

Henem Józsi lejöve a fáról, odalopódzott a keritéshez, mire Erzsi is oda ment és sugdostak.

Este Józsi felkapott apja hátas lovára, kiuyargalt a tanyára, hogy megmondja a két cselédnek, hogy hiába mennek Halasra, mert megszünt a verbung. A helyett azonban teremtsenek két lovat s arra felülve menjenek be, az insurgensek seregébe, kun legények — beveszik.

Összenézett a két fiatal, mintha azt mondták volna egymásnak: lesz ló.

— Hát kis gazdánk jön-e? kérdék.

— Ott leszek.

Ezzel Józsi visszavágtatott.

A két huszár a városházán volt beszállásolva. S mert nagy utat tettek, jól esett az álom. Aludtak is majd másnap féldélig, mikor is utnak indultak megint, hogy szállást parancsoljanak az utánnok jövő huszároknak.

Amint mennek az országuton, jön utánnok két gatyás lovas, árvalányhajas kalapban.

Hogy közelebb érnek a jövők, az egyik huszár mindjárt megismeré az egyikben a biró fiát. (Folyt. köv.)

a vásártartása jogot a forgalom tényleges gyúpontjaira kellene szoritani s a forgalom körén kivül eső nagyszámú községektől elvonni. S erre épen most kinálkozik a legjobb alkalom, a midőn az italmérési jog államositása következtében a kiváltságok elavult intézményének egyik legutolsó kimagasló oszlopa hanyatlik porba. Mert a vásártarthatási jogosultság legnagyobb részben szinte ily elavult kiváltságokon alapszik s megszüntetése még az esetleges kártalanitás esetén sem ütközhetnék az italmérési jog államositása után nagy nehézségekbe. — Kereskedelmünk, kiváltképen pedig kisiparunkra nézve beláthatlan haszonnal járna ezen szabályozás. A helyett, hogy most az év fele részét a különféle vásárokon töltik, mesterségük beiterjesebb fejlesztésére fordithatnának iparosaink gondot, s ha azután vásárra indulnak, azon tudattal kelhetnének útra, hogy árujuk megfelelő kelendőségre is számithat. Mert manapság a vásározás igen sokszor még a fuvarköltséget sem hozza be, és sok iparosunk nagyon is gyakran saját termelési költségén alul kénytelen árúját elpocsékolni, csakhogy valami módon előteremtse a kocsi bérét. Mily roppant befolyással lenne a fekete ünnepnapok ezen hallatlan nagy számának lejebb szállitása földmivelő népünk erkölcsi életére, munkásságára, nem szükséges bővebben is fejtegetnünk.

Hogy e mellett még a jelenleg oly nagyon felkapott árúraktárakkal, bazárokkal stb., melyek mindmegannyi terjesztői a külföld selejtes termékeinek, szinte alaposan el kellene bánni, magától értetődik.

Inditványozom ennélfogva, méltóztassék a tekintetes kamarának Ő nagyméltósága a kereskedelemügyi m. kir. miniszter úr által felvetett harmadik kérdés megoldásánál küldöttjeinek a következő utasitást adni:

A soproni kerületi kereskedelmi- és iparkamara ipari termelésünknek saját területünkön való fokozása czéljából, a közjólét általános emelését, a kereskedelmi utazók, a házaló kereskedés és a vásárügy rendezését s a repülő áruraktárak s bazárok telhető korlátozását tartja égetően szükségesnek.

IV. kérdés.

Külkereskedelmünk tekintetében melyek a kamara nézetei s kivánságai?

Közgazdaságunk fájdalmasan sajgó része az, melyet Ő nagyméltósága ezen kérdéssel érint.

Mert közgazdasági életünknek talán egyik ágában sem vált az utolsó évek során egész Nyugateurópában tulysulyra kapott védvámos áramlat oly végzetesen érezhetővé, mint épen külkereskedelmünk terén Német- s Francziaország, gabonánk, malomtermékeink, borunk, szeszünk, szarvasmarháink, juhaink és sertéseink ezen rég megszokott kiviteli piaczai, folytonosan emelkedő védvámaikkal megnehezitették kivitelünket, Románia, a vámháború következtében elzárá határait kézműves és gyári készitményeink előtt, s mindezen rendelkezések visszahatása bénitó váltság súlyával nehezedett külkereskedelmünkre.

(Vége köv.)

A szőlőpenész elleni védekezésről.

(KALIVODA JÁNOS.)

A „Zalai Közlöny" multkori és megelőző számaiban olvastam Poór és Dr. Szigethy urak közleményét a Peronosporáról, melyben successive sorban boncztanilag és élettanilag ismertették gondos mikroskopi vizsgálataik alapján ezen veszedelmét szőlőinknek, teljesen szakismerettel fejtegették a gomba terjedését és áttelelését mindenre kiterjedő leirásokban s megemlitették, csakis megemlitették, mivel tárgyukhoz nem tartozott a védekezést, hivatkozva az én eszközöltem védőfecskendezések, mint ők irták, „felette szép" eredményeire; mivel megirták, hogy nem tárgyuk a védekezés fejtegetése s mégis hivatkoztak reám és a t. Szerkesztő ur által is felbáritva, ezzel felhiva érzem magamat, mint a ki e téren itt tapasztalattal birhatok a nagy kiterjedésben eszközölt védőfecskendezések utján, hogy nevezett urak szép értekezését a gazdaközönség részére saját tapasztalataim közlésével mintegy kiegészitsem.

A Peronospora csirok áttelelése tehát, a mint most már tudjuk, a lehullt leveleken az őszszel fejlődött rügyek bolyhos felületén, a szőlőkarókon, szőlőtörzsön stb. történik, szóval mindazon helyeken, a hová csak juthatott a gomba csirája s a honnét viszont ismét visszajuthat a következőkben az uj levelekre.

Elméletileg az volna a védekezés sarkpontja, hogy ezen áttelelt csirokat e rejtekeikben megsemmisitsük. Igen helyesen fejtegették Poór és dr. Szigethy urak, hogy az őszi levelest, mint egyik főfészkét az áttelelt csiroknak össze kell gyüjteni gondosan és elégetni, ezzel megkönyitettük a védekezést, de be nem fejeztük, mert a mint ők is irták a rügyön stb stb. helyeken áttelelt csirok megmaradnak, ezt nem égethetjük el ez ellen már a fecskendezés az ultimum remedium.

Igen, tehát égessük el a levelest és fecskendezzünk!

De hát ád-e a fecskendezés biztos menedéket? határozottan igen! erről meggyőződtünk, ez idén is láttunk a Peronospora által letarolt szőlőkben egyes zöld oazisokat, hatalmasan fejlett levelekkel, szép gerezdekkel, fürtökkel, a hol a letarlott, mondjuk: kincsek a Peronosporának, a zöld oázisok: a megmentett vagyon a fecskendezésnek voltak eredményei.

Hogy a levélre fecskendezett anyag mely módon hat, azt Poór és dr. Szigethy urak nagyon szépen magyarázták ki, annyi tény, hogy találtunk vegyi szereket, melyek alkalmas keverékben a szőlőlevélre egyáltalán nem veszedelmesek, a penészt pedig biztosan kiölik, különösen, ha oda törekszünk, hogy ezen szerek a levélre tapadva maradjanak.

(Folyt. köv.)

Tudnivalók.

— **Az állami** adminisztráczió előjele. A m. kir. belügyminiszterium arra vonatkozólag, hogy mily költségekkel jár a községi önkormányzat jogának gyakorlása és milyenek az egyes községekben ezen költségek fedezésének viszonyai? a községek háztartási ügyeinek áttekinthetése végett f. évi deczember 1-ig kimutatásokat rendelt felterjeszteni.

— **Reform** a postautalványokon. Az aradi kereskedelmi- és iparkamara f. hó 17-iki ülésében elhatározta, hogy a Révész Nándor által benyujtott levelező-lappal kapcsolatos postautalvány forgalomba hozatala érdekében kereskedelmi miniszteriumhoz fölterjesztést tesz. Kereskedelmi körökben ezen, fölötte praktikus ujitás nagy tetszésnek örvend, mert kisebb követelések bekérésénél nagy előny, ha az illetőnek a levelező lappal, melyen fölszólitják a fizetés teljesitésére, mindjárt a teljesen kiállitott postautalvány kézbe jut s a pénzt csak postára kell adnia. — Igen alkalmas lesz továbbá oly egyletek tagsági dijjainak beszedésére, melyeknek vidéken lakó tagjai vannak.

— **A veszettség** meggátlása tárgyában a belügyminiszter legközelebb a következő rendeletet bocsájtotta ki. A veszettség veszélyének elháritása czéljából az ebtulajdonos, ha a kutyáján feltünő változást lát, ha a kutya bujkál, vagy egészségi állapota előtte gyanussá lesz: tartozik a kutyát elcsukni, zárt helyen lánczra tenni és ezt a község elöljáróságának bejelenteni. Ha a kutya még nem marakodott kiirtása az elöljáróság értesitése mellett meg van engedve és a kutya a dögtéren elásandó (miután ily esetben minden további nyomozás és intézkedés indokolatlan lenne.) Ha ellenben a gyanus kutya marakodott is, ez esetben nem maradhat a dolog annyiban, hanem az elöljáróság a főszolgabiróhoz jelentést tenni tartozik, ki is az ilyen kutyákat a megyei tiszti állatorvossal megvizsgáltatja. Ha aztán a vizsgáló állatorvos az ilyen kutyát veszettnek találja, ez azonnal kiirtatik; veszettség vagy fertőzés gyanuja esetén pedig az 1888. VII. t. cz. 67. §-ára való tekintettel a kutya biztos helyen megfigyelés alá helyezendő s ha itt rajta a veszettség tünetei kétséget kizárólag mutatkoznak, kiirtandó; ha pedig a gyanus tünetek elmulnak róla, a kutya — a megfigyelésből eredő költségek a tulajdonos által való megtéritése után, — ennek visszaadatik. Ha valamely kutyán a veszettség kitör, és az kóborolt, a községi elöljáróság erről a főszolgabirónak jelentést tesz, ki is a szükséghez képest a községben a kutyákat megvizsgáltatja. Ha a főszolgabiró közhirré téteti, hogy valamely községben, vagy annak határában veszett, vagy veszettség gyanujában álló kutya kóborol: az 1888. évi VII. t. cz 68. §-ában előirt eljárás követendő, vagyis ily esetben elrendelendő, hogy a községben valamennyi kutya megkötve tartassék, a szabadon járó kutya pedig kiirtassék. (Bármily szigorunak láttassék is a miniszteri rendeletnek a törvény 68. §-ának megfelelő ezen intézkedése, közérdek szempontjából ezt annyira szükségesnek tartjuk, hogy az bővebb indoklásra sem szorul.) A veszett kutya által megmart állatokkal szemben az 1888. VII. t. cz. 66. §-ában, illetőleg a végrehajtási rendelet 185. §-ában szabályozott eljárás követendő. Vagyis: ha a veszett kutya szarvasmarhát, lovat, juhot, kecskét, vagy sertést megmart, vagy ha ily hasznos házi állaton a veszettség kórtünetei észlelhetők, és az állat tulajdonosa annak kiirtásába bele nem egyezik, a hatóság az ilyen állatnak a birtokos költségén elkülönitve, felügyelet alatt tartásáról intézkedik, mely felügyelet lovaknál és szarvasmarháknál 4 hónapig, juhoknál, kecskéknél és sertéseknél 3 hónapig tart. Mig a felügyelet alatt tartott, fertőzés gyanujában álló állat gyanus kórtüneteket tényleg nem mutat, annak az illető község határán belül való használatát az elsőfoku állategészségügyi hatóság (főszolgabiró, rendezett tanácsu városi polgármester) megengedheti, de ily állatot közös legelőre hajtani tilos. Midőn pedig gyanus tünetek mutatkoznak az ilyen állaton, tulajdonosa köteles azt vagy azonnal leöletni, vagy biztos helyen elkülöniteni és a helyi hatóságoknak bejelenteni.

— **Posta- és távirdó** segédtisztek tanfolyama. A m. kir. posta- és távirdánál a kezelési szolgálatra alsóbb fokozatban 500-tól 700 frtig emelkedő évi fizetéssel és a szabályszerű lakpénzzel a XII-ik dijosztályban alkalmazandó posta- és távirdasegédtisztek kiképzésére Budapesten deczember 1-sejétől kezdve hat hóra terjedő tanfolyam nyilik, melyre hallgatókul felvétetnek: Első sorban az 1873. évi II-ik törv.-cz. 5-ik § a értelmében kisebb hivatalnoki alkalmazásra igazolványnyal biró kiszolgált katonai altisztek; postamesteri vagy kiadói minőségben kifogástalanul szolgált oly férfiak, kik a gimnáziam, reáliskola, illetve a polgári iskola negyedik osztályát, vagy más iskolák megfelelő osztályát, katonáknál, kik az altiszti iskolát végezték; végre a megfelelő minősitéssel biró más jelentkezők. A felvételre még megkivántatik annak igazolása, hogy az illetők legalább 18-ik életévüket betöltötték; magyar állampolgárok; a magyar nyelvet szóban és irásban tökéletesen birják; feddhetlen előéletüek; posta- és távirdaszolgálatra testileg alkalmasak, mely körülmény közbatósági orvos bizonyitványával igazolandó. A tanfolyam hallgatói, kiknek száma legfeljebb 50-re rug hat, a kisebb hivatalnoki állásra igazolványnyal biró katonai altisztek kivételével beiratási és tandij gyanánt husz forintot fizetnek. A sajátkezüleg, magyar nyelven irt és születési, orvosi, erkölcsi és iskolai bizonyitványokkal kellően felszerelt kérvények nov. 15-ig nyujtandók be a budapesti posta- és távirdai igazgatóságnál és pedig a már szolgálatban állók rendes elöljáróságuk utján, a szolgálatban nem állók az illető főispán vagy polgármester közvetitésével.

— **Vasárnapi munkaszünet.** A párisi világkiállitás alatt sok mindenféle kongresszust tartottak, a többi közt a vasárnapi munkaszünet érdekében is. E kongresszuson a vasárnapi munkaszünet szükségét vallási, egészségügyi és ipari szempontból fejtegették s a következő határozati javaslatokat fogadta el: A v a s á r n a p i m u n k a s z ü n e t, habár különféle fokozatokban, az iparnak minden ágában nemcsak lehetséges, hanem a munkaerő megujitása végett kivánatos is; a vasárnap pedig ugy az egyén, mint a családapa szempontjából legalkalmasabb erre. De ha akár technikai, akár más okok miatt a vasárnapot mellőzni kellene, akkor más napot kell a szünetre elfogadni olyképen, hogy a munkásnak évenkint teljes 52 pihenő napja legyen, kellően felosztva. Végül még azt is kivánatosnak tartja a kongresszus, hogy a munkabért ne fizessék ki a munkásoknak szombaton vagy vasárnap, hanem más napon.

— **Hirdetmény.** Ő nagym. a kereskedelemügyi m. kir. miniszter ur f. évi október hó 3-án 49·525 sz. a. arról értesité ezen kamarát, hogy több rumén kereskedelmi kamara tapasztalata szerint a külhoni kereskedők, rumén kereskedő és iparosczégek fizetésképessége iránti felvilágositásokért üzletszerűen ily levelezésekkel foglalkozó egyénekhez fordulnak, kik a külhoni czégeknek csak azon kereskedőket és iparosokat szokták ajánlani, kiktől közvetitési dijat nyernek, mig másokról, ha ezek még oly hitelképesek is, kedvezőtlen értesitéssel szolgálnak. Midőn ezen körülményre figyelmeztetnők érdekelt kereskedelmi és iparos köreinket, egyuttal felhivjuk őket, hogy emlitett irányu felvilágositások végett a rumén kereskedelmi kamarákhoz forduljanak, mert rumén czégek fizetésképessége tekintetében egyedül ezek képesek megbizható felvilágositásokkal szolgálni. — Sopron, 1889. október 19-én. A kerületi kereskedelmi és iparkamara.

Hirek.

— **A párisi** világkiállitáson a magyarországi kiállitók között 4 grand prix, 4 aranyérem, 24 ezüst, 20 bronzérem és 17 elismerő oklevél adatott ki. Köztük egy nagy-kanizsai is van: Herczeg Sándor sajtolt élesztőért elismerő oklevelet nyert.

— **Heti biztosok** e héten a Kisdednevelő Egyesület ovodáiban Leszner Henrikné és Scherz Szelina választmányi tag urnők.

— **Mindenszentek** napján délután 2 órakor a reáliskolai tanulók temetőbe vonultak, hol a sümeghi sirkertben nyugvó Kisfaludy Sándor sirhalmánál Dr. Kellemen Károly, Ramassetter portetem helyén Orbán Lajos és Szigeti István tanárnál pedig Földi János tanár mondott gyászbeszédet.

— **Ösztöndij.** A zalamegyei magánalapitványokat kezelő választmánynak ujabb nemes cselekedetéről vettünk tudomást. Ugyanis „Ösztöndij" jelzéssel 100 forintot volt szives Kováts Etelka m. kir. női festőakadémiai tagnak, néhai Kováts János leányának utalványozni, ki is a jelzett összeget már megkapta és lapunk utján mond hálás köszönetet.

— **Az őszi katonai előléptetések** alkalmával Dr. Wajdits Alajos orvos főorvossá léptettetett elő. Nemkülönben e közös hadsereg itteni tisztikarában Skuherszky és Graf hadnagyok főhadnagyokká.

— **Bánok-Szent-Györgyön** nov. 1-én volt a körjegyzőválasztás. Szótöbbséggel Dr. Fülöp Kázmér ügyvéd fivére, Fülöp József lett megválasztva.

— **Gyászhir.** Részvéttel vettük a hirt, hogy Haller István légrádi postamester meghalt. Béke hamvaira!

— **Pályázat.** A nagy-kanizsai Kisdednevelő Egyesület kis-kanizsai ovodájánál egy róm. kath. óvónői állásra pályázat nyittatik. Havi dij 20 frt. Kellőleg felszerelt kérvények f. évi nov. 24-kéig az elnökséghez küldendők. Az állás f. évi deczember elsőjén elfoglalandó. Okleveles ovonők pályázhatnak. Kelt Nagy-Kanizsán 1889 évi novemb. 3-án tartott választmányi ülésből.

— **Kinevezés.** Dr. Lovassy Sándor polg. isk. tanárt ideiglenes minőségben a keszthelyi m. kir. gazdasági tanintézethez a természettan, számtan és rokon tanszakok tanárává nevezte ki a földmivelésügyi miniszter.

— **Etl István** murakereszturi apát ur ő Nagysága, egyházunk e lelkes főpapja ujabb buzgó törekvéséről veszünk örvendetes tudomást, ugyanis az ottani templom renoválását eszközli. Valamint egyházi, ugy népnevelési czélokra egyiránt áldozatkész figyelmet tanusit.

— **Gyászhir.** A „Korona" vendéglő derék bérlője, tevékeny és köztiszteletű férfiú, egykor horváttartományi követ és a történelmi dolgokban ritka olvasottsággal biró Szigritz Róbert hirtelen meghalt. Nov. 3-án este még jóizűen vacsorált, mulatott, 10 óra tájban rosszul érezte magát, de nem panaszkodott, szobájában lefeküdt s már 11 órakor meghalt. Temetése roppant nagy részvéttel történt. A családi gyászjelentés igy szól: A mélyen szomorodott hátrabagyottak fájdalommal jelentik a felejthetetlen atya-, após-, nagyatyának: Szigritz Róbert urnak f. 1889. évi november hó 3-án éjjeli 11 órakor, életének 53 ik évében rövid szenvedés után történt elhunytát. A drága halott földi maradványai kedden, november hó 5-én, délután 4 órakor a saját házban, (Sugár-ut 1112.) ünnepélyesen beszenteltetnek, azután a helybeli róm. kath. sirkertben levő családi sirboltba helyeztetnek. Az engesztelő szent-mise-áldozat folyó hó 6-án délelőtt 10 órakor fog a helybeli szent-Ferenczrendi plébánia templomban a Mindenhatónak bemutattatni. N a g y-K a n i z s a, 1889. évi november hó 4 én. Béke hamvaira! Gizella, Laura, férjezett Burián, Feri, cs. és k. 19. gyal. ezredbeli hadnagy, Géza mint gyermekei. Weingärtner Róbert cs. és. kir. nyugalmazott főhadnagy és Burián Lajos cs. és k. 48. gyal. ezredbeli főhadnagy mint vők. Weingärtner Gyula, Burián Róbert és Burián Ottó unokák, Nagy Ferencz após. Nagy Anna anyós. A koporsón következő feliratu koszoruk voltak: „Dem unvergesslichen Vater" die trauernden Kinder. — „Felejthetlen szeretett főnökünknek" a személyzet. — Vom Offiezierkorps des kais. und königl. Infanterie Regiment Nr. 48. — A helybeli honvéd tisztikar. — „Tisztelet jeléül" — Bogenrieder család. — „Tisztelet jeléül" — Rosenfeld Adolf. — Hein Mihály, neje és családja. — A nagy-kanizsai vendéglősök, kávésok, mészárosok és pinczérek egyletétől. — Weiner, Halász, Vorjanek, Varga, Kergula, Feiner, Asbóth, Büller Kapossy. Henge, Koch és Glatz, — Knortzer Frigyes személyzete. — A fogyasztási adókezelőség tagjaitól. Torma Imre és a családja. És még több szalagnélküli imposáns természetes virágkoszoruk.

— **Koszoru-lopás a temetőben.** Még ily sötét bűn registrálását is tollunk hegyére kell venni! Halottak estéjén kegyeletes megemlékezés jeleül egy kedves kis lányka siremlékére műrózsákkal diszitett fehér papirkoszorú helyeztetett. Távol lakó édes anyja megérkezvén, másnap már pusztán találta a sirt, a koszorú ellopatott. Képzelhetni a metsző fájdalmat, mit e gonosz tett az anyai szivben előidézett! Helytelen szokásnak tartjuk, hogy számosan a koszorúkat este már haza hordják és jövő évre elteszik, vagy eladják. Ugy halljuk, hogy egész üzérkedéssé fajult a temetőbeli koszorúk és sirvirágok eltolvajlása. Egy izben ugyan rajta kaptak egy asszonyt s a hatóság meg is büntette, de ugy látszik folytatása van. 20 v. rendőr volt halottak estéjén a temetőbeni rend fentartására alkalmazva, de rendelhetnek ki még annyit, az sem használ, ha általános rendszabály nem hozatik be és a visszaélések meggátlására a legszigorúbb büntetés nem alkalmaztatik.

— **Gyászhir.** Kis Lajos csornai praemontrei kanonok, egykori türjei jószágkormányzó és a megyei közügyekben akkor élénk részt vett jeles hazafi és emberbarát hosszas szenvedés után élete 79 dik évében e hó 1-én Csornán meghalt. Temetése nagy részvéttel történt. Az örök világosság fényeskedjék neki!

— **Sport.** Gróf Festetics Tassiló versenyistállójának egyik hirneves s több győzelmet aratott lova Spuraway november hó 31-én kólikában elhullott.

— **Gyilkosság.** Szabar község határában nov. hó 2-án d. u. fél 3 óra tájban Herczeg Béla volt szabari csősz Tangli Ferencz zalavári lakost egy 6 lövetű forgópisztolylyal agyonlőtte. A gyilkosság lefolyásáról a következő értesitést vettük: Herczeg Béla mező-csősz több oldalu visszaélései miatt Szabar község közbirtokossága által elbocsáttatott. Elbocsátása után Keszthelyre ment s ott egy 6 lövetű revolvert vásárolt, melylyel felfegyverkezve, boszut forralt elbocsátói ellen, s hogy a tervét kivihesse szőlőhegygyel határos erdőben a legszebb növendék fákat levagdalta s igy az erdőben a közbirtokosságnak tetemes kárt okozott. Nov. 2-án Herczeg B. Berta J. szabari birt ép azon pillanatban lepte meg, a midőn az boszujában a fákat vagdalta le. Mivel Berta kérdőre vonta Herczeget, sőt feljelentéssel fenyegette, ez belekötött. A feleselés már végzetéssé kezdett válni Bertára nézve, midőn a véletlen Tangli Ferencz és Fehér Gábor zalavári lakosokat oda vezette. Tangli és Fehér védelmükbe vették Bertát, de vesztükre, mert Herczeg némi kis szóváltás után 2—3 lépést hátrált s a zsebében volt revolverből Tanglira és Fehérre felváltva 2—2 lövést tett s Tangly a 2-ik lövésre holtan rogyott össze. Fehér ellenben teljesen sértetlen maradt. Herczeg a gyilkosság elkövetése után elmenekült. A más vedelmére kelt s áldozatul esett Tangli 31 éves s 5 hónapos házas volt. A hullavizsgálat 4-én tartatott meg. A gyilkos állitólag e hó 3 án önként jelentkezett Nagy-Kanizsán. A meggyilkolt Fangly 5-én nagy részvét mellett temettetett el Szabarban.

— **Párbaj.** Wirovácz Svetozár és Wimmer Lajos, a keszthelyi gazdasági tanintézet 3-ad éves hallgatói okt. 31-én reggel 6 órakor a hévvizi fürdő várótermében karddal intézték el holmi becsületbeli ügyet, mely Wirovátz könnyü megsebesülésével végződött.

— **Sümeghről** irja r. l. Megyei bizottsági tagokká választattak Sümegben f. évi nov. 4-én dr. Lukonich Gábor orvos és Surgóth Miksa ügyvéd. Nem volt érdeklődés, beadatott összesen 48 szavazat, ebből a megválasztottak 45-öt kaptak.

— **Járáskőri közgyűlés.** A nagy-kanizsai járás tanitói köre f. hó 7-én csütörtökön tartotta meg őszi közgyülését a helybeli és vidéki tagok élénk részvéte mellett. Hoffmann Mór elnök fél tiz órakor megnyitván a közgyülést, felolvasta a járáskör utolsó három évi működéséről

szóló jelentését, melyet a tagok nagy érdeklődéssel és figyelemmel hallgattak végig. Következett a pénztári jelentés, mely tudomásul vétetett és pénztárnoknak a felmentvény megadatott. Hajgató Sándor jelentést tesz az egyetemes tanitógyülés végrehajtóbizottságának augusztus 20-án Budapesten tartott gyülésének letolyásáról, mit a közgyülés tudomásul vett. Az ez után következő tárgy Rózsavölgyi Paula k. a. gyakorlati előadása volt a nyelvtanból. Előadó tanitónő a 3. leányosztályban a melléknév fokragozását ismertette. Ez előadáshoz érdekes eszmecsere fűződött, mely után előadónak jegyzőkönyvi köszönet szavaztatott. A gyakorlati előadás után Sáringer Károly m.-szerdahelyi tanitó szólt Hajgató Sándor jelentéséhez, sajnálatát fejezvén ki a fölött, hogy a fizetésjavitás iránti kérelmek meghallgatásra még mindig nem találtak. Boronkay Károly a végrehajtóbizottságnak gróf Csáky Albin közoktatásügyi miniszternél történt fogadtatásról referált, Hoffmann Mór inditványt tesz a járás tanügyi monografiájának megirására, mely inditvány elfogadtatván, a jelenlegi tisztikar ujra megválasztatott, mit Váry József volt pénztárnok el nem fogadván, helyébe Rózsavölgyi Paula k. a. választatott meg. A közgyülést közebéd zárta be a „Polgári Egylet" földszinti éttermében.

— **Eltünt.** — Dávid János kiszigeti gazdának 20 éves László fiát m. hó 27-ike óta — sehol sem találják. A szülői ház végleges, erőszakos elhagyása avagy öngyilkosság? mindenik esetét kizárja az eltünt környezetének abbeli állitása, hogy a fiának egyik tettre sem lehetett oka. Most általánosan kösztezti a hatóság.

— **Meghivó.** A zala-egerszegi Kereskedelmi Kör könyvtára javára folyó évi november hó 23-án saját helyiségében (Zöldfavendéglő I. emelet) tombolával egybekötött tánczestélyt rendez. Személyjegy 1 frt. Családjegy 3 frt. 1 tombola-jegy 20 kr. Kezdete este 8 órakor. Tiszteltettel kéretnek mindazok, kik a jótékonyságra való tekintetből a tombolához nyereménytárgygyal kivánnak járulni, sziveskedjenek az Balassa Benő titkár urhoz küldeni.

— **Elnökválasztás.** A keszthelyi m. kir. gazdasági tanintézet segélyegyletének elnökévé mult hó 31-én Kukurelly István ellenében Pencz Géza 3-ad éves gazdász választatott meg szavazattöbbséggel; s ezzel az intézet hallgatói között nagy port fel vert korteskedés véget ért. Az elnökválasztás megtörténte után a segélyegylet bizottsága következőleg alakittatott: Czupy Béla, Grohman Károly 3-ad, Asztalos Nándor, Dulánszky Nándor, Moravitz Lajos, Nicsman Károly, Várady Géza 2-od. Lamper Béla, Müller Ignácz és Nyáry Pál 1-ső évesek; póttagokul pedig: Cortella Dezső és Sághy Lipót választattak.

— **Halottak estéje Keszthelyen.** Halottak esteje mint minden évben, ugy az idén is szokatlan fényt hozott a sirok birodalmába. Boldog, boldogtalan, gazdag is szegény igyekezett leróni családtagjai, kedvesei, vagy jóbarátai iránti háláját. Ezrekre tehető a temetőben megjelentek száma. Gróf Festetics Lajos és neje szül. Kotzebue Lujza, Svastics János, a hires zeneszerző, Décsy József, Halassy Aladár. Dr. Lipp Vilmos Reich Károly, Sövegjártó Lajos, Bogyay Lajos, Unterberger Ferenczné, Gaál Endre, Göde Lajos, Schilinszkyné, Lakner Ferencz és leánya, Ambrus Mihály, Szabó Edömér, Kocsis János honvéd huszárszázados, Hévizi Alajos (Govorcsin gyámfia), Cavallár Károlin, Bohner István, Stieder István és neje stb. sirhalmaik egészen fényárban usztak. Az őnk. tüzoltók Pöltz Pál főpar. vezénylete alatt fekete zászlóval este 5 órakor kürtszó mellett vonultak ki a temetőbe, hol az egylet 10 évi fennállása óta elhunyt 8 bajtársuk sirjara koszorut helyeztek, Dr. Lipp Vilmos a volt egyleti elnök sirhalmánál ugy Reich Károly volt főparancsnok sirhalmánál is este 8 óráig diszőrség volt felállitva s utóbbi sirhalmát, miután a boldogult családja Keszthelyről végleg Nagy-Kanizsára költözött, mint minden évben, ugy most is fényesen kivilágitották. — A gazdasági tanintézet hallgatói gyászlobogó mellett vonultak ki elhunyt társaik sirhalmához, hol az intézeti dalkör gyászdalokat énekelt, Schlick Nándor 3-ad éves gazdász pedig gyászbeszédet tartott. A m. kir. honvédhuszárezred tisztikara gyönyörű koszorut helyezett Kocsis János elhunyt tiszttársa sirhalmára.

— **Felsült zsebtolvaj.** Mindenszentek napján este, midőn a temetőben nagy volt a tolongás, a zsebtolvajok is kirukoltak szerencsét próbálni, egy urnő felöltő kabátja zsebéből egy ilyen ügyes fráter észrevétlenül kicsempészte a pénztárczát, mily savanyu pofát vághatott azonban a tolvaj, midőn ügyessége eredményéről meggyőződő, egy sarokba vonulva, sóvárgó szemekkel tekintett a bugyellárisba és talált benne 2 igaz osztrák értékü krajczárt. Az illető urnő ugyanis mielőtt hazulról elment, 23 frt papirpénzt a tárczából kivette s ezt otthonhagyta. Ezzel mindenesetre jobban járt volna a tolvaj, de hát ő fátum, igy csak 2 kr volt a jutalék.

— **Hangverseny.** Bignio Lajos cs. és kir. kamaraénekes, Weeber Emil zongoraművész közreműködésével csütörtökön nov. 14-én a „Casino" disztermében nagy hangversenyt rendez. Müsor: f. Wagner. — „Dallam az esti csillaghoz", Tannhäuser czimü operából énekli: Bignio Lajos. II. Beethhoven — „Sonata appassionata" op. 57. zongorán előadja: Weeber Emil. III. Verdi — „Nagy magán dallam" az álarczos bál operából énekli: Bignio Lajos. IV. a) Chopin — „Berceuse" op. 57. b) Chopin „Fantasie Impromptu" op. 66. c) Moszkovszky — „Scherzo Valse" op. 40. zongorán előadja: Weeber Emil. V. a) Schumann. — „Du bist wie eine Blume" b) Meyerbeer. — „Komm schönes Fischermädchen énekli: Bignio L. VI. Liszt. — „Polonaise" E dur, zongorán előadja: Weeber Emil. VII. J. Faure. — „Les rameaux" Hymne, énekli: Bignio Lajos. Kezdete 8½ órakor. Helyárak: I-ső sor 2 frt, II-ik és III-ik sor 1 frt 50 kr., a többi sor 1 frt, karzati ülőhely 1 frt 20 kr., belépti jegy 60 kr. Jegyek előre válthatók Belus Lajos ur gyógyszertárában és este a pénztárnál.

— **Esküvő.** Nov 4-én vezette oltárhoz Schön Adolf nagy-váradi közs. tanitó és középisk. hittanár Nagy-Kanizsán Kánitz Zsófia kisasszonyt. Kisérje boldogság frigyőket.

— **Regalefügy.** Nagy-Kanizsaváros részéről Budapestre utazott küldöttség a pénzügyminiszterrel személyesen letárgyalta az italmérési adószedési jogügyletet és pedig a 35.600 frt javaslat helyett Nagy-Kanizsaváros területére 33.500 frt évi összegben történt megállapodás 3 évre. A kizárólagos jogot a törvény intentiója szerint az állam fentartja magának, minthogy már e három első évben rendezni szándékozván, a városra át nem ruházhatta, de nincs is szándékában azt másnak bérbe adni.

— **A nagy-kanizsai** iparos ifjuság betegsegélyző egyletének október havi kimutatása: Bevétel 352 frt 58 kr, kiadás 210 frt 89 kr, marad 141 frt 69 kr, ebből a takarékpénztárba helyeztetett a már ott elhelyezett 350 frthoz 50 frt, tehát a tiszta vagyon jelenleg 491 frt 69 krt tesz. — Egyuttal tudatjuk a tagokkal, hogy az egylet november 1-én régi kereszt-utczai helyiségéből a Deák-téren lévő Horváth Mihály-féle házba költözött.

— **Megyebizottsági** tagokká Nagy-Kanizsán az I. kerületben: Knausz Boldizsár és Varga Lajos. II-dik kerületben: Györffy János és Dr Rothschild Sámuel. III-dikban Faics Lajos, Palinban pedig Zathureczky Zsigmond Dr. Fülöp Kázmér, Pandur Ferencz és Bródy Lajos. Keszthelyen Lénárd Ernő és Farkas Miklós választatik meg.

— **Halottak estéjén** a szent-györgyvári utczában levő laktanya bakái egy ravatalt készitettek zöld ágakból és arra egy ügyesen maszkirozott halottat ábrázoló alakot tettek, melynek mellén egy csákó és szurony volt helyezve. A ravatalt köröskörül égő gyertyák környezték. Fölötte a következő felirat volt olvasható: „Az elhunyt magyar bakák emlékére!"

— **A vitéz.** November 1-én a „Rózsához" czimzett vendéglőben egy honvéd oldalfegyverével sulyosan megsebesitett egy fparos segédet. A tettes még azon este elfogatott.

— **Panasz panaszt** ér némely fu varos ellen, kik szekerükre annyi terhet raknak, hogy a szegény állstok alig birják és éktelen káromkodás közt ütlegelik. Ugy tudjuk, városi szabályrendelet szól arra nézve, hogy mennyi terhet szabad szállitani, jó lesz, ha a rendőrség feltünő esetben érvényesitené ez érdembeni szigoruságát s a közbotrányt megszüntetné.

— **Jótékonyság.** A helybeli „Szegények tápintézete" illetve népkonyha a napokban megkezdi működését; az elnökség bizalommal felkéri mindazokat, kik e czélra akár pénzt, akár terneszttményeket adni hajlandók, sziveskedjenek Vidor Samuné elnök urnőhez küldeni, ahol köszönettel átvétetnek és időközönkint hirlapilag nyugtáztatnak. Ujabban adományozni kegyeskedtek: Clement Lipótné urnő 354 kiló burgonyát és 13 kiló veres-hagymát. Özv Welisch Vilmosné urnő 20 frt, Back Károly ur 10 frtot és kő öl fát. Tagokká jelentkeztek ujabban: Szigethy Károlyné, Wittinger Antalné, Dauscha Ottóné és Vucakics Jánosné urnők,

— **Hild S.** első nagy-kanizsai temetkezési vállalata rendezte a boldogult Szigritz Róbert temetését példás rendben és a szomoru actushoz illő pietással. A czég, illetve épitő és működfaragó üzlet minden lehetőt elkövet, hogy a kivánalmaknak és igényeknek megfeleljen s mind a mellett jutányos legyen a lehetőség ha táraig. Figyelmes és pontos szolgálatát adandó alkalomra egész tisztelettel ajánlja.

— **Megyei r. h.** Nov. 4-én kezdették meg Mura-Szerdahelynél a vasut épitését. — Bertalan Pál zalaegerszegi p. ü. igazg. számtiszt eljegyezte Zala-Lövőn Marton Jolán kisasszonyt. — A zala-egerszegi tanitói járáskör nov. 21-én tartja őszi közgyülését. — A zala-szentlászlói és kehidai r. kath. templomok renováltattak. — Pályázat nyittatott a csébi r. kath. kántortanitói állásra up. Salomvár. — Jávory Nándor n.-kanizsai ref. lelkész Csáktornyán nov. 10-én isteni tiszteletet tart. — A pacsai postamesteri állásra pályázat nyittatott.

— **Hazaí r. h.** Arad-Hegyaljáról Bulgáriába nagy a kivándorlás. — A decentralizandó királyi táblák 1891. január 1-én kezdik meg működésöket. — Ő Felsége elismerését nyilvánitotta Semsey Andor százezer forintos adományáért. — A piskihidi honvédemlék nov. 3-án lepleztetett le. — Székelyföld vidékén mult hó végén nagy havazás volt. — A pozsonyi „Toldy kör"-ben gróf Zichy József főispán felolvasást tart. — A debreczeni apagyilkos Móricz József 20 évi sulyos börtönre itéltetett. — Pozsony város tanácsa elfogadta a halottégetési javaslatot most a közgyülésen van a sor el vagy nem fogadni. — A Bpest kerepesi temetőbe 1849 apr. 1-től 1889. január 1-ig 251.062 embert temettek el.

— **Külföldi r. h.** János főherczeg ujságiró lett. — A német császárné látogatást tett a szultán haremében két törvényes feleségénél. — Londonban még magasabb tornyot épitenek az Eiffel toronynál. — A czár is készül Konstantinápolyban látogatást tenni a zultánnál. — A vatican jövő évi költségvetése 7.085.000 frank. — Kálnoky gróf látogatást tett Bismarck hercegnél.

Irodalom.

— **„A magyar közmondások könyve,** czimü munka szerző-kiadója lapunk utján tudatja a t. olvasó közönséggel. miszerint müve befejezéséhez közeledik. Mintán Szirmay, Dugonics (1. kötet), Ballagi, Erdélyi, Pelkó, Margalics, Lehoczky, Wiegand Czanyuga és Szvorényi szorosan ily tárgyu munkáit e müvéhez forrásul már használta, most arra kéri lapunk t. olvasóit, hogy az esetleg birtokukban lévő hasonló tartalmu magyar müveket — nevezetesen Dugonics 2-ik kötetét, Kovács Pál és Noszkó Alajos könyvét — ideiglenes használatra, — valamint a vidékükön gyüjtött magyar közmondásokat és példa beszédeket f. évi nov. végéig — hozzá beküldeni sziveskedjenek. Müve 1890. elején hagyja el a sajtót s — előre nem látott nagy terjedelme (400—450 lap) s az ez által keletkező nagy nyomda-költség miatt — nem mint az előbbi fölhivásban jelezve volt (1 frt), hanem 1 frt 50 krért rendelhető meg. Az előfizetés vagy előjegyzés pedig legkésöbb f. évi decz. 31-ig eszközlendő, mely időn tul csakis 2 frt bolti áron rendelhető meg a mü. Czim: Sirisaka Andor, Pécsett.

— **Tisztelt gazdaközönség!** Mező gazd. gi irodalmunkban a jégkár-biztositás és becslésről szóló munka eddig nem jelent meg. Hosszas gyakolati tapasztalat s az e tárgyra vonatkozó elméleti ismeretek alapul vételével a hiányt pótolni óhajtván, „A jégkár ellen való biztositás és a károk becslése" czim alatt 9—10 nyomtatott ivre terjedő munkát irtam; melynek főbb fejezetei a következők: I. A biztositásról általában. II. A jégkárok alakjai a gazdasági növényeken. III. Alapelv, hogy csak jégverés által okozott kár térittetik meg. IV. Dijtételek az egyes gazdasági növényekre. V. A jégkárok becslése. VI. A károk kiszámitása. VII. Némely különleges intézkedések, alapszabály és ügyiratok. VIII. Rendes menetü eljárás a kárbecslés és kártalanitásnál. IX. Választott birósági eljárás. X. A magyar gazdák jégbiztositási szövetsége s másnemü különleges kedvezmények. A munkát sajtó alá már elkészitettem, hogy a kinyomatandó példányok mennyisége iránt tájékozódhassam, előre való megrendelésére kérem fel a tisztelt gazdaközönséget. Megrendelőknek 1 frt utánvétellel, azoknak pedig, akik a pénzt előre beküldik, portómentesen küldöm el a könyvet. A munkát jövő évi február hó folytán küldöm szét. Gyüjtőknek 20% kedvezményt engedek. Az ivek visszajuttatását már deczember hó elejére kérem. Tisztelettel felhivom azokat, kikhez előfizetési fölhivást küldöttem, hogy azta birtokos és bérlő urak közt ismertetni kegyeskedjenek. Debreczen, 1889. október hó végén. Szüts Mihály, gazdasági tanintézet tanár.

— **Uj lap.** „Magyar molnárok lapja" czimü kétnyelvü, havankint 3-szor megjelenő folyóirat első száma küdetett be hozzánk. Az összes mahmok és malomérdekeltek szaklapja kiván lenni. Ára 6 ft, 3 ft és 1 50 kr. egész, fél és negyedévre, mely összeg Budapestre Dorottya utcza 3. sz. küldendő.

— **Dervarits Kálmán** megyénk egyik jeles történetbuvárának hozzánk intézett leveléből szomoruan értesülünk, hogy Alsó-Lendva és vidékének története kéziratban marad; egyelőre nem fog megjelenni, mert még annyi előfizető sem jelentkezett, hogy a nyomdai kiadásnak csak felét is pótolná. Nagyon sajnos körülmény biz ez. Vajha akadna egy lelkes maccenas, ki a becses mü megjelenését eszközölné!

— **Mikszáth Kálmán** összegyüjtött munkáiból az eddig megjelent füzetek már majd teljes három kötetet képzenek. Révai testvérek, a vállalat kiadói mintaszerü pontossággal jelentetik meg az egyes füzeteket és a mit a nagybecsü gyüjtemény megindításakor igértek, azt szóról-szóra be is váltják. Már külső kiállitás dolgában is páratlanok e füzetek. Oly finom, [illegible] ag papiron vannak nyomatva, mily [illegible] hasonlót a diszkiadások terén első helyen álló franciák sem nyujtanak. A mi pedig a belértéket illeti, e tekintetben osztatlanul egyforma a sajtó és a nagy közönség véleménye: Mikszáth Kálmán müveinek birása nélkül a könyvtár csak oly hiányos, mintha abban klasszikusaink munkáit nélkülöznénk. Mert ha áll az a meghatározás, hogy klasszikus az, a mi minden időkben és minden körülmények közt egyenlően szép és fenséges, úgy Mikszáth munkái is megérdemlik ezt az elnevezést, már t. i. abban a válfajban, melyhez müvei tartoznak. Nem nagy igényekkel fellépő apró elbeszélések, melyeknek minden során a hamisitatlan, eredeti humor csillámlik keresztül, közbe-közbe néhány sorba szoritott, liliputi drámák, melyeknél megrázóbbat ritka irói fantázia teremtett. A most előttünk fekvő 12. és 13-ik füzetekben a „Nemzetes uraimék" gyüjő név alatt megjelent elbeszélések kötik le figyelmünket és szereznek oly gyönyört, melyet az ismételt elolvasás után csak, még jobban érzünk. Mert Mikszáth tolla alól oly müvek kerülnek ki, melyek mellett első izben közönyösen haladt el talán az ember. de ha egyszer behatol szépségeibe, valóban nehéz azoktól megválnia. — A legmelegebben ajánljuk e munkáknak füzetekben megszerzését, mi annál könnyebb, mert az egyes füzetek csak 35 krba kerülnek. Révai testvérek kiadóhivatala (Budapesten, IV. váczi-utcza 1.) különben 10 és 20 füzetre kiható előfizetéseket is elfogad félévi 3 frt 50 kr., illetve egész évi 7 frt mellett.

Gabnaárak.

— Nagy-Kanizsán: Buza 7·40—60. Rozs 6·50—70. Árpa 7.40—8·20. Zab 6.40—60. Kukoricza 5·10—60.

— Székesfehérvár. Buza 7·50—80. Rozs 6.50—60. Árpa 6·30—70. Zab 6·70—80. Kukoricza 3·90—4.

— Szombathely: Buza 7·60—70. Rozs 6·70—80. Árpa 7·80—90.

— Felső-Eőr: Buza 7·50—80. Rozs 7·20—40. Árpa 6·80—7·60. Zab 6·50—7. Kukoricza 6·40—80.

— Muraszombat: Buza 7·—7·20. Rozs 6—6·10. Zab 5·70—90. Kukoricza 4·40—60.

— Csáktornyán: Buza 7·25. Rozs 6·25. Árpa 6. Zab 6·75. Kukoricza 5 frt.

— Pécs: Buza 7·40. Kétszeres 6·80. Rozs 6·70. Árpa 6·60. Kukoricza 6·20. Zab 6·80.

Kinyert.?

Huzás: nov. 2-án:

Budapest: 55 68 53 3 17.

Szerk. üzenet.

— Lőcse. Örömmel vettük szives soraidat.
— M. P. 8. Szállitmányunk elment, üdvözlet!
— S. Gy. A szép arcképet örömmel és köszönettel vettük.
— N. M. Közöljük.
— K. S. Igen hosszu a mi lapunk számára a jövő év közepéig eltartana közlése.
— V. K. Megerkezett. Rendben van.
— S. Zs. Azonnal válaszoltunk.
— B. A levél megérkezett, tudtukon kivül visszaküldetett.
— Bécs. Igen szép. Köszönet!

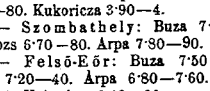

Vasuti menetrend.

Indul Kanizsáról.

Reggel.

Prágerhof	5 óra 18 perczkor		postavonat
Barcs	5 óra 28	„	postavonat
Budapest	6 óra 4	„	gyorsvonat
Budapest	7 óra 30	„	vegyesvon.
Bécsujhely	6 óra 55	„	postavonat

Délben.

Budapest	2 óra — perczkor		postavonat
Prágerhof	2 óra 45	„	postavonat
Sopron	2 óra 15	„	postavonat
Barcs	2 óra 25	„	postavonat
Szt.-Iván	5 óra 20 d. u.		vegyesvont.

Este

Prágerhof	12 óra 35 perczkor		postavonat
Budapest	11 óra 44	„	postavonat
Bécsujh.	12 óra 34	„	postavonat

Érkezik Kanizsára

Reggel.

Bécsujh.	4 óra 16 perczkor		postavonat
Budapest	4 óra 26	„	postavonat
Prágerhof	5 óra 54	„	gyorsvonat
Szombath.	8 óra 9	„	vegyesvont

Délben.

Sopron	1 óra 44 perczkor		postavonat
Prágerhof	1 óra 15	„	postavonat
Barcs	1 óra 40	„	postavonat
Budapest	1 óra 59	„	postavonat

Este.

Budapest	10 óra 40 perczkor		vegyesvonat
Bécsujh.	10 óra 26	„	postavonat
Budapest	12 óra 25	„	gyorsvonat
Pragerhof	11 óra 44	„	postavonat
Barcs	11 óra 34	„	postavonat

Felelős szerkesztő és kiadó:
BÁTORFI LAJOS.
Laptulajdonos WAJDITS JÓZSEF.

Nyilttér*).

Köszönetnyilvánitás.

Édes atyánk: Szigritz Róbert elhalálozása alkalmával tanusitott sokoldalu részvétért ezennel hálás köszönetünket fejezzük ki rokonaink-, jóbarátaink, s a temetésnél jelenvoltaknak.

A gyászoló hátrahagyottak.

*) E rovat alatt közlöttekért nem vállal felelősséget a szerk

HIRDETESEK.

4988. érk. 1889. julius 31.

Arverési hirdetmény.

A nagy-kanizsai kir. törvényszék telekkönyvi osztálya részéről közhirré tétetik, hogy a murakeresztur-kollatszegi egyesült templompénztár vhajtatónak Tálos József, úgy is mint kkoru Tálos György t. s t. gyámja vhajtást szenvedő murakereszturi lakós elleni 40 frt tőke, 1887. január 1-től járó 8% kamatai, 33 kr bélyegköltség, 6 frt 80 kr, végrehajtáskérelmi 6 forint 80 kr. jelenlegi s még felmerülendő költségek iránti vhajtási ügyében a fentnevezett kir. törvszék területéhez tartozó, a keresztur-kollatszegi 20. sz. tjkben. A I. 20. és 755/c hrsz. a. Tálos József és kk. Tálos György tulajdonául felvett 517 frtra becsült, a keresztur-kollátszegi 434. sz. tjkben. A I. 367., 431., 883., 1089. és 1157. hrsz. a. felvett ingatlannak ugyanazokat illető 283 frtra becsült ⁵/₆-ad része 1889. évi november hó 19. napján d. e. 10 órakor Keresztur-Kollátszeg községházánál nyilvános árverésen eladatni fog, még pedig tekintve, hogy a keresztur-kollátszegi 20. sz. tjkben A. 20. hrsz. a. s a keresztur-kollátszegi 434. sz. tjkben A. I 883. hrsz. a. felvett ingatlanokra b. és özv. Koholy Mártonné sz. Zedrovecz Mari murakereszturi iakos javára holtig tartó haszonélvezeti szolgalmi jog s ezt megelőzőleg jelzálogilag biztositott követelés van bekebelezve, ennélfogva a fenti ingatlanok az 1881. évi LX. ter. 163. §-a alapján a szolgalmi jog epségben hagyásával bocsájtatnak ugyan árverés'alá, de csak úgy, ha a beigért vételár a jelzálogilag biztositott követelés fedezésére szükségesnek mutatkozó s ezennel 300 frtban megállapitott összeget meghaladni, ellen esetben az árverés hatálytalanná válik s az ingatlanok a fenti hátránypon a szolgalmi jogra való tekintet nélkül ujabb árverés alá bocsáttatnak.

Kikiáltási ár a fennebb kitett becsár.

Arverezni kivánók tartoznak a becsár 10%-át készpénzben vagy óvadékképes papirban a kiküldött kezéhez letenni.

Vevő köteles a vételárt három egyenlő részletben, még pedig: az elsőt az árverés jogerőre emelkedésétől számitandó 1 hónap alatt, — a másodikat ugyanattól 2 hónap alatt, — a harmadikat ugyanattól 3 hónap alatt, — minden egyes részlet után az árverés napjától számitandó 6% kamatokkal együtt az árverési feltételekben meghatározott helyen és módozatok szerint lefizetni.

Kelt Nagy-Kanizsán, a kir. törvszék mint telekkönyvi hatóságnál 1889. évi auguszt. hó 1-én. Gr. HUGONNAY

3748. 1—1 kirendelt kir. tvszéki biró.

5640. érk. 1889. aug. 27. én

Árverési hirdetmény.

A n.-kanizsai kir. törvszék telekkvi osztálya részéről közhirré tétetik, hogy Zalamegye összesitett árvatára vhajtatónak Kuhász János mint Német Vendel jogutóda vhajtást szenvedő kerecsenyi lakos elleni 244 frt 94 kr tőke, 1883. évi január 1-től járó 7% kamatai, 16 frt per, 7 frt 45 kr vhajtáskérelmi, 16 frt 30 kr árveréskérelmi, 3 frt 50 kr jelenlegi s még felmerülendő költségek iránti vhajtási ügyében a fentnevezett kir. tszék területéhez tartozó, a kerecsenyi 51. sz. tkvben A. I 1—6 sorsz. a. felvett ingatlanoknak Kuhász Jánost illető, 569 frtra becsült felerésze **1889. évi november hó 15.** napján d. e. 10 órakor Kerecseny község házánál megtartandó nyilvános árverésen eladatni fog.

Kikiáltási ár a fennebb kitett becsár.

Árverezni kivánók tartoznak a becsár 10%-át készpénzben vagy óvadékképes papirban a kiküldött kezéhez letenni.

Vevő köteles a vételárt három egyenlő részletben, még pedig: az elsőt az árverés jogerőre emelkedésétől számitandó 1 hónap alatt, — a másodikat ugyanattól 2 hónap alatt, — a harmadikat ugyanattól 3 hónap alatt. — minden egyes részlet után az árverés napjától számitandó 6% kamatokkal együtt az árverési feltételekben meghatározott helyen és módozatok szerint lefizetni.

Kelt Nagy Kanizsán, a kir. tvszék mint telekkönyvi hatóságnál 1889. évi august hó 30 napján Gr. HUGONNAY
3497. 1—1 kirendelt kir. tvszéki biró.

5639. érk. 1889. aug. 27.

Árverési hirdetmény.

A nagy-kanizsai kir. törvszék telekkönyvi osztálya részéről közhirré tétetik, hogy Zalamegye összesitett árvatára vhajtatónak Dani István vhajtást szenvedő rigyáczi lakós elleni 42 frt tőke, 1882. évi január 1-től járó 7% kamatai, frt 1 20 kr bélyeg, 6 frt 80 kr vhajtáskérelmi, 9 frt 50 kr árveréskérelmi, 3 frt 50 kr jelenlegi s még felmerülendő költségek iránti vhajtási ügyében a fentnevezett kir. tszék területéhez tartozó, a rigyáczi 58. sz. tkvben. A † 887. hrsz. a. felvett ingatlanak Dani Istvánt illető váltságköteles 40 frtra becsült ¼-része és a rigyáczi 739. sz. tkvben. A I 1—10. ssz. a. felvett ingatlanoknak ugyanazt illető 1086 frtra becsült ¼-ed része **1889. évi november hó 27.** napján d. e. 10 órakor Rigyácz községházánál megtartandó nyilvános árverésen eladatni fog.

Kikiáltási ár a fennebb kitett becsár.

Árverezni kivánók tartoznak a becsár 10%-át készpénzben, vagy óvadékképes papirban a kiküldött kezéhez letenni.

Vevő köteles a vételárt három egyenlő részletben, még pedig: az elsőt az árverés jogerőre emelkedésétől számitva 1 hónap alatt, — a másodikat ugyanattól 2 hónap alatt, — a harmadikat agyanattól 3 hónap alatt, — minden egyes részlet után az árverés napjától járó 6% kamattal együtt az árverési feltételekben meghatározott helyen és módozatok szerint lefizetni.

Kelt Nagy-Kanizsán, a kir. törvényszék mint tkvi. hatóságnál 1889. évi august hó 30 napján Gr HUGONNAY.
3747. kirendelt kir. tszéki biró.

Máriazelli gyomor cseppek.

legbiztosabb gyógyszer minden gyomor bajnál.

Védjegy.

Utólérhetlen hatásu az étvágytalanság, gyomor gyengeség, büzös lehelet, savanyu felböfögés, szél rekedés, (Kolika) gyomor hurut, gyomor égés, gyomor homok és dara képződés, tulságos elnyálkásodás, sárgaság, undor és hányinger eseteiben, megszünteti a főfájást (ha az a gyomor elrontásától származik) gyomor görcsöt, kemény széklést, székrekedést, az étel s itallal turterhelt gyomrot kitisztitja, elüzi a belférgeket, s gyógyit lép, vese, máj és aranyeres bántalmakat. — Egy üveg ára használati utasitással együtt 40 Kr. kettős üveg 70 Kr. Központi szétküldési raktár: Brády Károly gyógyszertára Kremsier (Morvaország).

Óvás! A valódi Máriazelli gyomor cseppek sokféleképen utánoztatnak s hamisittatnak, s ezért valódiak gyanánt csak azok fogadtassanak el, melyek üvege, egy vörös, a a fenti védjegygyel ellátott papirba van csomagolva, s melyek mellékelt használati utasitásán az is fel van tüntetve, hogy az Kremsierben, Guzek H. könyvnyomdájában nyomtatatott.

Máriazelli Labdacsok.

A Keményszéklés és székrekedés ellen, évek óta legjobb hatásuaknak bizonyult labdacsok s sokféle képen hamisittatnak, tehát ezek vételénél is vigyázni kell a fenti védjegyre s Brády Károly, Kremsieri gyógyszerész név alá irására, melyek minden eredeti dobozon láthatók. Egy doboz ára 20 Kr., egy tekercs 6 dobozzal 1 frt. A pénz előleges beküldése után, 1 tekercs 1 frt. 20 Kr., 2 tekercs 2 frt. 20 Kr., 3 tekercs 3 frt. 20 Kr. ért, csomagolás és postabér mentesen küldetik meg.

A Máriazelli gyomor cseppek és Mariazelli labdacsok nem titkos szerek, a gyógyható, anyagaiknak összetétele, minden használati utasitásban fel van sorolva.

A Máriazelli gyomorcseppek és Máriazelli kaphatok

Nagy-Kanizsa: Práger Béla és Belus József gyógyszerész uraknál. **Babócsa**: Ilias gyógyszerész. **Barcs**: Kohn Sándor gyógyszerész urnál. **Marczali**: Kőrös Victor gyógyszerész urnál. **Olesnitz**: Böles Béla gyógyszerész urnál. **Szent-Gothárd**: Tomcsányi Leopold gyógyszerész urnál. 3734

Ház-eladás Belovárott.

Egy csinos lakház, 8 lak- és egy előszobával, 2 pincze, 1 éléskamra, 2 nagy istálló, 2 pajtával, kut a házban, nagy kerttel kedvező feltételek mellett

szabadkézből eladó.

Az épület egy szegletház, mely négy utczára nyilik. Vendéglőnek vagy kávéháznak is nagyon alkalmas, ugyszinte tőzsdének bélyegeladásnak is, mert a járásbiróság tőszomszédságában van.

A ház tisztán 8% azaz 720 frtot jövedelmez

Minden közelebbit a tulajdonosnál

Mio Habdiánál

Hor.-Körösön tudható meg. 3742 1—2

3538

A SOULAC-I APÁTSÁG (Franczia-Ország)
Dom MAGUELONNE, prior
Főtisztelendő Benedek rendi atyái

FOGVIZE, FOGPORA ÉS FOGPASTÁJA

2 ARANY ÉREM : Brüssel 1880, London 1884

A legmagasabb kitüntetések

Feltaláltatott az **1373** ik évben BOURSAUD PÉTER prior által.

« A főtisztelendő benedekrendi atyák fogvizének használata, naponkint néhany cseppet vizbe véve, megakadályozza és gyógyitja a fogak odvasságát melyeknek fehérséget és szilárdságot kölcsönöz, a mennyiben a foghust erősiti s teljesen egészségessé változtatja.

« Szolgálatot teszünk tehát olvasóinknak, midőn őket ezen régi es practicus készitményekre figyelmeztetjük, melyek a legjobb gyógyszert és a fogfájás ellen egyedüli óvszert képezik. »

A ház megalapittatott 1807 ben. Vezérügynök **SEGUIN** 185 & 188, rue Croix-de Seguey BORDEAUX

Kapható minden nagyobb illatszerésznél, gyógyszertárban és gyógyáru kereskedésben.

A legbiztosabb és leghatásosabb hashajtó szer a

FERENCZ JÓZSEF KESERÜVIZ,

mint ezt a következő orvosi bizonyitványok tanusitják:

„Kis adagban hatásos nem kellemetlen izü." Dr. Korányi tanár Budapesten.
„Kórodámon a legkedveltebb hashajtóviz." Dr. Kézmárszky tanár, Budapesten
„Hatásosabb, mint a többi budai vizek." Dr. Gebhardt tanár Budapesten.

Szétküldés 1889-ik évben **1 millió palaczk!**

3736 Kitüntetve 10 arany és érdem-éremmel. Kapható mindenütt. Szétküldési igazgatóság Budapesten.

3743

MINDENÜTT KAPHATÓ. 17 KITÜNTETŐ ÉREM

LEGFINOMABB MINŐSÉG · OLCSÓ ÁRAK · CHOCOLAT SUCHARD NEUCHATEL (SCHWEIZ) CACAO

KÖNNYEN OLDHATÓ KAKAO

Az 1889. Párisi világkiállitáson arany éremmel kitüntetve.

Hamburg-Amerikai

Postahajózási-részvénytársulat

Közvetlen gyors- és póstagőzhajók

Hamburgból-Newyorkba,

Sonthamptont érintve

Oceánut körülbelül 7 nap.

Azonkivül rendes postagőzhajó összeköttetés:

Hawre-Newyork — **Hamburg-Ny.India**
Stettin- „ — „ **Havanna**
Hamburg-Baltimore — „ **Mexico**

Bővebb felvilágositást szivesen nyujt:

GSCHIRHAKL JÓZSEF

Bécs, Wieden Weyring-gasse 32. szám. 3662

Hirdetmény.

Tenyész-bikák eladása.

Széll Kálmán ur ő Excellentiája hérabázi és rátóti importált Siementhali tehenészetéből származott 9 drb tisztavérü, már tenyésztésre alkalmas bikák eladók.

Értekezhetni, ki az eladást is eszközli, Pintér Mihály kasznárnál, Hérabázán u. p. Kis-Unyom. Vasmegye.) 3735

MINDEN DOHÁNYTŐZSDÉBEN.

A LEGJOBB Szivarka Papir A VALÓDI

LE HOUBLON

Franczia Gyártmány
CAWLEY & HENRY czégtől
PÁRIZSBAN
UTÁNZÁSTÓL MINDENKI ÓVATIK!

3518

Hauptniederlage: OTTO KANITZ & Co., I. Stoss im Himmel 3. WIEN.

Magyarország legnagyobb hajkereskedése

KIS LIBOR-nál

(Budapest, Kis-hid-utcza 8-dik szám.

Specialista uri- és női parókákban bátorkodik a mélyen tisztelt hölgyvilágnak dus raktárát hajfonatokban, elő- és egész parókákban, ugyszintén mindennemü hajmunkákban ajánlani, 3694 még pedig

olcsóbban, mint bárhol.

Hölgytermemet, kapualatti bejárattal különösen ajánlom. Vidéki megrendeléseknél jó hajminta kéretik.

Tökéletes árjegyzékkel kivánatra ingyen és bérmentve szolgálok.

A feltaláló dr. Meidinger tanár ur által kizárólag fölhatalmazott

gyár Meidinger kályhák

készitésére,

Heim H.

Döblingben, Bécs mellett.

3693 Bécsben: I. Michaelerplatz 5.

Budapesten: Thonet-udvar. — **Prágában:** Pflastergasse 5.

Londonban: 41. Helborn Viaduct E. C. — **Mailandban:** Corso Vitt. Emanuele 38

Szabadalom valamennyi államban.

Minden kiállitáson az első éremmel jutalmazott **legelényösebb szabályozótöltő- és szelelés kályhák dupla köpenynyel.**

Kokszal való tüzelésnél az égési időtartam tetszés szerinti, kőszénnel való tüzelésnél 24 órai.

Több szobának fütése csak egy kályha által.

Waggon-kályhák.

„Meidinger"-kályhák.

Az utánzások kikerülése végett óva intünk mindenkit mellékelt védjegyünkre, mely a kályhák ajtainak belső felein beöntve vannak. MEIDINGER-OFEN H. HEIM

„Vesta" kályhák.

Zajtalanul tölthető. Pormentes eltávolitása a hamu- és salaknak. A köpenyek a poruak kitisztitásánál eltávolithatók a nélkül, hogy a kályhát széjjel kellene szedni

„Helios" kandalló vagy kályha, füstemésztő, látható tüzzel.

Egy kandalló vagy kályha több helyiségnek fütésére függetlenül szolgálhat Tetszésszerinti égési tartam koksz-, kő- vagy barna szénneli tüzelésnél. Zajtalan töltés. A hamu és salak pormentes eltávolitása

Rosszul fütő kandallók átalakittatnak.

Füstemésztő Caloriferek,

központi légfütések- és szelelőkészülékekhez.

Száritó készülékek ipar- és gazdasági czélokra.

Prospectusok és árjegyzékek bérmentesen és ingyen.

Legnagyobb kitüntetés: a hamburgi müiparkiállitáson 1889.

Caviár, uj nagyszemü kilónkint	4.15
Szalonnás félszeg-uszóhal 12—15 db. egy rekeszben	2.15
Lazacz-hering, tartós, körülbelül 30 drb. egy kilóban	2.15
Tok küsz-hal körül. 200 drb., 2/1, kilónkint	1.45
2 rekeszben 205, 4 rekeszben	3.80
Ikrás heringek, körülb. 25 drb. egy hordóban	1.70
Kövér heringek körülbelül 30 darab egy hordóban	1.65
Kövér heringek körülbelül 45 darab egy hordóban	1.50
Kövér heringek, körülbelül 70 darab egy hordóban	1.80
Kövér, beeczetelt heringek, körülbelül 30 darab egy hordóban	1.80
Hal-roulade, körülbelül 36 drb. egy dobozban	2.—
Orosz-koronás-ajókák, körülbelül 120 darab egy dobozban	1.75
Tokl óriási körülbelül 30 darab egy dobozban	2.—
Tok. nagyok körülbelül 40 darab egy dobozban	2.—
Füstölt hering, kicsi körülbelül 140 darab egy dobozban	1.65
Gelée-angolna kif. vastag 1/1 darab egy dobozban	3.70
Gelée angolna kif. vastag 1/2 drb. egy dobozban	2.15
Gelée-angolna elsőrendü 1/1 darab egy dobozban	3.40
Gelée-angolna elsőrendü 1/2 darab egy dobozban	2.—
Tőkehal, szárit. fehér, postacsomag szerint	2.45

Friss tengeri halak:

Gadócz-halak postacsomag szerint	2.—
Tengeri dors-gadócz, Cablian postacsomag szerint	2.15
Félszeguszó, Tengernyelv „ „	2.15

Mindezeket bérmentesen, utánvét mellett ajánlja

Schulz E. H. Altona, Hamburg mellett.

3746 Teljes árjegyzékek bérmentve és ingyen küldetnek.

Legnagyobb kitüntetés: a hamburgi müiparkiállitáson 1889.

Wajdits József könyvnyomdájából Nagy-Kanizsán.

NAGY-KANIZSA, 1889. november 16-án. 46-ik szám Huszonnyolczadik évfolyam.

Előfizetési ár
egész évre . . . 6 frt — —
fél évre . . . . 2 fr 50 kr
negyedévre . . . 1 frt 25 kr
Egyes szám 10 kr

HIRDETÉSEK
8 hasábos petitsorban 7. másodszor 6. s minden további sorert 5 kr.
NYILTTÉRBEN
petit soronként 10 krért vétetnek fel. Kincstári illeték minden egyes hirdetésert 30 kr. fizetendők.

ZALAI KÖZLÖNY.

A lap szellemi részét illető közlemények a szerkesztőséghez, anyagi részét illető közlemények pedig a kiadóhivatalhoz bérmentve intézendők :
Nagy-Kanizsán
takarékpénztári épület

Bérmentetlen levelek nem fogadtatnak el

Kéziratok vissza nem küldetnek

A nagy-kanizsai „Kereskedelmi Iparbank", a „nagy-kanizsai önkéntes tüzoltó-egylet, a „nagy-kanizsai kisdednevelö egyesület", a „nagy-kanizsai keresztény jótékony nöegylet", a „nagy-kanizsai izr. jótékony nöegylet", a „szegények tápintézete", a „nagy-kanizsai tiszti-önsegélyzö szövetkezet",a „soproni kereskedelmi iparkamara" nagy-kanizsai kültválasztmányának hivatalos lapja.

HETENKINT EGYSZER, SZOMBATON MEGJELENÖ VEGYES TARTALMU HETILAP.

Kivonat

a soproni kerüeti kereskedelmi- és iparkamara 1889. évi szeptember hó 25 én tartott rendes közös üléséről felvett jegyzőkönyvből.

(Folyt. és vége.)

Fl kell ismernünk, hogy a magas kormány teljes felismerésével a fenyegető vésznek, minden áron arra törekedett, hogy messzemenő szállitási kedvezmények által némileg ellensulyozza a külföld vámemeléseit s az első sorban fenyegetett erdélyi iparnak részint magában az országban, részint a Balkán félsziget országaiban uj fogyasztási területeket biztositson, egészen ő sem háríthatá el a feltornyosodott veszedelmet.

Épen azért nemcsak a kamarák, hanem hazánk össze kereskedő körei őszinte örömmel üdvözölték az Olaszországgal 1887. évi deczember hó 7-én kötött s az 1888. évi XV. t.-czikkel beczikkelyezett kereskedelmi s hajózási szerződést, s a hozzá tartozó tarifákat, vámkartelt stb.: mintán ebben az első lépést látták külkereskedelmünk rendezéséhez.

Ez okból valamennyi érdekelt körök óhajának is vélünk megfelelni, ha mindenekelőtt ezen irány betartása mellett emelünk szót, s hasonló szerződéseknek, tarifáknak és vámkarteleknek a többi nyugateurópai államokkal való megkötése mellett törünk lándzsát.

Mert bármily nyomasztók legyenek is ezen szerződések, tarifák és kartelek egyes rendezései, részükön van a világosság s állandóság roppant előnye, melyeknél fogva külkereskedelmünk számitásaihoz biztos alapot szolgáltatnak. Egy további óhajunk, mely ezen kérdés megbeszélésénél önkénytelenül tollunkba szökik, azon óhaj: vajha fogyasztási területeink szükségleteiről, kivánalmairól s keresk. viszonyairól bővebb ismeretekkel birnánk. Igaz, hogy e czélból közöltetnek a kamarákkal konzulátusaink jelentései: csakhogy azok legnagyobbrészt csakis az általuk képviselt piaczok, nem pedig egyuttal a hazai termelési viszonyok és termelőképesség ismeretén alapulnak. E bajon segitendő, a magas külügyiminiszterium a múlt év folyamán néhány kunzulátusi gyakornokot osztott be, a kereskedelmi s iparviszonyaink tanulmányozása czéljából, az egyes kamarákhoz, mi a minden esetre elismerő lépés arra nézve, hogy a fennti bajok orvosoltassanak; mindazon által óhajtandónak tartjuk, hogy ezen kivül még bizonyos számu tehetséges kereskedő és iparos is küldessék ki az idegen piaczok s az ott uralkodó viszonyok tanulmányozására, mert a saját szemlélet és személyesen gyüjtött tapasztalat többet ér mindennemű jelentésnél s beszerzett értesitésnél.

Végül kivánatosnak tartanók, ha ugy a hazai fogyasztók, mint a külföldi vevők tájékoztatása czéljából, végre valahára termelő- és kivitelképes kereskedelmi s gyári vállalataink megbizható jegyzéke állittatnék össze, sokszorosittatnék s telhető sikeres módon terjesztetnék.

A magyarországi kamarák legnagyobb része e tárgyban már ezelőtt két évvel határozott, megszavazta ezen czimtár nyomtatási költségeit; de az annak összeállitása czéljából kiküldött bizottság megbizatásának nem felelt meg. E kérdés tehát ujból napirendre volna tüzendő s esetleg a magas miniszterium közbejöttével is megoldandó.

Fent elősoroltak alapján azt inditványozom, méltóztassék a tek. kamarának Ő nagyméltósága a kereskedelemügyi m. kir. miniszter ur által felvetett negyedik kérdés megoldásául, kiküldötteinek a következő utasitást adni:

A soproni kerületi kereskedelmi és iparkamara külkereskedelmünk érdekében végleges kereskedelmi szerződések, tarifák és vámkartelek megkötését; tehetséges kereskedőknek és iparosoknak fogyasztási piaczaink tanulmányozása czéljából való kiküldetését; végül termelő- és kivitelképes kereskedelmi s iparvállalataink megbizható czimtárának kiadását tartja kivánatosnak.

A kamara az elnökség fenti előterjesztését egész terjedelmében egyhangulag magáévá teszi, és elhatározza:

hogy Ő nagyméltósága a kereskedelemügyi m. kir. miniszter urnak, a kamarának előlegezett bizalmáért s hazai kereskedelem s ipar iránt tanusitott meleg érdeklődéséért jegyzőkönyvi köszönet szavaztassék, és

hogy az elnökség fennti munkálata jegyzőkönyvi kivonat alakjában sokszorosittassék, valamennyi kamarai tag urnak megküldessék s a kamara kiküldötteinek utasitásul mihez tartás végett kiadassék.

Végül a f. évi október hó 5-ére egybehivott kereskedelmi- s iparkamarai tanácskozmányba Dörfler György és Gallauner Antal alelnök urakat, és Kirchknopf Frigyes másodtitkár urat választja meg képviselőiül.

A szőlőpenész elleni védekezésről

(KALIVODA JÁNOS.)

(Folytatás és vége.)

A fecskendezésre használt keverék főalkatrészét a kénsavas rézélegből (kékgálicz) készült rézvizeny (Cupferhydrat) képezi, melyből a keverékben $3^1/_2 - 4\%$ van. Itt meg kell emlitenem, hogy e czélra felhasznált rézgálicznak vegyileg tisztának kell lenni, különben könnyen veszedelmessé válhat, különösen erősebb százalékban alkalmazva, a levél felhámjára, a mikor is már nem csak a penészt öli meg, hanem a levelet is m e g k e z d i.

A rézgálicz hydráttá leendő átváltoztatására eddig többnyire meszet, ammoniak, (Salmiakgeist) használtak, utóbbit nem tartom jónak, mert az igy készült hydrát laza léténél fogva az esőzések által igen könnyen lemosatik a levelekről, a mészszel való kezelését a rézgálicznak megszintén nem helyeslem, mert a mész a levegő szénsavával egyesülve, szénsavas meszet, és a rézgálicz fölös kénsavával kénsavas meszet, (gyps) képezve, a vizben oldhatlan csapadékot, jegeczeket és nagyobb szilárd tömegecskéket képez, melyek a fecskendőnek finom porlasztóját mihamarabb eltömik, sőt tönkre is teszik; e helyett legczélszerübb a szénsavas szikeny (natrium carbon. eryst. crud.) használata. A legsikerültebb a keverék, ha sziksóval hydráttá változtatott rézgálicz oldathoz kis mennyiségben még Azurint is adunk.

A fecskendező készülék egy puttonhoz volna hasonlitható, melyet a munkás a hátán visz, balról a légszivatytyu és szelep emeltyüje, jobbról a kivezető gummicső, a végén fémből készült hengerrudacskával, ismét melynek végén egy porlasztó készülék van. Egy ily fecskendő ára 27 frt, vannak olcsóbbak is, de ezek aránytalanul hamarább romlanak.

A fecskendők jelentékeny romlásnak vannak kitéve, ugyanis a fecskendezendő keverékben más fém (réz) van, mint a fecskendő eszköz anyaga (vas v. horgany), itt két fém érintkezik egymással, s a galvanismus folytán cserebomlás áll be az eszköz kárára, ugyanis réz válik ki s az eszköz anyaga szabaddá vált kénsavval egyesül kénsavas vaséleczet, vagy kénsavas horganyt képezve) s feloldódik, igy aztán egy szép napra egyszer csak lyukas a szivattyu fala s a fecskendő használhatatlan. A mondottakból látható, hogy legczélszerübb volna tiszta rézből készült fecskendező, vagy pedig emailérozott, csiszolt szivatytyu.

A fecskendezés, beleszámitva a fecskezendő anyag árát, az eszköz folytonos rongálását, napszámot 1000 □ öl átlag 7 frt és néhány krajczárba jön, esetleg Azurin hozzáadással 8 frtig terjed, amint azt a keszthelyi gazdasági intézetnél is találták, természetesen csak akkor, ha nagy területet fecskendez az ember, mert egy-egy hold kedvéért anyagot keverni, ehez tüzelni, kifuvarozni stb. stb. már jóval felül fogna menni 7 frt. esetleg 8 frton.

A fecskendezés körüli első lényeges kérdés az volt, hogy megóvja-e szőlőinket a Peronospora ellen, kifejtettük, hogy határozottan meg; a második főkérdés az, nem-e megy át a leirt vegyi anyag, mely mérgező hatásu szer, a borba? Tény, hogy erre is igennel kell felelnünk; a 4% hydrátoldattal bőven fecskendezett szőlők termését megvegyelemezték s egy liter borban 2 milligramm rezet találtak (?) Hogy e számtól is, mint parányi csekély mennyiségtől el ne ijedjünk, lássuk a következőket.

Egy hold szőlőre (6000 tőke) kell 300 liter 2%, illetve 4% rézvizegy keverék, igy 20 tőkére egy liter, egy literben pedig van 20 gramm rézgálicz, tehát egy tőkére 1 gramm rézgálicz fog jutni.

Ebből az egy gramm rézgáliczból valamivel kevesebb, mint fele a t i s z t a r é z, a többi vegysulyrész a kénsavra esik; t e h á t e g y e g é s z t ő k é r e f é l g r a m m t i s z t a réz

---

Tárcza.

De nevetséges . . .

De nevetséges állitás,
Hogy n u l l a a nő magába.
Értéket csak ugy nyer, ha lett
Füzve férfi oldalára.
Ne ámitsd magad barátom,
Szemeden hályog van, látom.
Az önhittségének rabja,
Ki a nőt semminek tartja.

Figyeld jobban: varázs-öv az,
Mely bekörit téged . . . mindent
Még előbb, mint szeme-ajka,
Intene, vallana „igent."
Aztán szabad akaratod
Akár szegre akaszthatod,
S mely gyengédséggel párnázott,
Szivesen hordod a jármot.

S ha utóbb kezded sejteni:
Szabadságod apadóban,
Szemed finom művészettel
Szőtt fátyla alól kikukkan;
S látod: férfi önérzeted
Büszkesége itt-ott sértett,
Csak egy forró csók, s még az nap,
Mind jámborabb lészsz, mind vakabb.

Mikor meg a sorsnak vésze,
Rombolva tör kis fészkedbe,
S a vigasz munkája előtt,
Dermedten áll férfi erőd,
Akkor a nő mind erősebb,
Imádandóbb, felségesebb.
Előtte a porig hullva,
Ismered el, hogy nem n u l l a.

GUOTH GYULA.

A kik össze illenek.

Elbeszélés.

Irta: MÉSZÁROS SÁNDOR.

(Folyt. és vége.)

— Hová öcsém?

— Majd csak ide megyek a komámmal a másik városba. Isten megáldja.

— Isten megáldjon.

— Fene egy gyerek, mondá a huszár társának. Ugy ül az a lovon, mint a czövek. Kár érte, hogy ugy otthon lebzsel. Katonának való az, nem másnak.

— De nézd csak, a társa sem valami pipogya lovas ám.

— Ugy látszik ám.

Bizony csak ugy lett az, hogy X város határán az inzurgenseknél találkozott Józsi a két cseléddel, kiknek igazán kitünő lovuk volt.

Ki tudja, hol szedték meg a finom nyerget? . . .

— Hát az kicsoda, kérdé az egyik cseléd a kis gazdát. Józsi társára mutatva.

— Az Erzsei Kálmán. Mondá Józsi.

Az inzurgenseknél pedig a jötteket örömmel fogadták. Hogy is ne? Oly gyönyörü négy szál fiatal nem minden bokorban terem. Csak azt kérték ki maguknak, hogy hadd lehessenek egymás mellett a sorban.

Kikapták a ruhát, a fegyvert, melylyel mentek öltözködni.

Egy fejjel magasabb lett mindenik a czifra ruha örömére. Csak Józsi társa feszengett egy kissé a szük mundurban.

— Ne feszengj, mondá Józsi Kálmánnak.

Egy hét mulva mint kész katonák ott voltak Győr alatt.

A franczia sasok beröpködték Magyarország nyugati széleit. Ezzel nem elégedtek meg, bejöttek beljebb.

De ez több volt a soknál.

Elébe állitották a nemesi felkelőket. Menjenek. S mert megakarák őket szégyeniteni, magokra hagyták oldal s hátvéd nélkül.

Jöttek a francziák diszei, a vértesek.

De a buzogány, a csákány segitett rajtok, mert kit nem ölt meg a golyó, a kard, azt megölte egy csákányvágás, mert a vért belapult a huson a csont közé s ha élve maradt is, mikor leakarák róla huzni a vértet — abban halt meg.

És a buzogány, a csákányütés szétkergeté a franczia hadsereg diszét, a vérteseket.

Hanem azért meg kellett történni a csufságnak; meg is történt a legszégyenletesebb dolog: a győri futás.

Feljegyzem: anno 1809.

Sok nemzeti keserüségnek szülő éve volt ez az év.

De hagyom e dolgot, visszatérek történetemhez.

A kardokat visszadugták a hüvelybe, Magyarország térképét pedig a nyugati határon kiigazitották.

Mehetett a felkelő sereg haza, répát savanyitani.

Ment is, ki merre látott.

Ott megy nagy busan Józsi is Kálmán barátjával. A hol kezdték, ott végezték a katonásdit, közlegények maradtak. Nem is lehet mindenki sarzsiba.

— No hát menjünk kedvesem arra, amerre látunk, itt többé nincs szükség reánk. Mondá Józsi társának.

Mentek is lovaikhoz és kászolódni kezdtek.

Már lovon ültek, mikor jön egy ordináncz, hogy menjen Dávid, meg Erzsei a nádori szállásra.

Tudták is ők, miért hivatják, csak mentek és örömmel, hátha kérhetik továbbra is a katonásdit?

A nádor maga elé hivatta őket.

— Hivattalak fiaim, kezdé a nádor. — Ti elmentek haza — mert karotokra nincs szükség többé, — a béke helyre állt. — Az ütközetkor kelepczébe kerültem, s nem tudom, mi sors ér, ha ti társaitokkal ki nem mentetek. Téged fiam, mondá Józsinak, különösen megjegyeztelek, könnyü volt, mert arczodon vágást kaptál, láttam. Józsi elpirult. Ha karotokra szükség volna, mondanám, maradjatok. S lenne gondom reá, hogy méltó elismerésben részesüljetek, de hát nincs szükség többé kardforgató karra. Utánnatok kérdezősködtem s örömömre szolgált, hogy hallottam, kik kimentettek, vagy hatan, mind kunok vagytok. Társaitok nem tudom én, hová lettek, nem találni sehol. Itt vagytok ti, kérjetek valamit emlékül, megkapjátok.

A két ujoncz összenézett meredő szemekkel, most tudták meg, kit mentettek meg az ütközetkor. Látták akkor ugyan is, hogy egy magasrangu tisztet üldözőbe vesznek vagy tizen a vasasok közül. Utánna. El is érték őket s megmentették a nádort hadsegédével együtt. — Tudták is ők akkor, hogy ki legyen az?

— Fenséges ur! Mondá Józsi pirulva. A tett szent kötelességünk vala, érte dicséret meg nem illet, de ha alázatosan kérnünk szabad, esedezünk néhány sor irásért, hogy mégis katonaszámban mentünk.

— Nem értelek fiam.

— Ugy méltóztassék fenség szavaim érteni, hogy mi ketten ugy illantunk el az apai háztól, s most igen jó volna egy kis igazolás, nehogy a neheztelésre még gunyt is kapjunk.

— Ha ez a kéréstek, meg lesz.

És a nádor külön-külön megkérdezte a fiuk atyját, hogy hivják, micsodák? És ugy irt mindkettőnek levelet sajátkezüleg és be is tette boritékba, le is pecsételte.

— Ezután is lesz gondom rátok fiaim. Ezzel átnyujtá a leveleket s ráadásul egy-egy erszényt utravalónak. Ha kell majd bátor katona, ti lesztek az elsők mellém meghiva. Isten megáldjon benneteket.

A két fiatal hálálkodott egy verset és távozott.

Utra keltek még az nap.

Győrtől Majsáig jó ut. Eleget lehet beszélgetni odáig. Beszéltek is, tervezgettek is, hogy miként lesz bevonulásuk a városba.

*

Otthon ez alatt busult a két apa. Egyik a lányáért, másik a fiáért.

Mert Csontos uram lánya még az nap, midőn Józsi eltünt a városból, eltünt Csontos uram Erzsije is, mi annyi mendemondára adott alkalmat, hogy no.

Hiába volt minden kutatás, nyoma veszett.

Dávid uram tisztába volt fiával, tudta, hogy hol lehet. Dult-fult eleinte, szét szerette volna az egész várost verni dühébe, de a napok, hetek multával lohadt a dühe s erőt vett rajta a bánat.

Hogy hire szaladt a házában a győri

jut, már most tekintve, hogy közepes termésnél egy tőkére átlag 1/3 liter bor esik, a vegyi kimutatás szerint pedig a fecskendezett tőkék termésének 1 literjében 2 milligr. réz találtatott, ugy a félgramm rézből egy tőke után a borban egy grammnak csak 6/10,000 része van (0,002: 3=0.0006) igy tehát részben a tőke életfolyamata, részben pedig az erjedés a félgramm rézből 0,49994 rézt teljesen megsemmisitett, a mi pedig a borra nézve rendkivüli nagy jelentőségű.

Most ezzel a ténynyel szemben, arra kell megfelelnem, hogy ha valaki naponta egy liter borral ezen 2 milligramm rezet bekebelezi, nem-e fog szenvedni majd chronicus mérgezésben? Erre határozottan nemmel felelhetek, mert a réznek ezen dozist 150 szer felülmuló napi adagai hosszas időn át szedve okoznak csak chronicus mérgezést, étvágytalanság, gyakoribb hasmenés, csikarás alakjában, melyek vajmi enyhe tünetek. Ez t. i. 2/10000 grm. csakis a 2% oldattal sokszor és bőven fecskendezettnél van, de nekünk arra kell törekednünk, hogy ezt is még csekélyebb mennyiségre a minimumra szállitsuk le, azt elérjük, ha 1 esetleg 1/2%-os oldattal fecskendezünk s a rezgálicz kisebb mennyiségét pótoljuk a fecskezendő oldat rationabilis elkészitésével s a fecskendezés gondos és pontos keresztülvitelével.

A fecskendezésre vonatkozólag meg kell jegyeznem azon tapasztalatomat, hogy nem minden szőlőfaj viselkedik egyformán a fecskendő anyaggal, valamint a Peronosporával szemben és általán véve tapasztalható, hogy mennél nemesebb faju a szőlő, annál érzékenyebb a Peronosporával szemben, s annál könyebben árthatnak a levélnek az erősebb százalékn keverékkel. Ugyanezt tapasztalták mindenütt, a hol csak nagyobb kiterjedésben fecskendeztek.

Ama kérdésre, hogyan és mikor fecskendezzünk, röviden annyit mondhatok, hogy a permetével a levél fényes felületét főleg, — azonkivül érintve a szárat, törzset, szóval az egész szőlőtőt törzsétől az utolsó hajtásáig gondosan behinteni kell, s czélszerü volna még mindazon többi helyeket is befecskendezni, a hol csak egy gombacsir megvonulhat, kiindulva azon tapasztalatból, hogy akárhányszor akadtam oly Peronospora telepre, mely a levelet s a zöld hajtást a karóval érintkezése helyén támadta meg, nyilván a karó amazon helyén rejtőzött Peronospora-csir megtelepedése utján.

Hogy mikor fecskendezzünk, arra a tapasztalás azt mondja, hogy előbb, mint a Peronospora felütötte fejét, tehát tavaszszal, amint a szőlőlevelek s egyéb részek bizonyos foku fejlettséget elérték; lehet különben elég eredménynyel később is fecskendezni. Szárazabb időjárással elegendő esztendőnként egyszer is fecskendezni, de nedves időjárásban kétszer is kell, hiszen olvastuk Poór és dr. Szigethy urak czikkében, hogy a Peronospora csirok megtelepedéséhez s igy ez által terjedéséhez a fő impulzust az eső s harmatcsepp nyujtják.

A Peronospora elleni védekezést fecskendezés utján kötelezővé tenni bajos dolog, legczélszerübb volna egy-egy hegyhát birtokosainak közös megegyezése az általános fecskendezésre, a mikor is mindenkinek szőleje egyenlő gonddal lenne fecskendezve s kétségtelenül jelentékenyen olcsóbb lenne, ha csoportosan nagy területet adnának át a vállalkozónak, a ki bő tapasztalattal járna el, máskülönben is minden egyes birtokos által ellenőrizhető volna.

Egyébként a mit még esetleg el nem mondtam volna, avagy valaki egyes részleteket bővebben kivánna megismerni, szivesen szoigálok felvilágositással.

Ujabb kimutatás

a nagy kanizsai „Hadastyán Egylet" zászlószentelése alkalmával történt adakozásról.

— Hatodik közlemény. —

1. Sebestyén József (Gelse) 2 frt.
2. Lóvi Adolf 2 „

Nagy-Kanizsán, 1889. nov. 15.

ZRINYI JÓZSEF
egyl. főparancsnok.

Tudnivalók.

— **Az állami** állatorvosoknak, az állategészségügyi törvény értelmében hatósági állatorvosi teendőket végezni tilos. Miután azonban az ország számos törvényhatóságának területén az állategészségügyi szolgálat pontos teljesitésére szükséges számu hatósági állatorvos nem áll rendelkezésre: ennélfogva a földmivelési miniszter megengedte, hogy a kerületi állami állatorvosok az illető hatóságok megkeresésére, szigoruan vett hivatásukon kivül eső hatósági állatorvosi teendőket is végezhessenek, ha az által hivatásszerü teendőik ellátása hátrányt nem szenved.

— **A tanfelügyelők** teendői. A tanfelügyelői kar kebeléből felhangzott panaszok arra birták a vallás- és közoktatási minisztert, hogy a tanfelügyelők irodai munkáját kevésbitse. A hivatalos lap közli a miniszternek erre vonatkozó rendeletét. A törzskönyvi munkálatokat, az évi statisztikai adatgyüjtést és a nyugdijeljárást a rendelet változatlanul hagyja; a két utóbbi tárgyban később fog intézkedni a miniszter. Rendelete csak egyes kisebb teendőkre terjed ki; fölmenti a népnevelési és kir. tanfelügyelőket a negyedéves jelentéstétel, a „Néptanitók Lapjá"-ban megjelenő rendeltek köröztetése, a miniszter által adományozott tanszerek szétküldése, magánfelek kérvényeinek, az iskolai hatóságok jelentéseinek a miniszterhez való véleményes fölterjesztése a tanitóképezdei képesitő vizsgák irásbeli tételeinek jóváhagyás végett fölterjesztése s egyéb hasonnemü kisebb teendők alól.

— **Herendi gyár.** A kiváló hirnévnek örvendő herendi porczellángyár kész áruiból — mint értesülünk — legközelebb diszes bazárszerü kiállitás nyilik meg a fővárosban, a mely által alkalom nyilik arra, hogy a főváros közönsége a valódi herendi porczellánt megismerje. Kiállitásra és ezzel kapcsolatban elárusitásra kerülnek valóban müremek vázák és falidiszek, teljes asztalkészletek nagyobb és kisebb összeállitásban, kisebb müdarabok zománczszerü festéssel, egész tárháza oly mütárgyaknak, a melyek főleg karácsonyi- és ujévi ajándékokra alkalmasak. Különös feltünést fognak kelteni a herendi kabaltfestészeti tárgyak, — valamint az uj minták, a melyek megrendelések alapjául szolgálnak. Figyelmeztetjük a közönséget továbbá azon sajnos visszaélésre is, hogy némelyek „herendi" név alatt oly asztalkészleteket, árusitanak, melyek a herendi gyárat soha sem látták. A valódi herendi gyártmány e gyár jegyével van ellátva, minélfogva e körülményt vásárlásoknál figyelembe ajánljuk.

— **A regálebirtok,** melyet az állam-kincstár megvált, összesen 213 millió frtnyi értéket képvisel s ebből 88 millió jut a községeknek és városoknak, 74 millió magánosoknak. 31 millió a hitbizományoknak, 14 millió az állami jószágoknak és 13 millió a püspököknek és káptalanoknak.

— **Italmérés.** Községeket és érdekelt korcsmárosokat, kik azon hiszemben voltak, hogy főkép kisebb községekben az italmérési jogot kénytelen lesz a kincstár olcsóbb áron is oda adni, ha a megfelelő áron vállalkozó nem akad, — kellemetlenül fogja érinteni a pénzügyminiszter azon legujabb rendelete, hogy ily községekben korcsma egyáltalában nem lesz és ezen község lakói azon legközelebbi községben elégithetik ki szükségleteik, a melyben az italmérési jövedék biztositva van. Azt hisszük azonban, hogy minden község bérbe lesz adva. A községek pedig helyesen járnak el, ha kibérlik ezen jogot, mert a vállalkozó magánbérlő nem nemcsak a kincstárnak járó bérletet, de ennek 2—3 szorosát ugy is beveszi tőlük vagy rajtuk.

Hirek.

— **Svastits Benő** megyei főispán ur ő méltósága a járási főszolgabirói hivatalok vizsgálásában fáradozva utazik, egyik járás székhelyéről a másikra, utóbb Alsó Lendván időzött.

— **Királyi Pál** csáktornyakerületi országgyülési képviselőt ő Felsége a vallás- és tanulmányi alapokra felügyelő s azok kezelését ellenőrző bizottság tagjává nevezte ki.

— **Szoborleleplezés.** Bischitz Dávidné közjótékonyságáról általánosan ismert fővárosi urnő márvány mellszobra a szegénygyermekkert akáczfa-utczai házának kertjében Budapesten mult vasárnap lepleztetett le megható szép ünnepélyességgel. Beszédet tartottak Radocza János zala-egerszegkerületi országgyülési képviselő, mint a szoborbizottság elnöke, Szász Károly ref. superintendens, az ünnepelt nő érdemeit méltatta. Jelen volt a cultusminiszter is nejével. Este a vigadóban 150 teritékü banquette tartatott, melyen a többi közt Vidor Samuné sz. Gelsei Gutmann Hedvig jelen volt nagy-kanizsai izr. jótékony nőegyleti elnöknőre is zajos tetszés közt pohárköszöntés mondatott.

— **Kinevezés.** Zalavármegye közigazgatási bizottságba 'közgazdasági előadóvá Árvay István elhalálozása folytán Orosz Pált, a zalavármegyei gazdasági egyesület titkárát nevezte ki a földmivelésügyi miniszter.

— **Esküvő.** Szücs Zsigmond dergecsei bérlő novem. 12-én vezette oltárhoz Raile Irénke kisasszonyt, Raile József sümeghi bornagykereskedő bájos leányát.

— **Esküvő.** Vachott Sándor koszorus költőnk fia, Vachott Károly az „Alsó-Lendvai Hiradó" társszerkesztője nov. 9 én vezette oltárhoz a müveltlelkü Mihom Olga kisasszonyt Mura Szombatban. A boldog uj párt üdvözöljük és sirig tartó boldogságot, teljes megelégedést és Isten minden áldását kivánjuk a szent frigyhez.

— **Gyászhir.** Zalai Lajos segéd telekkönyvvezető Moórott, ki a hetvenes években több csinos költeményt irt s szépirodalmilag is foglalkozott, élete 40-dik évében elhunyt. A tevékeny tisztviselőt, jóbarátot nején és rokonain kivül számos tisztelője gyászolja. Részvéttel közöljük a családi gyászjelentést: Özv. Zalai Lajosné szül. Paulusz Magdolna maga és az alulirottak nevében szomorodot szivvel jelenti forrón szeretett és felejthetetlen férje Zalai Lajos kir. segédtelekkönyvvezetőnek f. 1889. évi nov. 10-én reggel 3 órakor, rövid szenvedés után életének 40. és boldog házasságának 11-ik évében történt halálát. A megboldogultnak tetemei f. hó 12-én d. e. 1/2 11 órakor tétetnek Moórott a kalváriatemetőben örök nyugalomra, s lelke üdveért a szent-mise-áldozat ugyancsak f. hó 12-én reggel 9 órakor fog a kapuczinusok templomában az Urnak bemutattatni. Kelt Moórott 1889. nov. 10-én. Zalai Ferencz és Gobra Karolin szülők. Zalai Károly, Szidonia, Gizella testv., Paulusz György és Steiner Kunigunda ipa és napa Paulusz György, Mariska férj. Valesi Károlyné, Paulusz Kunigunda és P. sógor és sógornők. Áldás és beke lengjen porai felett!

— **Vadászat** volt rendezve nov. 10-én a városi felső erdőben, melynek eredménye 1 vadmacska, 1 róka, 2 őz, 10 nyul és 5 erdei szalonka. Résztvett 18 puskás, 36 hajtóval.

— **Opris Péter** pécsi kerületi kir. posta- és távirdaigazgató e héten Nagy-Kanizsán időzött hivatalos minőségben.

— **Br. Hornig Károly** veszprémi megyés püspök ur elrendelte az iskolai épitések, javitások tárgyában, hogy a kántortanitói lakok és tantermek ujbóli épitését, megnagyobbitását, átalakitását vagy nagyobbszerü javitását, valamint az iskolák ujbóli berendezését, vagy felszerelését is az alesperesek esetről-esetre bejelentsék, és tüzetesen kitüntessék, kik járultak azok teljesitéséhez: jelezve mindenkor azt is, mivel járultak ahhoz, akár készpénzben, akár épitési anyagokban. Végre arra is felkéri a püspök kerületek alespereseit, hogy mindent, a mi a nevelés és tanügy érdekében egyes jótévők részéről történik, azonnal tudomására hozni sziveskedjenek hogy a nagylelkü adózóknak és jótevőknek nemes áldozatkészségökért, mások buzditása czéljából is, az egyház nevében hálás köszönetét kifejezhesse. Ugyancsak elrendelte ő méltósága, hogy minden ujonan kinevezett, illetőleg megerősitett kántortanitó, osztály- és segédtanitó, mielőtt hivatalos állását elfoglalná, az Ur oltára előtt az apostoli hitvallást ünnepélyesen letegye és előzőleg szent gyónást és áldozást is végezze, elrendelte egyuttal, hogy valahányszor a gyermekek évközben szent gyónásukat és áldozásukat végezik, ekkor a kántor-tanitók, osztály- és segédtanitók is végezzék szent gyónási ájtatosságukat és példás szent áldozásukat. Meghagyta azt is, hogy ez az évenként beterjesztendő iskolai jelentésekben is feltüntetve legyen.

— **Nyári Sándor** jeles mütörténészt a cultus-miniszter tudvalevőleg megbizta, hogy Felsőmagyarországon a Mátyás király alatt létesitett müemlékek történetének megirását helyszini kutatás és tanulmány nyomán irja meg. A kutatási munkálat a gácsországi határig és Erdélyig terjed, hat hétig tart. Ennyit a fővárosi lapok is közöltek, azonban a miniszter intentióját nem emliték, mint a fiatal iró t. munkatársunk hozzánk intézett leveléből tudjuk, igen szép és figyelmes szándékkal kötötte össze a nemeskeblü s fenkölt gondolkozásu miniszter. Ugyanis meghagyta Nyári Sándornak, hogy enemü munkájával 1890. évi áprilisig kész legyen, mert ekkor lesz a nagy király elhalálozásának 400 dos évfordulója.

— **Heti biztosok** e héten a nagykanizsai Kisdednevelő Egyesület ovodáiban Oszeszly Antalné és Scherz Richárdné választmányi tag urnők.

— **Évzáró nagygyakorlatot** tartott a nagy-kanizsai önk. tüzoltó egylet novembgr 10-én a Magyar utczában, egy zsuppos házon, Kardos Sándor parancsnok vezénylete alatt. A gyakorlat kitünően sikerült. Utána alakulási 19 dik évforduló emléke tartatott meg Bajor Laczinál, jó borától csakhamar megeredt a pohárköszöntések árja. Éltetve lett az elnök, a főparancsnok, az összes tüzoltóság, az összetartó egyetértés sat.

— **Járvány.** Nem akarjuk t. közönségünket elrémiteni, de óvatos intézkedésekre figyelmeztetni, hogy a hagymáz a N.-Kanizsán létező cs. és kir. köz. hadsereg legénysége közt erősen uralg. Számos megbetegedés történt. A városi hatóság egészségügyi bizottságát minden óvintézkedések megtételére sürgősen felhivjuk. Egyébbiránt mult csütörtökön a városi közegészségügyi bizottság Dr. Schreyer Lajos elnöklete alatt ez érdemben már ülésezett, s városi hatóság, sőt az alispáni hivatal is sürgősen intézkedett. Valamennyi orvos felhivatott, hogy amely házban

---

esetnek. szentül hitte, fia ott veszett. Mert ha nem veszett volna oda, már haza kellett volna neki jönni, kik oda voltak s nem estek el, mindnyájan visszajöttek.

Elmentek a fecskék, hulldogáltak a fák ágairól a levelek.

A felvég felől jő ugy déltájon két öreg, férfi és nő. Bugyrot visz mindenik hátán. Ki tudja, mi van abban?!

Mennek a vendégfogadóba, kérdezgetnek erről-arról.

Beállit délután az öreg a városházára, beszélni kiván a biróval.

— Mit akar? Kérdi a biró.

— Hát csak azt akarom nemzetes főbiró uramtól kérdeni, mondá az öreg gyenge hangon, hogy ide van utam a közeli városba, onnan meg megyek vissza szülőhelyemre Győrbe. Nemzetes főbiró uram fia, ismertem, az Isten áldja meg, azt izente, hogy tiszteli főbiró uramat. Megmondta, kérdezzem meg, mit izen neki vissza nemzetes főbiró uram.

A biró elhalványodott, majd pirba jött arcza.

— Ismerte? . . . Kérdé.

— Nagyon. Derék jó fiu. Ugy hallottam tőle, vissza szeretne már jönni, nem kell a katona, de fél megjönni. Nem tudom miért.

— Hát azt izenem vissza, hogy jöjjön, ha akar, mert megöl már a távollétivel.

— Irjon inkább neki nemzetes uram, mert én öreg ember vagyok, ha többet talál a tiszteletnél rám bizni, elfeledem. — Majd a levelet elviszem. Holnapután visszaindulok.

— Jól van, irok. És a biró irt egy jó hosszú levelet.

Az öreg addig oda csempészte az iratok közé azon levelet, mit beléptekor kezében tartott.

— Itt a levél. De tudja mit? . . . . Estére jöjjön el hozzám, majd egy kis vacsorát adok.

— Köszönöm, de a feleségem a vendéglőben van s magát nem hagyhatom.

— Hivja el azt is.

Az öreg elment, mig a biró felkapta kalapját, botját s ment haza a hirrel.

Ez alatt az öreg asszony Csontoséknál tett hasonló látogatást, mint a birónál az öreg.

Persze ott is a hirnek örültek, hogy az ő lányuk Aradon van és semmi baja. Mert az öreg asszony azt a hirt hozta, hogy egy aradi urba szerelmes lett, ez meg ő bele s el is vitte, hir nélkül, mig a legközelebbi városba megesküdtek. Ugy élnek azok, hogy öröm nézni boldogságukat. Látogatóba is akartak már jönni, de nem mertek.

— Ha ugy van, mondá Csontos, bár fájlaljuk a tettét, hogy nekünk egy szót semszólt, csak jöjjenek látogatóba. Hiszen ha ugy szerették egymást, mi sem ellenkeztünk volna.

— De most sietek! mondá az öreg asszony, majd megviszem a hirt.

— De csak nem megy még?...

— Megyek, hanem inkább visszajövök később.

— Jól van hát ugy is.

Az öreg asszony ment a vendéglőbe, hol már akkor várta az öreg ember. — Egyet-kettőt kacsintottak és mentek a városból azon uton, melyen jöttek.

Vagy egy óra mulva megérkeztek Dávid uram veres tanyájára, bementek az istállóba, kivezettek két nyerges lovat s mi az Isten csodája lehet ez? . . . A két öregből két fiatal lett; Józsi, meg Kálmán.

— Hanem ki az a Kálmán? Józsit ismerjük nagyon jól, mindjárt rá kerül a másikra is a sor.

Felültek a lóra s bevágtattak a városba, ott is pedig a városház udvarára.

— Hol a főbiró? kérdé Józsi az ott ácsorgó kisbirót.

— Nincs itt, lakásán van.

— No hát hamar menjen kend érte, meg hivassa el Csontos uramat is, fontos leveleket hoztunk a palatinustól.

A kisbiró lélekszakadva ment a két tanácsbéliért, kik mindjárt is jöttek.

Józsit felismerhették volna az ott levők, de a seb arczán megmásitá az előbbi kinézést.

Hanem az apa mindjárt ráismert.

Elfeledett az mindent, csakhogy egyetlen fiát láthatta, ölelhette, meg csókolhatta.

— De mit is keresek én itt? kérdé Csontos.

— Tessék besétálni a terembe, — mondá neki Józsi.

— Kedves apám, kezdé Józsi; kivánságomat, hogy katona lehessek, teljesitettem, habár akarata ellenére is. Tul vagyok ezen is, megpróbáltam. Hóbortomért megbocsájtott atyám, köszönöm. S hogy nem vallék a harcztéren sem szégyent, majd mindjárt megmutatom. Csontos uram öntől nagyot kérek, leányát.

A két apa megdöbbent, mit akar ez az eltünt leánynyal.

— Ha igéri, nekem adja, visszaadom leányát, ha kell mindjárt.

— De hiszen azt a hirt hozták, hogy férjnél van! mondá Csontos hüledezve.

— De hát ha nincs? Nekem adja?

— De uramfia, én nem értek ebből a komédiából semmit. Lányom eltünt több félévnél. Azt sem tudom, hol van s fiatal barátom meg kéri. Hiszen az előbb azt a hirt . . .

Kálmán e szóra oda veti magát Csontos elé, átöleli térdeit, felveti nagy sötét szemeit, mikből két könycsepp gördült alá s azt mondá: atyám.

E hang megrendité Csontost, s azt mondá:

— E hang lányomé, de ez arcz nem az.

Kálmán letépé orra alól az álbajuszt.

— Én vagyok atyám, a te leányod Erzsi. Oh, bocsáss meg. Bocsáss meg. Oh. ismerd be, hogy lányodnak nem lehetett másként tenni. Megragadt a mondhatlan érzet, a vágy, a harczi vágy. Miért? . . . Tudom is én? . . . Nem voltam én lány, nem voltam én egy gyenge nő — de férfi, kit visz, ragadnak ösztöne. Oh, és e férfi, e lelketlen háromnegyed része utra készült a csaták zajába, hol halál halált éri. Mentem s ha pokolba menne, mennék; de mint elment lányod, ugy meg is jött. Itt vagyok, bocsáss meg.

Ki irhatja le e beszéd hatását?

S ki hiheti, hogy ez történt? Egy nő, ki elmegy a csatába, elmegy a halál torkába, hogy forgassa azt a vasdarabot, mit kardnak neveznek?! S miért? mert vágya, ösztöne ragadta s mert ideálja is ment.

Hihetetlen, meseszerü. S ha maga volna a történelembe felemlitve, nevetségig hihetetlen volna; de ott van a Zrinyi Ilona név, ott az egri hős nő.

Felemelé Csontos leányát, ölelé, csókolá.

— Nézze atyám! Mondá Józsi egy levelet az asztalról felvéve. Az önnek szól.

Az a levél volt, az mit néhány órával oda csempészett, mint öreg ember.

Dávid végig olvasva a levelet, — összevissza ölelte, csókolta fiát.

— Ez meg édes atyámnak szól, mondá Erzsi, kebléből a nádor levelét elővonva.

Az öreg Csontos sirt.

— Ha tizenöt fiam volna, mind a tizenötöt katonának adnám, de te lányom tul teszesz a fiukon. Isten áldjon meg, fényt hoztál álruhába ősz fejemre.

És a két apa áldást mondott a jövendő párra

Hire futott nagy hamar az esetnek, s hihetetlen koholmánynak tünne fel e törtenetke, ha nem tanuskodna róla néhány archivumbeli okmány.

— Kiváltságot élvezett a kun, de megérdemelte, mert sok hős került onnan abból a népből ki. Ime egy nő, ki megtette, mit még hasonlóul más nő soha edddigelé.

És azután beszélhetett akárki Józsiról valamit, mindjárt letorkolta Csontos, még Dávid biró uramat is, hogy megmondtam én, nem két lat, de égy kunfontnál is több esze van annak.

És Józsi ezután is gyüjtögeté a nép száján lebegő meséket; de a katonáskodásról lemondott, lemondatá a családi élet s apró gyermekei, kik sürün követték egymást.

---

ily betegség előfordul, a városi kapitányi hivatallal egyetértőleg az óvintézkedés legnagyobb szigorusággal eszközöltessék.

— **Időjárás.** E héten megjött éjszaki széllel a hideg. Keddre viradóra fagy volt, szerda és csütörtök reggelre már dér uralgott. Erdélyből havazást jelentenek.

— **Véglegesités.** A keszthelyi gazd. tanintézetnél ideigl. minőségben kinevezett Czakó Béla gazdasági intéző, ezen állásában a földmivelésügyi miniszter által véglegesittetett.

— **Meghivó.** A nagy-kanizsai ker. jótékony nőegylet folyó évi november hó 23-án, szombaton, saját segély-alapja javára a szarvas vendéglő dísztermében tánczczal egybekötött zártkörü Katalin-mulatságot rendez. Kezdete este 9 órakor. Felülfizetések köszönettel fogadtatnak és hirlapilag nyugtáztatnak. Személyjegy 1 ft, karzatjegy 1 frt, családjegy 2 frt. A meghivó másra át nem ruházható, a belépésnél előmutatandó, s jegyek csak ennek felmutatása mellett válthatók. A kik tévedésből meghivót nem kaptak, sziveskedjenek Baboss László egyleti titkár urhoz fordulni. Pénztárnyitás délután 5 órakor.

— **Érdekes bűnügyi végtárgyalás.** Nem közönséges gonosztevőkkel fog a jövő héten a nagy-kanizsai kir. törvényszék büntető osztálya foglalkozni. — Olvasóink emlékezni fognak azon vakmerő betöréses lopásra, a mely mult 1888. év deczember 29-30. közti éjjel ifju Csemits Károly órás és ékszerész boltjában Nagy-Kanizsán történt és a mely éjjel két más kereskedő boltját is a tolvajok bár sikertelenül feltörni igyekeztek. Ez ügyben a vizsgálat befejezése után a nagy-kanizsai kir. törvényszék jogerős vádhatározatot hozott, s melynek alapján a végtárgyalás jövő péntekre vagyis f. év november 22-ére tüzetett ki. — A végtárgyalás érdekét a vakmerőséggel elkövetett lopási eseten kivül leginkább ama körülmény emeli, hogy vádlottak mindnyájan Budapest leg veszélyesebb betörő tolvajai közé tartoznak. Vádlottak egyike: Diamant József (gunynéven: Gyémánt Jóska) nyitramegyei vicsápi születésü, 29 éves, legutóbb ujpesti korcsmáros, ki 1879. évben lopásokért két izben 6—6 heti fogházzal, 1880. évben lopás büntette miatt 2½ évi fegyházzal; 1883. évben lopás büntette miatt 8 havi börtönnel 1888. évben hatóság elleni erőszak és könnyü testi sértés miatt 8 havi börtönnel büntetve volt és a budapesti kir. törvényszéknél a „Lóvasuti gyilkosság" alatt ismert esetnél Lámplné meggyilkolásával gyanusittatván, vizsgálati fogságban is volt. Második vádlott Kosz József károlyvárosi születésü 29 éves, pinczér, (álneve: „Frideczki József, Mellári János") legutóbb ujpesti lakós, ki lopásokért 1874. évben 6 napi fogházzal, 1874. évben 8 havi börtönnel, 1875. évben egy havi fogházzal; 1876. évben 1½ évi börtönnel, 1878. évben sulyos testi sértés miatt 1 évi börtönnel, 1879. évben lopásért 6 havi börtönnel, 1880. évben 6 havi börtönre, 1881. évben 5 évi fegyházzal volt büntetve, s ezen kivül betöréses lopások miatt Bécsben, Budapesten és a vidéken többször ült vizsgálati fogságban. Harmadik vádlott: Nagy István somogymegyei Zicsi születésü 41 éves, 1871. évben uton állási gyilkosság büntette miatt a kaposvári kir. törvényszék és két felső biróság által kötél általi halálra volt elitélve, e büntetés azonban Ő Felsége kegyelme folytán 15 évi sulyos börtönre változtattatott át, melyet Nagy István Illaván ki is töltött, nevezett ezenkivül lopás és csalás miatt a budapesti kir. törvényszéknél vizsgálat alatt is állott. Mindhárom egyén az ifju Csemits Károly kárára elkövetett lopás büntette és ugy Fleischacker József mint Nentvich Gyula n.-kanizsai czégek kárára elkövetett két rendbeli lopás bűntettének kisérlete miatt lettek vád alá helyezve. Diamant és Kosz védőjükül Dr Schwartz Adolf ügyvédet, Nagy István pedig Oroszváry Gyula ügyvédet kérték fel.

— **Faültetés.** Szép és dicséretes dolog, mikor az adott igéret megtartatik. Városi Főkapitányunk harmadéve megigérte, hogy az Arany János utcza másik oldalát is alkalmas fákkal beültetteti. És ez november 12-én ténynyé vált. Méltó elismeréssel emlitjük fel.

— **A cserszeg-tomaji gyilkosok** bünperének végtárgyalási leirását tárgyhalmaz miatt jövő számra kelle halasztanunk. Csak annyit jegyzünk meg, hogy ketten életfogytiglan, 1 tizenöt évre és ketten tiz évre itéltettek.

— **Thea-estélyek.** Ilyen czim alatt a nagy-kanizsai „Casino" a mult téli idényben igen sikerült mulattató estélyeket rendezett, melyeken a mindenkor nagy számban jelenvoltak kiváló szellemi élvezetben is részesültek. Nem mulasztottuk el annak idején ezért a tevékeny rendezőségnek elismerésünket nyilvánitani és most az idény kezdetén a társas élet fejlesztése érdekében azon reményünknek adunk kifejezést, hogy a „Casinó" élvezetdus thea-estélyeit az uj idényben ismét rendszeresitendi.

— **A koldusügyben** következő figyelemreméltó sorokat vettük: A hidegebb idő beálltával nemcsak a félig mezitelen koldusok, hanem a könyöradományt nyujtó közönség is, egyaránt szánandó teremtések. A legzordonabb időben házról-házra kell járkálni a koldusoknak, hogy heti szükségleteiket beszerezzék, a legzordonabb időben szüntelen nyitódik az ajtó a jószivü adakozók nem csekély boszankodására. Nem lenne-e helyesebb, nem-e sokkal emberségesebb, ha legalább a téli idényen át az adakozók a koldusoknak szánt filléreiket egy bizonyos helyre, talán a Ker. jótékony nőegylet pénztárába egyszerre befizetnék, hol is hetenként vagy havanként egy bizonyos napon, az engedélyezett koldusok átvehetnék a nekik szánt könyöradományt. Ezen inditvány keresztülvitele igen egyszerü. Bocsásson ki a hat. a város közönsége közt gyüjtőives körlevelet és meg vagyok győződve, hogy mindenki a legnagyobb készséggel és örömmel megfizetné váltságdiját, hogy ne lenne ezen szánalomra méltó teremtések részéről üzletében, lakásában folyton és folyton háborgatásnak és zaklatásnak kitéve.

— **Szomoru mindenszentek** ünnepe érte Zala- Veszprém- és Somogymegye községi iskoláknak tanitóit; e napon szokták ugyanis kézhez kapni a veszprémi „Ferencz-József" alapból nekik, mint kántortanitóknak járó segélypénzüket, mely azonban az idén ily indokolással: „ő méltósága a megyés püspök ur öntől, mint közös iskolai tanitótól megvonta a Ferencz-József alapot" váratlan és egyszers mindenkorra elfogatott tőlük. Tekintve hogy a közoktatási miniszteriumban ép most dolgoznak azon, hogy a felekezeti tanitók, illetve iskolák is államsegélyezve legyenek, nem tartható tehát apportunusnak ezen rendelet, minthogy az ő felsége nevével diszitett alapitvány keletkezése s története is kizár ily megszoritást és mert a „közös" iskolák tanitói — tudomásunk szerint e segélyt mint kántorok kapják, mely hivatal teljesitésére engedélyt nekik népokt. törvényünk értelmében a megyei közigazg. bizottság ad: csakis a hitfelekezet kára lenne az, ha például a községi tanitó — elvonatván tőle a kántori fizetésének legnagyobb részét tevő Ferencz-József alap — e hivataláról lemondana és nem lévén ily helyen külön kántori lakás és kellő fizetés a külön kántor-tartásra tetemes hitközségi adót kellene kivetni. Egyébként felhivjuk tanfelügyelőnk és a megy. közigazg. bizottság figyelmét ezen ügyre nézve, záradékul is azon nézetnek adván nyilt kifejezést hogy napjainkban már nem a tanitók fizetésének vagy mellékkereseteinek kevesbitése, hanem anyagi helyzetük javitása a jelszó.

— **Idei borok ára** a Szent-Gróth vidéki hegyekben, jelesül: a csáfordi, aranyodi, koppányi hegyekben 8—9 és 10 krár között váltakozik, a must minősége szerint. Megemlitésre méltó, hogy a vételt tulnyomó részben csak helybeli és környékbeli kereskedők eszközlik és pedig nagy mennyiségben, ellenben a szokott vevők: vas- és sopronmegyei, korcsmárosok feltünően távol tartják magukat, holott más években ilyenkor már valósággal elözönlötték hegyeinket. Ezen körülménynek oka utainknak rosszasága, mondhatnók járhatatlansága mellett, leginkább a még le nem bonyolitott regále-ügyben található, kevés korcsmáros lévén még ez ideig jövendő sorsa felől bizonyosságban igy a nagyban vásárlástól ki-ki tartózkodik.

— **Megyebizottsági tagok** választása a nagy- kapornaki kerületben szokatlan élénkség és érdeklődés közt ment végbe, hatan voltak jelöltek, névszerint: Erdős Ignácz csányi plébános, Cziklin Ferencz kapornaki és Lujzer Lajos vöczköndi iparosok, Novák Domonkos koppányi plébános, Békefi Elek (lapunk munkatársa) koppányi közs. igazg. tanitó, Gaál Miklós pacsai főszolgabiró, Szabó Benő koppányi kereskedő. A délután 4 óráig betartott szavazásban legtöbb szavazatot nyertek s igy megyebizotts tagok lettek Gaal Miklós, Cziklin Ferencz és Lujzer Lajos.

— **Uj vasut.** A kereskedelem ügyi miniszter Lindheim Ernő, mint a Lindheim és társa czég képviselőjének, az épités alatt levő barcs-szobbi helyi érdekü vasut Nagyatád-Szobb állomásától Iharos-Berény, Nagy-Kanizsa, Bánok-Szent-György, Csesztreg és Nagy-Dólincz érintésével Szent-Gotthardig, esetleg Nagyatád-Szobb állomástól Iharos-Berény, Kanizsa, Bánok-Szent-György és Zala-Lövő érintésével Csákányig vezetendő helyi érdekü vasutvonalra az előmunkálati engedélyt egy évre megadta.

— **„Zalavármegye története,** (oklevéltár)" czim alatt egy vastag kötet árpádkori oklevél jelent meg még 1886-ban, ezt a kötetet Nagy Imre, Véghelyi Dezső és Nagy Gyula történettudósok szerkesztették. A kötet után eddig azonban még több nincs. A megyei levéltárban van letéve egy szerződés, mely szerint Zalavármegye monographiájának már rég el kellett volna készittetnie a vállalkozók által, és nem is megvetendő összeget kötött le e munkáért a megye. A szerződés határideje lejárt régen, és éppen ezért szeretnők tudni: lesz-e a munkának folytatása is? jogerejü-e még a szerződés? vagy mikor fog megjelenni csak egy második kötet is? És ha megjelenik, okos dolog lesz az okmányokat — ha esetleg ezek kinyomatásából fog állni „Zalavármegye története"(?) — nem latin, hanem magyar nyelven és hü forditásban közölni, mert a latin nyelven irott munkát ma már csak a történetbuvár használhatja, s a nagy közönség előtt annyi mintha nem is léteznék. Azt pedig hisszük, hogy a megye elsősorban megyei közönségünkre lesz tekintettel. Zalavármegye főembereihez intéztük a szót; a választ akár tettben, akár pedig szóban, de — várjuk.

— **Megyei r. h.** Pályázat nyittatott a csáktornyai III-ad oszt. telekkönyvvezetői állásra. — A letenyeiek ezentul nem Kralyeveczről, hanem Mura-Kereszturból kapják postájukat. — A nagy-kanizsai tanitói járáskör tavaszi közgyülése Kis-Kanizsán fog megtartatni. — A zalavári segédtanitó szótalan ott hagyta állását. — A sándorházi r. kath. uj iskola nov. 3-án szenteltetett fel.

— **Hazai r. h.** Keletről jövet gr. Bismarck félnapig időzött Bpesten — Haynald biboros érsek Meranba utazik. — Erkel Ferencz elérte 80-dik születésnapját. — A zona első negyedévében 2 millióval több utazó volt, mint előző évben. — A 4 krajczáros rézpénz kivétetik a forgalamból. — Veszprémmegye gyüléstermében decz. 1-én leplezik le gróf Széchenyi István és Deák Ferencz arczképeit. — A pápai honvédszoborra eddig 2123 frt folyt be. — A fiumei telefonhálózat munkálatait megkezdették. — A czukor ára 2 krajczárral kilónkint olcsóbb lett. — A hazai első takarékpénztár 250 ezer frtos alapitványt tett tápintézet létesitésére. — Szegeden népgyülés volt Kossuth polgárjoga ügyében. — Holub Emil decz. 19 én Kaposvárott felolvasást tart. — Ő Felsége Andrássy Gyula grófnál látogatást tett. — Edison fonografjának meghallgatására Bpesten a belépti dij 5 frt. — Reviczky Gyula siremlékére gyüjtést inditott a Petőfi társulat. — A póttartalékosok két hó helyett egy évre hivattak be.

— **Külföldi r. h.** Giffard franczia süritett levegővel töltendő lőfegyvert talált fel. — Munkácsy Mihály a franczia becsületrend középkeresztjét kapta. — Egy vegyésznek petroleum téglát sikerült előállitani. — New-Yorkban a világkiállitás 1891-ben lesz, alapköltség 5 millió dollár. — Stanley és Emin felkeresésére a belga király uj expeditiót küldött. — Oroszországban a farkasok által okozott kár évenkint 30 mil. rubelra tehető. — A glasgowi szőnyeggyárt a vihar összedöntötte.

Irodalom.

— **A „Vendéglősök Lapja"**, mely a hazai szállodások, kávésok és pinczérek 16 szakbeli intézeteinek hivatalos közlönye, a közelgő uj évvel már fennállásának hetedik évfolyamába lép. E lap az, mely mig egyrészről a szaktársak szellemi ismeretkörük kiterjesztését előmozditja, addig másrészt a hazafiui érzetet ápolja s terjeszti a magyar nyelvet és müveltséget. Czélja a vendéglői ipar fejlesztésének előmozditása s magyarositása. E jól szerkesztett lapot mi is őszintén ajánljuk a müveltebb vendéglősök és kávésok, valamint azok alkalmazottjainak szives figyelmébe és pártfogásába. Előfizetési ára egész évre 6 frt., fél évre 3 frt., negyedévre 1 frt. 50 kr. Az előfizetési pénzek Ihász György szerkesztő és kiadó nevére Budapest, VIII. Zerge-utcza 5. sz. a. küldendők. Mutatványszámokat kivánatra bárkinek is megküld a kiadóhivatal.

— **Előfizetési felhivás.** Több oldalról hozzám intézett kérelem folytán elhatároztam, hogy néhai édes atyám Balassa Konstantin cs. kir. huszár őrnagy „a ló körüli bánásmód" cz. terjedelmes s kiváló szakmüvét, mely évekkel ezelőtt több európai nyelven megjelent, s általános elismeréssel fogadtatott, magyar nyelven is kiadom. Általánosságban felemlitem, hogy a mü gyakorlati utmutatást ad a ló megismerésére; alapos tájékozást nyujt arra nézve, hogy a kiképezés ideje alatt mi módon kell a hibákat elkerülhetővé tenni, s a lovat minden tekintetben használhatóvá, hasznossá idomitani. Alapos tájékozást ad egyszersmind a makacs és rossz szokásu (elrontott) lovak körüli bánásmódról, ugy az ez irányban szükséges kezelési és javitási módozatokról. A mü belbecsére nézve szolgáljon a magyar lótenyésztőknek és a gazdaközönségnek irányadóul az, hogy atyám szakmüvének megjelenése után majdnem az összes európai uralkodóktól érdemrendekkel s nagy értékü ajándékokkal lett kitüntetve. Azt hiszem, hasznos szolgálatot teszek az országnak, a midőn e 16 ivre terjedő jeles szakmunka megismerését lehetővé teszem. Előfizetési ára: 1 frt 50 kr., mely összeg folyó év november hó 30-ig nevem alatt Alberti-Irsára (Pestm.) küldendő. Ugyancsak a fentebb jelzett napig fogadtatnak el a müre megrendelési előjegyzések. A mü f. év deczember végén jelenik meg, s azok, kik az előfizetési pénzt előre beküldik, a könyvet bérmentve kapják meg. Bajtársaim, barátaim és ismerőseimnek külön megkeresésükre készséggel szolgálok gyüjtő ivvel. Buda[illegible]ten, 1889. október hóban. Balassa Gy[illegible] cs. és k. huszárkapitány.

Vegyes.

— **A gyógyszerekkel** való visszaélés oly általánosan elismert tény, mely az ember természetéből s életfőntartási törekvéseiből könnyen kimagyarázható. Csakis az e téren való tulkapások ellen irányulnak jogosan az orvosok támadásai. Mindig meg kell különböztetni, hogy mely gyógyszerről van szó. A már évek óta felmerült szerek közt bizonyára még megközelitőleg sem dicsekedhetik bármelyik oly sikerekkel s ajánlatokkal mint a Brandt Rich. gyógy.-féle svájczi labdacsok. Elsőrangu orvosi tekintélyek, magas állásu személyek, gazdag és szegény egyaránt kiállitották azt a bizonyitványt, hogy a valódi, Brandt Rich.-féle svájczi labdacsok kellemes, biztos ártalmatlan és olcsó házi szer, a mely jogosan megérdemli a legjobb ajánlást. Egyes irigykedők által tehát ne engedjük magunkat visszatartatni attól, hogy kisérletet tegyünk velök. Brandt Rich. gyógyszerész svájczi labdacsai dobozonkint 70. kr. kaphatók a gyógyszertárakban. mindig figyelembe veendő a „Rich." (Brandt) keresztnév.

Kinyert?.

Huzás nov. 9-én.

Bécs:	54.	59.	44.	32.	12.
Grácz:	80.	5.	71.	23.	30.

Szerk. üzenet.

— N. I. Sajnáljuk, hogy a tért elhagyja, mig biztos utánjövője nincs.
— G. M Szivesen üdvözlünk. A többit szóval.
— B. A. Bevál:
— P. M. Valósz inüleg.
— N. M. Gill! Többet mondani a sors tilt.
— G. Sajtóhibákért a nyomdát csak részben illeti a dorgálás.
— G. K. Bpest. Köszönettel vettük.
— S. W Jövő számunkban hozhatjuk. A beszélyt nem szakithattuk meg.

Felelős szerkesztő és kiadó:
BÁTORFI LAJOS.
Laptulajdonos: WAJDITS JÓZSEF.

Nyilttér*).

Schwarze Seidenstoffe von 60 kr. bis fl. 11.65 p. meter — glatt und gemustert (ca. 180 versch Qual.)

Farbige Seidenstoffe von 60 kr fl. 765 p. Meter — glatt und gemustert (circa 2500 versch Farben, und Dessins.)

Versendet roben- und stückweise porto- und zollfrei des Fabriks-Depot G Henneberg (K. K. Hoflief). Zürich. Muster umgehend. Briefe kosten 10 kr. porto.

*) E rovat alatt közlöttekért nem vállal felelősséget a szerk.

HIRDETÉSEK.

3743

Az 1889. Párisi világkiállitáson arany éremmel kitüntetve.

Két ügyes segéd, kik a füszernorinbergi és rövidáruüzletben gyakoroltak, a magyar, német és szlávnyelvet birják, Ascher B. és fia czégnél Muraszombatban felvétetnek. A belépés azonnal történhetik. Az ajánlatokhoz egyszersmind az arczkép is csatolandó. Helyes és szépirás feltétel.

Hirdetmény.

A szombathelyi püspökség novai uradalma részéről közhirré tétetik, miszerint a fentnevezett uradalomhoz tartozó erdőből a gazdasági üzemterv szerint megállapitott 30 kat. hold évi vágás kondori erdő részben lévő tölgy- és bükkfa nagyobbrészt müfa 800 frt óvadék mellett nyilvános árverés, avagy irásbeli zárt ajánlatok utján el fog adatni, az árverés, ugy az irásbeli ajánlatok beterjesztésének határidejéül folyó évi decz. 30-ának délelőtti 10 órája Szombathelyre a püspöki gazdasági irodában — hol a feltételek mindenkor megtekinthetők — tüzetik ki. 3755

Hirdetmény.

A szombathelyi püspökség novai uradalma részéről közhirré tétetik, miszerint a fentnevezett uradalomhoz tartozó s legfelsőbb helyen engedélyezett 472 kat. hold irtandó erdőből a farkaslyuki major mellett a most kiépülő Ukk-csáktornyai vasutvonal közelében fekvő területen 80.8 kat. holdon levő tölgyfenyő, bükk- és gyertyánfából álló faállomány 2600 frt óvadék csatolása mellett nyilvános árverés, avagy irásbeli zárt ajánlatok utján el fog adatni, az árverés, ugy az irásbeli ajánlatok beterjesztésének határidejéül folyó évi decz. hó 30-ának délelőtti 10 órája Szombathelyre a püspöki gazdasági irodában, hol a feltételek mindenkor megtekinthetők, tüzetik ki. 3754

EGÉSZSÉGÜT ÉLVEZETI SZER COGNAC naturel BERGER VOLK & Co WIEN

JOBB Olcsóbb a valóban borból előállított, de korántsem jobb francia Cognacnemtűnél is, mivel ezekért üvegenkint 1.60 frtnyi vám és szállítási költség fizetendő. Mintán

Berger, Volk és t^ta. Bécsben,

személyesen jót állanak az iránt, hogy az általuk gyártott Cognac-neműek más, mint borból desztillált alcoholt nem tartalmaznak, ez utóbbiak már ezen körülménynél fogva minden egyéb Cognac-fajtáknak akár mint élvezeti szerek, különösen pedig

Gyógycélokra

3686

előbb vonandók. Ez okból a

Berger Volk és t^ta bécsi czég

által gyártott Cognac-nemüeket a nevezett czélokra használják és ajánlják:

Angyán tanár, Kétli tanár, Késmárszky tanár, Korányi tanár, Kovács tanár, Lumnitzer tanár, Müller tanár, Réczey tanár, Stiller tanár, Tauffer tan Budapesten. Albert, udvari tanácsos tanár, Billroth, udv. tan. tanár, Braun Károly, udv. tanács. tanár, Braun Gusztáv udv. tanács. tanár, Chrobák tanár, Kahler tanár, Oser egészségügyi tanács. tanár, Schnitzler, korm. tan. tanár, Winternitz csász. tanács. tanár Bécsben. Valamint a bel- és külföld más kiváló tanárai.

Árak mindenütt egyenlók:

1 egész eredeti üveg (5 minőségben frt.	1.90,	2.30,	2.90,	3.90,	4.80
egy fél „ „ „ „ „	1.10,	1.30,	1.60,	2.10,	2.55
egy negyed „ „ „ „ „	70,	80,	90,	1.20,	1.40

Kapható minden nagyobb csemege- és fűszerárukereskedésben és gyógyszertárban.

Raktár: Bécsben, I. Weichburggasse 2. szám (a Kärntnerstrasse sarkán.)

Nagy-Kanizsán: Marton és Huber, Prezimeyer és Deutsch uraknál.

Máriazelli gyomor cseppek,

legkitűnőbb gyógyszer minden gyomor bajnál.

— vedegy.

Utólérhetlen hatásu az étvágytalanság, gyomor gyengeség, büszke lehelet, savanyu felböfögés, szél rekedés, (Kollika) gyomor hurut, gyomor égés, gyomor homok és daza képződés, rutiságos elnyálkasodás, sárgaság, undor és hányinger esetében megszünteti a fájdalmat (ha az a gyomor elrontásától származik) gyomor görcsöt, kemény székelést, székrekedést, az étel s italtal turterhelt gyomrot kitisztítja, eltűzi a bélfergeket, a gyogyát lép, vese, máj és arányeres bántalmakat. — Egy üveg ára, használati utasítással együtt 60 Kr. kettős üveg 70 Kr. Központi szétküldési raktár: Brády Károly gyógyszertára Kremsier (Morva ország).

Óvás! A valódi Máriazelli gyomor cseppek az félekepen utánozottaknak s hamisitatnak, s ezért valódiak gyanánt csak azok fogadtatassanak el, melyek üvege, egy vörös, s a fenti védjegygyel ellátott papirba van csomagolva, s melyek mellékelt használati utasitásán az is fel van tüntetve, hogy az Kremsierben. (Guzek H. könyvnyomdájában nyomtatott.

Máriazelli Labdacsok. A Keményszéklés és székrekedés ellen, évek óta legjobb hatásuaknak bizonyult labdacsok s sokféle képen hamisitatnak, tehát ezek vételenél is vigyázni kell a fenti védjegyre s Brády Károly, Kremsier gyógyszerész nevé alá irására, melyek minden eredeti dobozon lathatók. Egy doboz ára 20 Kr., egy tekercs 6 dobozzal 1 frt. A pénz előleges bekuldése után, 1 tekercs 1 frt. 20 Kr., 2 tekercs 2 frt. 20 Kr., 3 tekercs 3 frt. 20 Kr. ért, csomagolás és postaber mentesen küldetik meg.

¶ A Máriazelli gyomor cseppek és Máriazelli labdacsok nem tévkes szek, a gyógyható, anyagaikának összetétele, minden használati utasitásban fel van sorolva.

A Máriazelli gyomorcseppek és Máriazelli kaphatók

Nagy-Kanizsa: Práger Béla és Belus József gyógyszerész uraknál. Babocsa: Ilias gyógyszerész. Barcs: Kohn Sándor gyógyszerész urnál. Marczali: Kőrös Victor gyógyszerész urnál. Olesnitz: Bölcs Béla gyógyszerész urnál. Szent-Gothárd: Tomcsányi Leopold gyógyszerész urnál. 3734

Speck

geräuchert und geräuchert, jedoch nur prima gesunde Waare, wird in grössern und kleinern Quantitäten regelmässig wöchentlich von einer ersten Firma gegen Cassa zu kaufen gesucht. Offerten mit Preisforderung und Angabe des ungefähren wöchentlichen Quantums befördert sub 7. A. 9671. Rudolf Mosse Wien. 3752

Legnagyobb kitüntetés: a hamburgi műparkiállitáson 1889.

Caviár, uj nagyszemü kilónkint 4.15
Szalonnás füstöl-uszóhal 12—15 db. egy rekeszben 2.15
Laxacz-hering, tartós, körülbelül 30 drb. egy kilóban 2.15
Tok füstöl-hal körül. 200 drb, 2½ kilónkint 1.45
2 rekeszben 205, 4 rekeszben 3.80
Ikrás heringek, körülb. 25 drb egy hordóban 1.70
Kövér heringek körülbelül 30 da ab egy hordóban 1.65
Kövér heringek kö ülbelül 45 darab egy hordóban 1.50
Kövér heringek, körülbelül 70 darab egy hordóban 1.30
Kövér, beeczetelt heringek, körülbelül 30 darab egy hordóban 1.80
Hal-roulade, körülbelül 36 drb egy dobozban 2.—
Orosz-koronás ajókák, körülbelül 120 darab egy dobozban 1.75
Tokl óriási körülbelül 30 darab egy dobozban 2.—
Tok nagyok kö ülbelül 40 darab egy dobozban 2.—
Füstölt hering, kicsi kö ülbelül 140 darab egy dobozban 1.65
Gelée-angolna kif. vast g ½ darab egy dobozban 3.70
Gelée angolna kif vastag ½ drb. egy dobozban 2.15
Gelée-angolna elsőrendü ½ darab egy dobozban 3.40
Gelée-angolna elsőrendü ½ darab egy dobozban 2.—
Tőkehal, szárit. fehér, postacsomag szerint 2.45

Friss tengeri halak:

Gadócz-halak postacsomag szerint 2.—
Tengeri dorg-gadócz, Cablian postacsomag szerint 2.15
Fél-zeguszó, Tengernyelv „ „ 2.15

Mindeneket bérmentesen, utánvét mellett ajánlja

Schulz E. H. Altona, Hamburg mellett.

3746 Teljes árjegyzékek bérmentve és ingyen küldettek.

Legnagyobb kitüntetés: a hamburgi műparkiállitáson 1889.

3538

A SOULAC-I APÁTSÁG (Franczia-Ország)
Dom MAGUELONNE, prior
Főtisztelendő Benedek rendi atyái

FOGVIZE, FOGPORA ÉS FOGPASTÁJA

2 ARANY ÉREM: Brüssel 1880, London 1884

A legmagasabb kitüntetések

Feltaláltatott az 1373. ik éven BOURSAUD PÉTER prior által.

« A fötisztelendő benedekrendi atyák fogvizének használata, naponkint néhany cseppet vizbe vévé, megakadályozza és gyógyitja a fogak odvasságát melyeknek fehérséget és szilárdságot kölcsönöz, a mennyiben a foghust erősíti s teljesen egészségessé változtatja.

« Szolgálatot teszünk tehát olvasóinknak, midőn őket ezen régi es practicus készitményokre figyelmeztetjük, melyek a legjobb gyógyszert es a fogfájás ellen egyedüli óvszert képezik. »

A ház megalapitatott 1867 ben. Vezérügynök SEGUIN 106 & 108, rue Croix-de Seguey BORDEAUX

Kapható minden nagyobb illatszerésznél, gyógyszertárban és gyógyszerkereskedésben.

WAJDITS JÓZSEF

könyvkiadó hivatalában 1890-dik évre kilencz különféle naptár jelent meg,

s az egész ország minden könyvárusánál kapható; u. m.:

Wajdits József

nagy képes népnaptára

bő tartalommal és temérdek képpel.

Ára kötve ürlapokkal 50 kr., füzve 40 kr., olcsó kiadás 30.

Wajdits József

kis képes népnaptára

Ára füzve 25 kr., olcsó kiadás 20 kr.

Wajdits József

101, azaz száz és egy évre szóló naptára

Ára keménykötésben 90 kr.

Rév-komáromi K. kalandárium. Ara füzve 20 kr.

Wajdits József kiadványa

Szüz Mária, édes hazánk védasszonya nagy képes **népnaptára,**

vallásos bő tartalommal, temérdek képpel. Szerkesztette P. Angelicus.

Ára kötve ürlapokkal ellátva **50** kr, füzve **40** kr., olcsó kiadás **30** kr.

Wajdits József kiadványa

Szüz Mária kis képes népnaptára

Ára füzve **25** kr., olcsó kiadás **20** kr.

Wajdits József

1884-től kezdve 1890-ik évre

szóló naptára **14** kr.

Fentebbieken kivül minden másutt megjelent naptár a könyvkereskedésben fellelhető.

Postai megrendelések gyorsan és pontosan eszközöltetnek

Wajdits József

könyvkereskedése által Nagy-Kanizsán.

Wajdits József könyvnyomdájából Nagy-Kanizsán.

NAGY-KANIZSA, 1889. november 23-án. 47-ik szám Huszonnyolczadik évfolyam.

Előfizetési ár
egész évre . . . 5 frt — —
fél évre . . . . 2 fr 50 kr.
negyedévre . . . 1 frt 25 kr.
Egyes szám 10 kr

HIRDETÉSEK
8 hasábos petitsorban 7, másodszor 6, s minden további sorert 5 kr.
NYILTTÉRBEN
petit soronként 10 krért vétetnek fel. Kincstári illeték minden egyes hirdetésert 30 kr. fizetendők.

ZALAI KÖZLÖNY.

A lap szellemi részét illető közlemények a szerkesztőséghez, anyagi részét illető közlemények pedig a kiadóhivatalhoz bérmentve intézendők:
Nagy-Kanizsán
takarékpénztári épület

Bérmentetlen levelek nem fogadtatnak el.

Kéziratok vissza nem küldetnek

A nagy-kanizsai „Kereskedelmi Iparbank", a „nagy-kanizsai önkéntes tüzoltó-egylet, a „nagy-kanizsai kisdednevelö egyesület"; a „nagy-kanizsai keresztény jótékony nöegylet", a „nagy-kanizsai izr. jótékony nöegylet", a „szegények tápintézete", a „nagy-kanizsai tiszti-önsegélyzö szövetkezet", a „soproni kereskedelmi iparkamara" nagy-kanizsai külválasztmányának hivatalos lapja.

HETENKINT EGYSZER, SZOMBATON MEGJELENŐ VEGYES TARTALMU HETILAP.

Materialismus és humanismus.

Általánosan ismeretes s a dolog mivoltából eredő természetesség, hogy pénzintézeteknél és részvényvállalatoknál mindenkor az anyagi szempontok dominálnak. Még akkor is, ha az illető intézmény szoros kapcsolatban áll a közügygyel, s ha tevékenysége a nagy közönség bizonyos jogos szükségletének kielégitésére szolgál s igy annak bizalmával, szolgálata fokozottabb mértékben való igénybevételével létalapja szerves összefüggésben van is, intézkedéseiben, terveiben, ujitásaiban mindig ama tényezők birnak döntő hatással, melyek irányt mutatnak annak megitélésére, várható-e azoktól és mily mértékben a társulati jövedelmek emelkedése, ily módon van-e kilátás nagyobb haszonra, a részvényeseknek magasabb osztalékra?

Ez korunknak ama szigoru, rideg materialismusa, mely önzése miatt a humanismusról tudni nem akar, ezzel összekötő kapcsot keresni s találni nem tud.

Jól eső öröm dobogtatja meg szivünket, ha néha-néha fehér holló gyanánt akadunk oly intézetre, pláne részvénytársaságra, mely hazafias érzéstől áthatva szakit ez anyagias, önző rendszerrel s a pénzügyi szempontok figyelembe vétele mellett czéljául tüzi ki a közügy szolgálatát, sőt ezenkivül még a humanismus oltárán is áldozni kész.

E kevesek egyike — talán egyetlene — a „budapesti közuti vaspálya részvénytársaság", melynek a napokban megtartott rendkivüli közgyülése oly gazdag volt a lelkesült, hazafias és humanus szellemtől áthatott mozzanatokban, hogy ahhoz hasonlót részvénytársaság közgyülésén eddig még sehol és soha nem hallottunk.

Arról volt szó, hogy a társaság a közügy, a közforgalom érdekében az oly nagy fontosságu helyiérdekü soroksári, szent-endrei stb. vasutak vonatait a főváros belsejébe vezesse s igy a környéket a fővárossal szorosabb kapcsolatba, élénkebb és közvetlenebb forgalmu összeköttetésbe hozza, arról volt szó, hogy a társaság a közforgalom érdekében rég kivánatos s a közönség által óhajtott uj vonalakat (köztük az Andrássy-utit és király-utczait) uj egyvágányu rendszer szerint kiépitsen; arról volt szó, hogy a társaság czéljainak és tekintélyének megfelelő központi helyiséget emeljen s végül arról volt szó, hogy a társaság alkalmazottjai számára jó, egészséges s mindenek felett olcsó bérházakat épitsen.

Jellinek Henrik vezérigazgató, a ki e javaslatokat részletes, világos és meggyőző indokolással a közgyülés elé terjesztette, különösen az utolsó pontnál vette igénybe ritka szónoki tehetségének erejét, mélységét, sőt, mint maga mondá, nem átalja az érzelmek hurjait is megrezegtetni, mert az ő szive is hevesebben dobog, midőn azon közegek érdekében szót emel, a kik a közügyet oly buzgalommal szolgálják s akikre ő büszke hogy főnökük lehet. Mindenkit meglepett az a nemes hév s ily helyről szokatlan őszinte, igaz, humanus érzés és gondolkodás, melylyel különősen az alsóbbrangu s szegényebb sorsu alkalmazottak helyzetét szemben a fővárosi magas házbérekkel, ecsetelte. S bár, mint mondá, ez intézkedéstől egyenes anyagi eredmény alig várható, a közügy, melynek hathatósabb szolgálása konsolidáltabb közegektől biztosabban várható, joggal várja és reméli ezt az áldozatot, mely azonban a társaság összintézménye konsolidálására is kell, hogy a legkedvezőbb hatást gyakorolja.

A lelkes hévnél, melyiyel a derék nemesszivü vezérigazgató e javaslatot elfogadásra ajánlotta, csak az a hazafias kitörése s jogos haragja volt nagyobb és hevesebb, melyet egy nyilvánosan szerepelni vágyó, osztalékhajhászó ugynevezett „nagy részvényes" önző, oktalan és tapintatlan **német nyelvü** felszólalásával felidézett.

Az illető ugyanis szemére vetette az igazgatóságnak, hogy javaslatai olyanok, melyekből ő a haszon, vagyis a dividendák emelkedését előre kiszámitani nem tudja, s különösen rosz néven vette a vezérigazgatótól, hogy mert emberiesen érezni és gondolkodni, hogy volt bátorsága a humanismus nevében felszólalni, holott — szerinte — az igazgatóságnak fő- és egyedüli kötelessége a részvényesek anyagi érdekeinek fokozása és megóvása.

E pénzpenész-szagu beszédet több izben megszakitott és követett ellenmondások lezajlása után párját ritkító jelenet következett. Az élénk szemü, egészséges piros arczu, alacsony termetü vezérigazgató izgatottan kelt fel székéről s hevesen, a haragtól szinte metsző élességüvé vált hangon a leghatározottabban visszautasitotta a jog- és alaptalan vádakat. Hangsulyozta s ismételve kiemelte, hogy a „budapesti közuti vaspálya részvénytársaság" nem vonható az egyszerü pénzintézeti részvénytársaságok kategóriájába. E társaságnak sokkal fontosabb czélja és hivatása van, mint az osztaléknak minden áron való fokozása; e **társaság letéteményese a főváros forgalmi érdekeinek** s ha e szempontot figyelmen kivül hagyná, elárulná azt a bizalmat, melylyel iránta a közönség viseltetik. Midőn az igazgatóság a közegek helyzetének javitását czélozza, akkor is a **közszolgálat emelése** áll előtte, őket talán üzleti szempontok vezérelni soha nem fogják, mert a mellett, hogy reszvényesei, illetve igazgatói a társaságnak, nem szünnek meg **hű fiai lenni a hazának.**

A frenetikus éljenzés, melyiyel e hazafias és közérdekü irányzat helyességét az egész közgyülés szankczionálta, kétszeresen megujult, midőn a felszólaló ama védekezésére, hogy a magyarul előterjesztett inditványokat nem értette meg, Jellinek v. igazgató sajnálatát fejezte ki, de kategórikusan és erélyesen kijelentette, hogy „**hivatalos nyelvünk a magyar s ettől senki kedveért nem térünk el.**"

A materialismus és humanismus ez érdekes és tanulságos mérkőzése — a megejtett szavazás alkalmával — az utóbbinak fényes győzelmével végződött. Részünkről is örömmel üdvözöljük azokat a hazafias és humanus intézkedéseket, melyekkel a társaság közhasznu működésének körét ujabban gazdagitotta s tisztelettel hajlunk meg a közérdek és a magyarság oly lelkes férfia előtt, mint Jellinek Henrik vezérigazgató, a ki materialis korunkban egy részvénytársaság közgyülésén elég bátor volt nyiltan kimondani, hogy: a haza minden előtt, még — a zseb előtt is.

Adjon Isten sok ily társaságot hazánknak s ily férfiakat azok élére.

K.

„A 13 Vértanu Albuma."

1890. október hó 6-án leplezik le Aradon a 13 vértanu szobrát. Teljes félszázad telt el ama nap óta, melyet a magyar nemzet leggyászosabbjai közé számit véres betükkel irt történelmének lapjain. Harmincz éve mult, hogy az eszme — a 13 vértanu emlékének szobrot emelni — a hazafias hirlapok utján megfogamzott. Az ige testté lőn... Az eszme megvalósult... Magyarországnak a vértanuk emlékéhez és magához méltóan kell a leleplezés napját megünnepelnie!

A „Kölcsey-Egyesület", mint a régibb Magyarország délkeleti részében a magyar állameszmének és magyarosodásnak terjesztésére a nemzeti müvelődés megerősitésére alakult egyesület, csak kötelességét vélte teljesiteni, midőn elhatározta, hogy a leleplezésnek, e nemzeti ünnep jelentőségének emelésére oly albumszerü képes könyvet ad ki, melynek feladata volna a szabadságharcz utolsó jeleneteire, valamint az elnyomatás napjaira vonatkozó események — és nevezetesebb epizódoknak nemcsak közkézen forgó adatait elsorolni, hanem a nagy napok hőseinek és szemtanuinak élő szóval adott elbeszéléseit, vagy még fris emlékezetben levő szóhagyományait is összegyüjteni és megőrizni s igy a magyar szabadságharcz tragoediájának utolsó megrenditő felvonását az összes adatok lehetőleg kimeritő fölsorolása- és chronologicus sorrendben való csoportositásával feltüntetni.

De „A 13 Vértanu Albuma" nem pusztán ama nagy idők nagy eseményeinek fölsorolása és a 13 vértanu kivégeztetésére vonatkozó hiteles adatok lehetőleg teljes gyüjteménye, hanem a még élő hősök részéről a holtak sirján felgyujtott emlékáldozat, valamint a jelenkornak honszeretetre buzditó irói- és eszmékért lelkesülni tudó fiai által a vértanuk emlékének szentelt apotheosis kiván lenni, glorificatiója a vesztőhelyen a hazáért szenvedett vértanu halálnak.

Ennélfogva van szerencsénk értesiteni, hogy „A 13 Vértanu Albumá"-nak szerkesztő bizottsága Czimednek, mint irodalmi férfiaink egyikének számára „A 13 Vértanu Albumá"-ban helyet tart fön, kérve, hogy azt becses dolgozatával betölteni sziveskedjék.

Minthogy a mü 1890. október 6-án jelenik meg és igy a kéziratoknak nyomtatás alá adása legkésőbben márcsiusban történik, alázattal kérjük, hogy becses dolgozatának czimét, rövid tartalmát és a redactio tekintetéből annak megközelitő terjedelmét e hó végeig velünk tudatni, magát a kéziratot pedig 1890. február hó vegeig nekünk megküldeni kegyeskedjék.

Becses válaszát kérjük a „Kölcsey-Egyesület" alelnökének czimezni.

Aradon, 1889. november hó 12-én.

Tárcza.

A Jamrach-Hagenbeck gyüjtő expeditió utiélményei

Közép-Afrika keleti és déli benső aequatorialis részein, a Nyabigamassa tó vidékén.*

B. Donászy Ferencztől.

I.

Táborunk a Nyabigamassa-tó vidékén.

Lappangó és óvatos haladásunk a Fan-, Spór-, Nyesegó-, Apingi-, Bongó-, Kannibaltörzsek, és az Akka-, Dinga-, Baraka-, törzsek területén át. Készülő táborunk. Az óriások óriása. Az első halott. Atrópiens éjszakák. Liszt, Vieuxtemps rhapsodiái és ábrándjai. Az őserdők élete, és ékszerei. A Yuccák. Kirándulások a vidékre s a megkezdett buvárlatok. Az orkán és versenyfutás a halállal. Éji lesek. A Nyabigamassa tó állatvilága. Az erősebb joga a létérti küzdelemben. Zebrák, quaggák, antilopok A giraffok és a boa. A Szövőmadarak és majmok. A véres sir és keselyük. — Az én első oroszlánom. 48 órai ájulás. Egy rettenetes méreg! A mézmutató madár. Esték az egyenlitő körül. Egy rettentő vendég. Hosszabb kirándulások. A félelem és gyávaság elmélete. Egy rettentő czáfolat. A tábor megerősitése. Egy halálsikoltás az éjszakában. Csatakiáltás, s a fanok támadása. A fan néptörzs. A koponyafalu. Egy rettentő jelvény. A kigyók temploma. A megmérgezett lakoma Keztyük és czizmák. A cobra, a cobra! „Engem talált, engem talált." A kafférbivalyok támadása. Az emberiség lappangó árnyai. Nappali és éjjeli vadászatok. Tető a szükségben. Visszatérés a főtáborba. Élet az egyenlitő körül. Az első aratás; a Musquitók. Betegségek. Kirándulások tervezése az ismeretlen vidékekre. Eredményeink. A Keitloa és Kobaoba. Az elefántok. Gigások harcza a tóban. Életveszélyben a Komba folyón. A vizilovak. A Behemoth. A párducz. A hyenakutyák hajtóvadászata. A sakálok és hyénák vakmerősége. Az elzárt ut. Kisérletek a táborban. A Borele és Mutschoscho. Farkasszem a halállal. Egy rettentő lakoma. Megehető rendjelek. A vérivó király. A megcsonkitott miniszterium. Az éjjeli mészárlás. Gróf York Wartemburg.

Tiz napi lassu, huszönöt napi sebes, fáradtságos menet után végre a Nyahigamassa tó vidékére értünk, mely vidék a mellett, hogy csudaszép, egyike a legdusabb vegetatióju vidékeknek, melyen az aequatoriális Áfrika minden növénye megtalálható a legbujább természet s a legváltozatosabb fajokban és pompában. E tó vidék a legszebb panorámák összesége; végtelen terjedelmü őserdők, sziklás fensikok, füves lapályok, mocsaras patak, tó, folyó, delták, völgyek, szakadékok követik egymást, a legváltozatosabb, legszebb tájakban, melyen hallatlan dusság és változatban élnek az állatvilág ismert és ismeretlen fajtái. Ilyen lehetett az édenkert, mint e tájék egyes részletei, mert nem győzték szemeink eléggé élvezni e tájék csudaszépségeit.

Vigyázva haladt karavánunk, — s *Hevell* a legszigorubb összetartást és rendet parancsolta, s ugyszólván megkettőztette magát az elővigyázatban, mert utunk folytában hol itt, hol ott, hol elől, hol hátul tünt fel a karaván körül szünet nélkül, hogy a haladást serkentse. Bámulnunk kellett ez ember aczélidegzetét s vasszervezetét, mert egyik nap ugy, mint a másikon egész nap nyeregben fel alá vágtatott a karaván körül. E nagy elővigyázatot szükségessé tette az, hogy olyan vidéken jártunk, hol a legvadabb, legharcziasabb és a legkegyetlenebb törzsek laknak, kiknek egyrésze, a mellett, hogy emberevő, gyanakodó, alattomos, és fehér embert jó részük nem is látva soha, ellene mégis a legnagyobb rosszakarattal s gyülölködéssel viseltetik; azért iparkodtunk, a hogy csak lehetett kitérni a törzsek lakhelyei elől, s észrevétlenül huzódni tovább, mi, tekintve karavánunk nagyságát, a legnehezebb munkák egyike volt. Daczára, hogy karavánunk 570 emberből állt, erősen felfegyverkezve, mégis kerülnünk kellett minden találkozást, miután az erdők és bozótok rejtekéből egy maréknyi csapat is nagy kárt tehetett volna bennünk megmérgezett nyilaival. E nyilak oly veszedelmes növényi méregbe vannak mártva, hogy a legkiseb sebzés is menthetetlenül halált okozó. Már pedig az e vidéken lakó Fan-, Spór-, Apingi-, Baraká-, Bongó-, Nyesego-törzsek valamenynyie ilyen nyilakkal lövöldöz, s nem egyszer kellett az éj beálltát az erdők árnyában lappangva bevárni, hogy észrevétetés nélkül vonulhassunk egy-egy falu, ültetvény, vagy telep mellett. Bár egymás között is, különösen a Fan-, Spór- és Nyesego kannibálok örökös harczban élnek, de olyan közös ellenség ellen, minő a fehér ember, valamennyi szövetkezik egymással. És ezek nem azok a gyáva, pár puskalövésre eszeveszetten megfutamodó törzsek, mint a tengerparti vidékek törzsei, hanem erős, harczias, bátor, hat láb magas óriások, kiknek rohama és támadása, combinált, kiszámitott s meglepő ravaszsággal teljes harczmodor, ugy, hogy a győzelem mindig kétséges velük. Vérszomjuk oly pokoli kegyetlenség és kinzásokkal párosul; hogy egy tigris vérszomja enyhe hozzájuk képest; hadi foglyaikat, ellenségeiket megeszik, vagy válogatott kinzásokkal elevenen szedik szét tagokként. Daczára, hogy e törzsek Afrika aequatoriális vidékeit lakják, mégis ugy házaik, ültetvényeik rendezettebbek, formásabbak a többi négertörzsekénél, iparkészitményeik, fegyvereik és csecsebecséik pedig munka, csin és kiállitás tekintetében még a müvelt izlésü európait is bámulatra inditják, annyira ügyesen, formásan vannak készitve. Házaik alakra hasonlitanak az európai házakhoz; nagyok, tágasak, csucsos tetővel, magas bejárattal, s a falvak rendezett terek s utczákkal birnak, s erős, védelemre képes keritésekkel körülvettek. Minden falu körül tengeri, durrah, dohány, banán, Yaru- és Maniok s egyéb pálmaligetek és ültetvények vannak, gondosan müvelve, sőt egyes törzsek kávét, vadgyapotot, gurot is termesztenek, sőt még 4—10 éves fiatal kenyérfákat is láttunk egyes falvak körül ültetve és gondozva. Ezeken kivül majd minden falu és székhely körül láttunk magas karámokat a barmoknak; — némely helyeken e karámok juhok, kecskék, s borjuk számára magas lábakon álltak, hogy a vadak és egyes rablótörzsek egy könnyen hozzájuk ne férhessenek és el ne hajtsák, és igen csinos készitésü tágas gabona és élelmiszer hambárokat, leszedhető födelékkel, vagy elmésen eltolható oldalakkal. Az Akkák- és Dinga-törzseknél ellenben a kunyhók igen csinos méhkas alakuak voltak, csucsos, gömbölyü, lépcsőzetesen futó tetővel; minden kunyhó elé egy kisebb, ezután még kisebb ily alaku rész volt forrasztva, mely a bejáratot és előrészt képezte, mig a legbenső rész hálószobául és a hideg szeles napokoni tartózkodási helyül szolgált. A kunyhók anyaga fü, agyag, vesszőfonás és [illegible]. A tető vagy pálmalevelek, vagy az erős fedfü, vagy bambus szálakkal van fedve, s a legtöbbnél belsejük oszlopsorokkal látszik birni, ezek azonban a tetőt tartófák, melyekre a fegyverek, edények, ruhák, s egyéb házi szerek aggattatnak.*

(Folyt. köv.)

---

* Ezen élmények egy nagy 3 kötetes munkának a töredékei, melyet most rendezek sajtó alá, magyarul, és a dresdai Kaufe-kiadó czégnél német nyelven. Épp ezért a t. olvasó az itt-ott feltünő hézagosságot annak tulajdonitsa, hogy az egyes részletek uti naplóm különböző részeiből vannak kiszakitva, — bár iparkodtam lehető egyöntetüséget adni e közleménynek is. Megjelenő müvem I. kötete Afrika-, II-ik Ázsia és sziget-világa, respective Kelet-Indiáról szól, a III-dik pedig Brasilia déli vidékeiről.

*E törzsek szokásai, vallásai, áldozatai, babonái, ipara, életmódja, családi élete stbi a nem hosszu idő mulva megjelenő: „Élményeim és utirajzaim Afrika-, Ázsia- és Dél-Amerikában" czimü, három testes kötetre terjedő müvemben lesznek kimeritőleg és bőven ismertetve, miután e lapok hasábjai csupán igy dióhéjba szoritva engedik meg a közlést. Müvem I. kötete Afrikával, a II-dik Ázsia és szigetvilága, a III-dik D.-Amerikával fog foglalkozni, mig a madarakról irt másik müvem egy nagy testes kötetben őszszel fog megjelenni. De addig is az érdeklődő kimeritő közlést fog találni tollamból a német: Geographische Revüe über Entdeckungen, Reisen und Etnographische Erfahrungen etc." cz. folyóiratban a fentiekről, miután egy hosszabb közlemény ép most folyik benne.

Midőn e felhivást hazafias készséggel közzé tesszük, felhivjuk lapunk t. munkatársait és olvasóit, hogy akiknek adataik, vagy e tárgyu munkáláataik vannak, sziveskedjenek direkte a felhivás értelmében a szerkesztőséghez Aradra beküldeni.

Szerk.

ANTOLIK KÁROLY.
a „Kölcsey-Egyesület“
alelnöke.

CSARNOK.

A L M A N A C H.*)

Már már azt hittük, hogy az Almanachok kora örökre lejárt minálunk. A sajtó rohamos fejlődése általában egyre kisebb területre kezdé szoritani a szépirodalmi könyveket, s az utolsó tiz évben még gondolni is alig mertek kiadók arra, hogy a kedves emlékezetü Almanachokat fölkeltsék mohlepte sirjaikból. Körülbelül igy okoskodtak: minek almanach, mikor a napi sajtó elárasztja a közönséget regénynyel, novellával, tárczával? Vajjon van-e nálunk még publikum, mely kedvelt iróit, a kikkel külön külön mindegyre találkozik, együtt is szeresse látni. Ez a kérdés sok fejtörést okozott kiadóknak és iróknak egyaránt, mignem a Singer és Wolfner kiadó-czég, szövetkezve Mikszáth Kálmánnal, „mert és nyert.“

A közönség hamar megadta a választ. Igenis, szereti együtt látni kedvelt iróit. A Mikszáth-féle Almanach váratlanul fényes sikert aratott első föllépésével s ma már az Almanach a legnépszerübb szépirodalmi könyv Magyarországon. A magyarázat igen egyszerü: az Almanach a régibb és ujabb irói nemzedék legjobbjainak a találkozója. S mert valamennyi nem találhat helyet egyszerre, minden esztendővel ujabb, meg ujabb, a közönség előtt azonban nem ismeretlen név vegyül a a régibbek közé. Minden esztendőben 14—15 elbeszélő találkozik az Almanachban s mesél egy nálunk szokatlan nagy számu közönségnek. A magyar irók általában — fájdalom — még mindig szenvednek az ősrégi magyar betegségben, de csodák csodája, mihelyt arról van szó, hogy az Almanach közönségének kell irni, levetőzik e betegséget s igazi becsület kérdésévé teszik, hogy az Almanachba a legszebb dolgukat irják meg a legszebben, a legtöbb gonddal. Mert egy napi lapban a sok mindenféle közlemény közt elvész a gyenge, hirtelenében összehányt-vetett dolgozat is, ám az Almanachban valamennyi igyekszik kitenni magáért, tudván, hogy nem olyan közönség elé lép, a mely csak olvas, de a mely birál is. Valóságos nemes verseny az, melyre kelnek iróink, — öregekés ifjak — minden esztendőben egyszer. Ennek természetesen a közönség örül a legjobban. Innen van aztán, hogy az Almanach évről-évre emelkedik, nemcsak érdekességében, de irodalmi értékében is.

Előtem fekszik az 1890 re szóló Almanach, a harmadik évfolyam e nagybecsü vállalatból. S mindjárt kellemesen lep meg, hogy Mikszáth szellemes előszava után, Jókai, a magyar költők fejedelme nyitja meg a sort. Jókai mindig érdekes, most különösen az, mert csakugyan beváltja fenyegetését az aradi hölgyekkel szemben: vázát adja ama szinművének, melynek aradi nők lesznek a hősei. Az aradi nők voltak t. i. a kik fölfogadták, hogy Jókaitól, a 25. §. megszavazása után, nem olvasnak többet. De egy regényirón bajos kifogni, főként ha az a regényiró Jókai. Mindjárt megfenyegette (?) az aradi nőket, hogy csak azért is drámát ir, melynek ők lesznek a hősnői s mint az Almanachban jelezi, kedves fenyegetését tényleg be is váltotta. Hogy tapsolnak majd e drámának az aradi hölgyek, csupa öröm lesz látni.

Jókai után mindjárt egy fiatal leány: Tutsek Anna. A szerkesztőtől mindenesetre szép figyelem volt, hogy a nagyobb közönség előtt most először fellépő fiatal leány kezét a Jókai kezébe teszi. Ám hogy magára is biztosan menne, azt mindenki el fogja ismerni, a ki elolvassa a „Reggeltől estig“ czimü költői szép novellát. Uj név e helyen a Murai Károlyé is, de pompásan beillik az előkelő társaságba. Egy kis vigjáték játszódik le előttünk egészséges humortól pezsgő novellájában. Csak jelenetezni kellene s kész a vigjáték, méltó társa a „Virágfakadás“-nak, mely ma is repertoire-darabja a nemzeti szinháznak.

Megint egy uj név: Justh Zsigmond. Egy pár éve, hogy feltünt e fiatal iró, ki nemcsak az életben, de az iró-világban is méltó helyet foglal el az előkelőségek közt. A ki „A két Ernesztiná“-t elolvassa, annak kedvenczévé lesz Justh Zsigmond, ki nemcsak éleslátásu megfigyelő, de ügyes elbeszélő is. Nemcsak szinez, de mesél is s alakjai valósággal el vannak lesve az életből.

Több uj alak nincs az Almanachban. A többivel találkozott az olvasó az Almanachnak vagy első, vagy második évfolyamában. Ujra találkozunk a régi gárda egy jelesével: Vadnai Károlylyal, kinek Bolla Nella, sajátságos czimü novellája a szabadságharcz és az azt követő sötét korszakból veszi érdekes tárgyát. Bolla Nella vén leány s meginditó történet mondja el: hogyan lett azzá.

A hölgyvilágot Tutsek Annán kivül, Beniczkyné-Bajza Lenke és Gyarmathy Zsigáné képviselik, Beniczkyné idegen földön játszat le egy romantikus, érdekes meséjü történetet, mig a Gyarmathy Zsigáné története („Hazasság, hadverés Isten dolga“) az ő kedves Kalotaszegjén játszódik le s egyike az Almanach legszebb darabjainak.

Most jön a fiatal gárda. Petelei István, a rajzok kitünő mestere (Az öreg legény), Tóth Béla az ő Gülbabájával, aztán Bársony István, a „Szabad ég alatt“ irója, ki nemcsak a leirásokban, de a mesélésben is nagyhirtelen elsőrendő iróvá lett, Rákosi Viktor, kit sokkal többen ismernek Sipulusz néven, Hevesi József, ki ezuttal egy jóizü humoros történettel mutatja be magát — s legeslegvégül a szerkesztő Mikszáth: „Jus gladii“ cz. pompás történetével. Természetesen ugy illett, hogy a szerkesztő maradjon utolsónak. — Könnyü neki, ugyis tudják róla, hogy nem utolsó.

De elég ennyi az „ismertetésből“. Most hadd beszéljen a szerkesztő s hadd lássuk, mit ir a könyve elé előszónak.

Egy pár Teleky-tragédia hevert az asztalomon az Almanachba szánt rajzok és novellák mellett.

Egy este, ki hitte volna, beszélgetni kezdtek a kéziratok egymás közt, vagy hogy csak álmodtam én azt.

— Hol vagyunk? — szólalt meg egy sárga théka.

— A birálónál — felelte egy másik tragédia.

— Uj biró, rossz biró. De hogy jutott be ez az ember az Akadémiába?

A kéziratok elkezdtek kaczagni. S olyan bántó izetlen az, mikor a komor, méltóságteljes tragédiák rőhögnek.

— Hogyan jutott be? ha, ha, ha! Nehéz beteg volt, azt hitték az akadémikusok: „No, ez ugyan nem fog már többet irni“, tehát bevá lasztották.

Sértődve izegtem-mozogtam ágyamban, midőn közbevág szerény hangon egy novella:

— Jó estét szindarab urak, jó estét!

— Servus frater! — szólt oda fumigative egy zöld vászonkötetü Teleky-darab. — Mit kerestek itt, jámbor teremtmények?

— Mi az idei Almanach novellái vagyunk.

— Ugy? — dünnyögte gőgösen az előbbi — Almanach! — Papirkcsár az, vagy könyv? Ami különben egyre megy.

— Ne olyan hetykén szindarab urak! Mi mind a legjobb családokból származunk, köztünk van Jókai is.

— Kár dicsekednetek Jókaival, amice, mert Jókai ugy van éppenséggel, mint az én első felvonásomban szereplő király, kinek azt jósolta az egyik bölcs: „Rossz sors vár reád, oh király, minden rokonod szemed láttára pusztul el.“ Mire a király dühbe jött, leütette a bölcs fejét, mondván: „Egy okosabb bölcset kérek.“ Az okosabb bölcs ugyanazt jövendölte, de okosabb formában: „Szerencse vár reád, oh király, minden rokonod tuléled.“ Ez már bezzeg tetszett a királynak, de mi azért még sem tudjuk, azért élte-e túl a rokonait, mert ő volt nagyon erős, vagy azok voltak nagyon gyengék.

— Kuthy, Jósika rég a feledésbe merültek s ő negyven év óta uralkodik a sziveken.

— Elég egészségtelen állapot. Nálatok azt is mondhatná Jókai: „Az idén semmit sem irok, az idén tehát nem lesznek uj könyvek.“

— Eddig valóban igy volt, de most uj aera jön. Eddig egy fenyő magaslott ki, de most többen vannak. Kisebb fák, de egy egész erdő.

— Mi az mind Jókaihoz képest!

— Együttvéve mégis legalább egy másik Jókai. Az öreget nem birtuk legyőzni — tehát felosztottuk. — Tóth Bélában meg van szingazdag ragyogó nyelve, Beniczkynében leleményes meseszövése, Murairban vidámsága, Peteleiben gyöngédsége, Bársonyban leiró ereje.

Rikácsoló, epés hangon förmedt most fel egy barna kötésü tragédia, mely e jeligét viseli homlokán: „Győzni és meghalni“. (A mi a Teleky-pályaműveken gyakran épen ilyen sorrendben esik meg.)

— Ugyan ugyan, hogy nem restelsz fecsegni, csacsogni, mint valami szalon-vigjáték s pláne ilyen alacsony lényekkel.

Nagy csapkodás, suhogás támadt erre; vagy egy ablak van kinyitva valahol és a széláramlat pajkoskodik a kéziratokkal, vagy pedig összeverekedtek.

Piff, paff! — hangzik élénkén. Rugd meg! rugd meg!

— Vigyázz! — sikolt vékonyka hangon egy rajzocska. Hátha egy apának vagyunk a gyermekei.

Zűrzavaros kiáltások keletkeznek:

— Ne hagyjuk magunkat!

Ti, szemtelenek! Hát illik hozzátok ilyen neveletlenség? Hozzátok, a kik jambusokban beszéltek?

Az egyik szinmü elkezdett spiceslni nagy pathoszszal.

— Mi előkelő personák vagyunk, ránk pályadijakat tüznek ki Mi velünk, születésünktől kezdve halálunkig érdeklődéssel foglalkoznak, a sajtó megirja minden életmozzanatunkat; a közönség riadó tapssal üdvözöl, ha győztünk, s ha elesünk, még ez a bukás is sokkal fényesebb, mint a ti diadalaitok; száz füttyhangzik, vérfagyasztó hidegség ül az arczokon s másnap hasábokon, irják meg a lapok a temetésünket, de ti születtek és meghaltok anélkül, hogy éltetek volna. Létezésteket egyetlen szó jelezi a sajtóban, a mit az „Irodalomrovat“ vezetője kedvetlenül odafirkant, hogy „megjelent“.

A novellák és rajzok szerényen meglapultak e beszédre, mintha mondanák: „a mi igaz, igaz“.

Már-már magok is belenyugodtak volna alárendelt szerepükbe, ha véletlenül meg nem szólal egy kopott tábláju tragédia ezzel a jeligével: „Addig jár a korsó a kutra, mig el nem törik.“

— Csitt gyerekek: Ne bolondozzatok. Legyen közöttünk béke és egyetértés. Tény, hogy testvérek vagyunk, mi á kedvenczek, ti pedig a hamupipókék. De ez csak a kor léha divatja. Ami előkelőbb rangunk, a sajtó indolentiáján, igazságtalanságán alapszik, mely mig udvarol az egyik irodalmi ágnak, közömbösen veszi a másikat. A sajtó emberei ekképen szólanak: „Sokat irunk a darabról, mert a közönséget érdekli.“ A közönség igy szól: „Érdekes darab lehet, mert a sajtó sokat ir róla.“ Ha veletek is igy bánna a sajtó, bizonynyal virágoznátok.

Nagy zugás támadt erre a szinművek közt, de annál zajosabban kiáltottak „helyest“ az Almanachbeli kéziratok.

— Le vele! Nem hallgatjuk! Eláll! Hoch!

— De csak hadd beszéljen. Halljuk, halljuk, halljuk!

— Nem állok el — folytatá az öcska tragédia dühösen. Sok évi tapasztalás van a hátam mögött, ti mind csak tacskók vagytok hozzám képest. Husz éve járok már a Teleky-pályázatokra különféle czimek alatt, mig végre felvirradhat az a nap, hogy én leszek aránylag a legjobb társaim közt. Pedig rossz darab vagyok, még egy biráló sem olvasott végig soha. Mindössze egyszer részesültem némi figyelemben, mikor a gazdám vigjáték gyanánt nyujtott be. Sok embernél megfordultam, de mind azt dünnyögte rólam néhány lap elolvasása után: „Ejnye de nagy szamárság!“ (Általános derültség.) Pedig uraim, fiatal koromban spanyol novella voltam, szép kerek, klasszikus munka, tele üdeséggel és költészettel. A ki olvasta, mind el volt ragadtatva: „Milyen kedves, milyen bájos.“ Hogy kevélykedjem hát én most a szindarab voltommal?

— Ugy van! Igaza van.

— Azért ne egyenetlenkedjünk, atyafiak. Mert valamint a novellákból lehetnek még egykor szindarabok, azonképen mi belőlünk is lehetnek még valamikor novellák. A jövőbe bele nem láthat az ember. Bátor leszek tehát, tisztelt urak, egy inditványt benyujtani.

— Halljuk! halljuk!

— Egy, a magyar sajtóhoz együttesen intézendő kérelemre vonatkozólag: részesitsen minket ezentul egyenlő pártfogásban.

Mikszáth Kálmán.

*) Almanach az 1890. évre. Szerkeszti Mikszáth Kálmán. Egyetemes Regénytár V. évfolyam V. és VI. kötete. Singer és Wolfner kiadása. Ára diszkötésben 1 forint.

Jelentés.

Zalamegye területén 1889. október hónapban észlelt közegészségi állapotról s egyéb a közegészségügyet érdeklőkről.

A közegészségi állapot ugy a felnőttek — mint gyermekek közt a megye egész területén kedvező volt, megbetegedés egyátalán kevés fordult elő; feljegyzésre méltó számban csak a légzőszervi bántalmak kerültek gyógykezelés alá, a hasi hagyóznak szórványos esetei több helyen észleltettek, a nagy-kanizsai cs. és kir. kat. kórházban szinte több hagymázbeteg kezeltetik; a kanizsai k. fogházban pedig trachomának 3 esete fedeztetett fel, a fertőtlenités és a szabályszerü többi óvóintézkedések mindenütt azonnal foganatba vétettek. Heveny fertőző kóroktól a megye járványmentes. Bünvizsgálat összesen 10 esetben teljesittetett, őtszőr törvényszéki meghivás folytán őtszőr rendőri tekintetből.

Öngyilkosságot 6 egyén követett el; véletlen szerencsétlenség általi halálnak 5 egyén esett áldozatává.

Elmekórnak két esete lett hivatalos beavatkozás tárgya.

Hirek.

— **Felséges Királynénk** névnapján, mult kedden a szent-Ferenczrendiek plébánia templomában isteni tisztelet tartatott, melyen a polgári s katonai hatóság képviselői, a tanuló ifjuság és ájtatos hivek számosan megjelentek.

— **A családfő gyilkosai.** A nagy-kanizsai kir. törvényszék háromnapi végtárgyalás után egy megrenditő bünesetben hozott itéletet. Egy egész család összes tagjai állottak biróság előtt s bünök az, hogy szövetkeztek a család fejének meggyilkolására és szörnyü tervüket — egymást a kivitelben is támogatva, — végre is hajtották. Balázs János Cserszeg-Tomajon — Keszthely mellett egy hegyi faluban — lakott földmives volt az áldozat, s ennek családtagjai a tettesek. Balázs örökös viszályban élt a feleségével és egész családjával, s felesége folyton bujtogatta leányait és vejeit, hegy tegyék el láb alól a házsártos öreget, mert különben ő és apró gyermekei pusztulnak el. 1889. évi január 6 án Szabó József házánál lakodalomban jöttek össze a családtagok s itt közöttük határozottan tárgyalásra került a régi eszme. A részletes tervet Balázsné és két veje Pintér Péter és Szabó József, ez utóbbi házánál állapitotta meg január 20-án és ekkor a kivitel módozatait is részletesen és körülményesen megbeszélték, hogy másnap este, midőn Balázs János szokott módon lesre megy, hazajövet agyonlövik. Másnap este Pintér Péter, ennek öcscse Balázsné és ennek Mari leánya, Szabó József pajtájába mentek, hova Pintér puskáját és pisztolyát is magával vitte. Kevés vártatva oda jött Balázs Anna, Balázsné második leánya — a ki a tervbe szintén be volt avatva — és tudtukra adta, hogy atyja Balázs József már csakugyan elment a lesre; ekkor Pintér Péter fegyverét rendbe hozva, átadta azt öcscsének, ő pedig sógora Szabó József fegyverét vette magához; nemsokára visszajött a körültekintésre kiküldött Balázs Anna és zörgetett az ablakon, hogy siessenek, mert elkésnek. Ekkor Pintér Péter és Pintér József az áldozat szomszédos telkén lévő disznóól mellé rejtőzködtek, tudván, hogy erre jön vissza Bálázs János a lesből; egy negyed óráig voltak itt, mire Balázs János közeledtét hallották, s midőn közelükbe jött ez, egyszerre rásütötték mindketten fegyverüket, de mivel Balázs János nem esett el, hanem védekezni akart és már puskájának kalapácsát is felhuzta, Pintér Péter és József neki mentek, a földre teperték, majd Pintér P. a nála levő forgópisztolylyal kupába lötte Balázs J.-t, mire ez szörnyet halt. A lövés után rögtön oda jött Szabó József és Balázsné, és midőn az áldozat haláláról meggyőződtek első szavuk az volt, hogy „már régen igy kellett volna neki tenni.“ A dologban a legborzasztóbb az, hogy a megöltnek feleségén és Anna nevü leányán kivül — kik a cselekmény elkövetéséhez segédkezésükkel közvetlen hozzájárultak, annak másik két — Mari és Kati nevü — gyermekei is tudtak a tervezett büncselekményről. A vizsgálat során — melyet Csesznák Miklós keszthelyi kir. ajárásbiró vezetett — az összes vádlottak töredelmesen bevallották tettüket. A végtárgyalás november 11-én regeli 9 órakor vette kezdetét. A tárgyalást Cseresnyés Sandor kir. törvényszéki elnök vezette; jegyző: Wiener Sándor; szavazó-birák voltak: Veber Károly és Erdödy Lajos; a vádhatóságot dr. Kiss István kir. alügyész képviselte; Pintér Péter védelmét Remete Géza, Pintér Józsefét dr. Schwarz Adoff, Balázs Jánosnéét Varga Lajos, Balázs Annáét Oroszváry Gyula, Szabó Józsefét Tuboly Viktor, Balázs Mari és Balázs Kati védelmét dr. Neusiedler Antal ügyvédek látták el. Vádlottak az egész végtárgyalás során makacsul tagadtak mindent, a kihallgatott tanuk pedig közvetlen bizonyitékot nem szolgáltattak. A tárgyalási termet egészen megtöltő közönség borzalommal hallgatta a drámai momentumokban gazdag végtágyalást. A tárgyalás második napján fél 12-kor kezdte meg a közvádló két órai vádbeszédét, s a tényállás ismertetése után Pintér Péter és Pintér Józsefet a gyilkosság bünttettében mint tetteseket, Balázs Jánosnét a gyilkosság bünttettében mint felbujtót, Szabó Józsefet és Balázs Annát mint bünsegédeket kérte megbüntetni. Balázs Mari és Balázs Katival szemben a vádat elejtí. A tárgyalás folytatását ekkor elnök délután három órára halasztotta, a mikor aztán megkezdődtek a védbeszédek. A védbeszédek meghallgatása után, esti 8 órakor elnök az itélet kihirdetését következő nap délelőttjére halasztotta. 14-én délelőtt 10 órakor aztán kihirdette az elnök az itéletet, mely szerint Pintér Péter a gyilkosság bünttettében mint tettes életfogytiglan tartó fegyházra, Pintér József ugyancsak a gyilkosság bünttettében mint tettes 10 évi fegyházra, Balázs Jánosné a gyilkosság bünttettében mint felbujtó életfogytiglani fegyházra, Szabó József mint bünsegéd 10 évi fegyházra; Balázs Anna mint bünsegéd 15 évi fegyházra itéltetnek; Balázs Mari és Balázs Kati fölmentettek. Ugy a közvádló, mint az elitélt vádlottak felebbezést jelentettek be.

— **Mezei vadászat** tartatott mult vasárnap a kanizsai határban, részt vett 17 puskás 30 hajtóval és zsákmányul esett 38 nyul.

— **Stettenheim Gyula** (Wippchen) a satirikus élcz nagymestere folyó hó 27-én a „Casino“ nagytermében igen érdekes műsorral humorisztikus felolvasást fog tartani, mely iránt városunkban és vidékén nagy érdeklődés mutatkozik. Jegyek előre válthatók Prager Béla ur gyógyszertárában.

— **Utazás Olaszországba.** A m. á. v. városi menetjegyirodája tudvalevőleg deczember hó folyamán utazást rendez Olaszországba, melynek résztvevői csupán Fiuméig, illetve Abbaziáig utaznak együtt, hogy innen a menetjegyiroda jegyével, melyek ellátásra is szólhatnak, szétoszoljanak több irányba: a Riverára azok akiknek egészségök a téli zord idő k..ését teszi kivánatossá, Velenczébe, Genuaba, Florenczbe. Rómába vagy Nápolyba azok, akik mint touristák óhajtják Olaszország e pontjait meglátogatni. A menetjegyiroda külön vonalával a szükséghez képest egy vagy két „Waggon Lits“ is indul Budapestről, azok számára, akik beteges állapotuknál fogva utközben a lehető legnagyobb kényelmet tartják magukra nézve nélkülözhetetlennek. Az utasok Budapesten nemcsak az összes nevezetesebb olaszországi pontokra válthatják meg uti jegyeiket, s egyes városokba igényeikhez mért ellátási jegyeket bizonyos fogadókba, tetszés szerinti időre, de válthatnak jegyet a Lloyd hajóra, s azzal utazhatnak Corfuba, Egyptomba, Alexandriába, esetleg Máltába. Ez azért látszik szükségesnek, mivel sokan vannak, akik San Remóban vagy Nizzában csak a tél elejét, ridegebb részét pedig még melegebb éghajlat alatt óhajtják tölteni. Az egész utazásról részletesebb felvilágositást fognak a nemsokára megjelenő programmok adni. Olaszországba, különösen akik Rómába utaznak, igen előnyösen használhatják Bátorfi Lajosnak „Rómáig és vissza“ czimü utirajzát. Ára füzve 1 frt, diszkötésben 2 frt, kapható a szerzőnél N.-Kanizsán vagy a magyar városi menetjegy irodájában Budapest, Hungária szálló.

— **A krumpli-árulás** ellen sokan panaszkodnak, piaczunkon zsákszámra adnak el s igy a vevő nem tudja mennyit vesz. A piaczi rendszabály ugyan megmérettetni rendeli, de a gyakorlatban nem alkalmaztatik a fogyasztó szegény közönség károsodására. Jó lenne intézkedni ez érdemben is.

— **Esküvő.** Jövő szombaton nov. 23-án tartja esküvőjét Zala-Szabarban Geleji és makói Dr Makay Béla cultuszminiszteri segédfogalmazó Nemes Baán Margit kisasszonynyal, Nemes Baán Kálmán ottani földbirtokos és neje törökszentmiklósi Demetzky Ilona bájos leányával. Fellegtelen boldogság kisérje frigyöket!

— **Pályázatok** nyittattak a szentpéteruri segédtanitói, nemkülönben a zalavári és nyirádi segédtanitói állásra, Turcsicsén pedig önálló tanitói állásra, a kérvények a tüskeszentgyörgyi plébániára küldendők.

— **Heti biztosok** e héten a kisdednevelő Egyesület ovodáiban Dauscha Ottóné és Stemmer Kálmánné választmányi tag urnők.

— **Hymen.** Szücs Zsigmond dergecsi bérlő e hó 12-dikén vezette oltárhoz Raile Irénkét, Raile József sümegi nagy borüzlettulajdonos és földbirtokos kedves leányát. Ezen frigygyel megyénk két régi és derék családjának sarja olvadt egybe, s kivánjuk hogy isten áldása kisérje az uj házaspárt. Az esküvő szorosan családi körben folyt le, melyet lakoma követett. A gazdagon teritett asztalok és a jó zalai borok körül nem volt hiány a felköszöntőkben sem. Ez alkalomra irt felköszöntők közül kettőt mi is adunk, melyeket Beksits Ignácz kaposvári fögymn. tanár irt Irénke huga esküvőjére:

Hymnus.

Irénke hugom esküvőjére.

Isten! ki vagy szeretet istene!
Erőt és szót adj kérlek énnekem,
Hogy jót széppel áldással is tele,
Kivánjon bőven ajkam s énekem;
Hogy a frigy, a melyet e pár imént kötött,
Legyen áldott, kedves te szent szined előtt.

Isten! te, ki világok atyja vagy!
Óh vedd e párt hű gondjaid alá!
Adjad bőven: mi szent, mi szép, mi nagy,
Mindazt: mit Fölséged jónak talál.
Szép lelkét és szivét: kincsét Irénkének,
Imádja hőn a férj; — örüljön kincsének!

Isten! ki vagy hatalmak istene!
Tartsd meg soká és boldogan e párt,
Irénke kis gyengéd szelid keze,
Adjon mindent: — többet, mint férje várt.
Szeressék hőn egymást, szeressék a sirig.
Egymásnak s egymásért, hogy éljenek mindig.

Mindenható ég és föld istene!
Ki állsz a mult és a jövő fölött,
Multjuk legyen örömökkel tele,
Jövőjük meg teljék remény-között!
S mit ifju lélekkel fogadtak egymásnak,
Örüljenek sirig e szent fogadásnak.

Irénke szüleihez.

Mi bánt, mi bánt édes kedves Ilonám?
Szelid arczod miért olyan halovány?
Fáj a szivem édes férjem angyalom,
Hej a lányom, kedves lányom, nem lesz többé [már itthon!]
Ne félj, ne félj én bánatos galambom,
Tied azért az én kedves leányom.
Nézd csak, nézd csak ide látszik ablakja,
Ott nyilik majd a violánk, nézheti is az anyja.

Nem enyhiti ez az én nagy bánatom,
Mézes-mázas csókját ha nem várhatom
Nekem nyilott eddig e szép virágszál,
Hej de ez a vizsa bimbó nem anyjának nyilik [már!]

Dédelgettem, ápolgattam szüntelen,
Ó volt az én drága kincsem én nekem;
Mint a madár hő keblembe volt zárva,
Ó kélküle, távol tőle, édes anyja oly árva!

A násznépe esküvőre elindult
A megválás fájó könye bőven hullt,
Két kezet fog összekötve örökre,
Holtig tartó áldást adott a pap az ő szivökre.

Ne sirj, ne sirj buslakodó gerliczém,
Nézd mily boldog az én drága Irénkém;
Csókjainkat, miket hintének reája,
Százszor is, meg ezerszer is megismét i Zsigája.

— **Egyházi.** Dolmányos Döme szfr. áldozár homokkomáromi piébánia helyettesi állomásáról Mária-Gyüdbe helyeztetett át s helyébe Gudlin Gellért szfr. áldozár és vikárius neveztetett ki helyettesplébánossá. Gratulálunk!

— **Nagygyülés.** A magyarországi gazdasági egyesületek 8-dik nagygyülésén a zalamegyei gazdasági egyesületet Svastics Benő és Báró Putheán Géza képviselték.

— **Hangversenyek.** Barbi Alice k. a. a modern énekmüvészetnek egyik legkiválóbb és zseniálisabb képviselője, kinek rendkivüli sikereiről a fővárosi sajtó egyhangulag a lehető leghizelgőbb módon nyilatkozott, f. é. deczember 2-án Nagy-Kanizsán fog hangversenyezni. Helyárak I-sor 2 frt. 2. és 3. sor 1 frt 50, a többi sor 1 forint. Karzati ülőhely 1 frt 20. Jegyek Belus Lajos ur gyógyszertárában kaphatók.

— **Hirschel Julcsa** k. a. énekesnő városunk szülöttje, báró Rokitanszky tanár szép tehetségü tanitványa, kit városunk müértő közönsége eddigi fellépéseinél fogva méltán kedvenczévé fogadott, deczember 8-án fog városunkban hangversenyt adni.

— **Thea estély.** A nagy-kanizsai casino f hó 30-án saját termében thea estélyt tart.

— **Eljegyzés.** Egyházasfalvi Töttössy Béla kir. törvényszéki biró november 17-én eljegyezte özvegy felső bükki Nagy Istvánné sz. Lakat Mariska urhölgyet Berhidán, Veszprémmegyében. Tisztelt barátunknak midőn gratulálunk, a kötendő szent frigyhez a legtisztább boldogságot kivánjuk!

— **Kinevezés.** A pénzügyminiszter Dulovics Szilárd központi dij- és illetékkiszabási dijnokot a nagy kanizsai kir. adóhivatalhoz ideigl. minőségü VI oszt. adóhivatali tisztté nevezte ki.

— **Napi biztosok** a november 20-án megnyilt népkonyhában: Nov. 20 án Fischl Pálné, Weisz Karolin, 21-én Maschanzker Mórné, Reichenfeld Leopoldin, 22-én Dr. Neumann Edéné, Samuely Olga, 23-án Scherz Richardné, Wohlheim Fanni, 24-én Dr. Rothschild Samuné Blau Ernestina, 25-én Klein Illésné, Strem Leopoldin, 26-án Bettlheim Samuné, Fischl Jozefin, 27-én Szigethy Károlyné, Darás Malvin, 28-án Ledofszky Árminné, Weisz Zigmondné, 29-én Vucskics Jánosné, Schreyer Nelli, 30-án Samuely Henrikné és Kartschmaroff Olga.

— **Tüzlárma** okozott riadalmat nov. 21-én este a közkórház városrészben, mintha a hagymázbeteg katonák kórházában tüz ütött volna ki, mire a tüzoltók a felső templomhoz értek, már a katonaság visszafuvással haza tért, ügyetlen tréfa volt az egész.

— **Választmányi** ülést tart a nagykanizsai Kisdednevelő Egyesület november 25-én hétfőn délután négy és fél órakor nádor-utczai kisdedovoda helyiségében, melyre a választmány tagjai ez uton is tisztelettel meghivja az elnökség.

Országos vásár. Deczember 2-án tartatik Nagy-Kanizsán az ugynevezett Miklósnapi országos vásár, mely ez évben az utolsó és a legélénkebbek egyike szokott lenni Figyelmeztetjük rá előre is az érdekelteket.

— **Vonatelgázolás.** Nov. 22-én délben a Kazinczy-utczai vasuti átjárónál a Bécs felől jövő vonat egy Bendekovics nevü helybeli disznókereskedőt lesujtott. A kórházba szállitás alatt meghalt. Bővebb adataink lapunk zártáig nincsenek.

— **Diamant** és társai hires betörők ügyének végtárgyalása nov. 22-én tartatott meg. Elitéltettek 5. 4 és 3 évre. Bővebben jövő számunkban.

— **A zalaegerszegi** ügyvédi kakamara részéről közhirré tétetik, hogy dr. Bárdió György Csáktornya, Diskay Sándor Tapolcza, Gáspár Lajos Kaposvár és dr. Fried Ödön N.-Kanizsa székhelylyel a kamara lajstromába folytatólag fölvétettek; továbbá dr. Matisz Dezső kaposvári és Szentes István toponári ügyvédek, önkéntes lemondásuk folytán a kamara lajstromából kitöröltettek.

— **Megyei r. h.** Gyermekjátékból Nován tüz támadt, kisdedovoda! jöjjön el a te országod. — Vizmathy Ferencz letenyei tanitónak 120 frt évi nyugdijt utalványozott a cultusminiszter. — Kapdebo csopaki jegyző a felső-örsi orgonára 10 ftot adományozott. — Keszthelyen uj kórházat szándékoznak épiteni. — Szepezden a partszakadás egy ifjut agyonütött. — A muraközi petroleum-telep furásához uj gépekkel ujra hozzá fogtak.

— **Hazai r. h.** A bpesti Rókuskórházban jövő tavasztól kezdve apáczaápolónők alkalmaztatnak. — Az eddig létezett 13 kereskedelmi és iparkamara 20-ra emeltetik fel. — Szegeden mintegy 28 millió sáska pusztittatott el.— Gönczi Pál nyugalmaztatása alkalmából a Szent-Istvánrend kiskeresztjét kapta. — Lovag Freistädtler Antal milliomos családjával áttér a r. kath. hitre.

— **Külföldi r. h.** Mac Mahon emlékiratain dolgozik, de csak halála után adatik ki. — Milán volt szerb király Párisban telepedett le. — Braziliában kikiáltatott a köztársaság, a császári család Európába jött. — A párisi világkiállitás 8 millió frank tiszta jövedelmet nyujtott. — Boszniában katonáinkat orvlövésekkel illetik. — Ő Felsége, királyunk a német császárral Salzburgban találkoztak. — Az elbingi hajógyárban államunk egy jelzőhajót rendeit meg.

Irodalom.

— **Az „Olvasó-kör“** szépirodalmi regény folyóirat rendkivüli folyamában megjelent „Szofia gyöngye“ történeti regény 9-dik füzete, — rendes folyamban pedig „Uj párisi titkok“ társadalmi regény 19-dik füzete. Ára 25 kr. Előfizetők kedvezményben részesülnek. Megrendelhetők Bpest, üllői ut. 21. sz. a.

— **Uj naptárak.** Lapunk kiadótulajdonosa Wajdits József kiadásában évek során át megjelenni szokott naptárak közül 1890-re már a következők kaphatók. 1.) Szüz Mária édes hazánk Védasszonya nagy képes naptár, 10-dik évfolyam. Szerkeszti Pater Angelikusz. Gazdag, tömött tartalommal. Ára 40 kr. kötve 50 kr. 2.) Ugyanaz kevesebb tartalommal 25 kr. 3.) Kis képes magyar népnaptár 19-dik évfolyam ára 25 kr. Kaphatók a kiadó könyvkereskedésében, ugyszinte minden hazai könyvárusnál. Szintén megjelent a Wajdits József Nagy-Képes magyar népnaptára 1890-re 19-dik évfolyam, gazdag tartalommal bir, nagy előnye, hogy apróbb közleményeket vett fel a következő szerzőktől: Városy Mihály, Mártonffy Imre, Bálintffy Bálint, Nagyné Szücs Rebeka, Farkas Károly, Straub Pál, Tuboly Viktor, Neuszidler József, sat. Mulattató része is gazdagabb, közhasznu rovata teljes figyelmet érdemel. Szóval méltán ajánlható. Ára 40 kr. Kötve 50 kr.

Vegyes.

— **Az egészséges vér,** hogy mily hatással van az emberi testre, azzal a nagy közönség még igen keveset törődik. Nem tudják, hogy igen sok bajnak a rossz, a nem kellőleg képződött vér a szülő oka. Azoknak, a kik vérszegénység, vértolulás, sápkór, bőrkiütések, aranyeres bajok miatt panaszkodnak, arról kellene gondoskodniok, hogy rendes emésztés s táplálkozás által véröket erősbitsék. Ily esetekben, köztudomás szerint, Brandt Rich. gyógyszerész svájczi labdacsai, melyek a gyógyszertárakban dobozonkint 70 kr. kaphatók, nagybecsü szolgálatot tesznek s különösen a nők is kellemes hatásuk miatt minden egyéb szeruél többre becsülik. De mindig különösen a keresztnévre ügyelve, kell kérni a Brandt Richard gyógyszerész-féle svájczi labdacsokat, mert a csalódásig hiven utánzott s hasonló névvel ellátott, labdacsokat is árulnak. Szorosan ahhoz tartsuk magunkat: hogy, védőjegyül minden valódi doboz czimlapján egy fehér kereszt vörös mezőben s ez elnevezés: Brandt Rich. gyógyszerész svájczi labdacsai, található. Minden más fajta dobozt vissza kell utasitani.

Ki nyert?

Huzás nov. 13 án.

Brünn:	6.	3.	27.	70.	90.

Huzás nov. 16-án.

Budapesten:	7.	72.	22.	24.	20.

Huzás nov. 20-án.

Prága:	42.	2.	46.	55.	58.

Szerk. üzenet.

— Kis-Komárom! Rosz vers mind a három Különben is névtelen szerzők küldeményeit nem fogadjuk el közlésre.

— A. K. Szives készséggel válaszoltunk. Hazafias üdvözlet és Istenáldás szép müködésükön.

— F. E. Bár megkésve, de nem mulasztottuk el az alkalmat.

— Kolosvár. Mint látja, szivesen nyitottunk tért Nagyád felhivásának. Legszebb sikert óhajtjuk.

— M. Bpest. A czikket köszönettel vettük. A kérdéses naptár még nem jelent meg.

— M. V. Lapkiadónk nem reflectál az ajánlatra.

Felelős szerkesztő és kiadó:
BÁTORFI LAJOS.
Laptulajdonos: WAJDITS JÓZSEF.

Nyilttér*).

Köszönetnyilvánitás.

Tisztelettel alulirtak, jó barátainknak, ismerőseinknek, és mindazoknak, kik szeretett és felejthetlen testvérünknek Pfaff Ferencznek temetésén megjelenni, és mély fájdalmunkban résztvenni szivesek voltak, ez uton mondunk öszinte, s hálás köszönetet.

Nagy-Kanizsán, 1889. novb. 18-án.

3756 1—1. Pfaff testvérek.

Schwarze Seidenstoffe von 60 kr. bis fl. 11.65 p. meter — glatt und gemustert (ca. 180 versch Qual.)

Farbige Seidenstoffe von 60 kr fl. 7 65 p. Meter — glatt und gemustert (circa 2500 versch. Farben, und Dessins.)

Versendet roben- und stückweise porto- und zollfrei das Fabriks-Depot G Henneberg) K. K. Hoflief). Zürich. Muster umgehend. Briefe kosten 10 kr. porto.

*) E rovat alatt közlöttekért nem vállal felelősséget a szerk.

HIRDETESEK.

Kölcsön pénz.

Fővárosi nagy tőkepénzesekkel való összekötettésem folytán betáblázásra nagyobb kölcsönöket 5—7 szazalékra gyorsan eszközölhetek.

N.-Kanizsa, 1889. nov. hó 20-án.

Dr. FÁRNEK LÁSZLÓ
3757 ügyvéd.

3743

MINDENÜTT KAPHATÓ. 17 KITÜNTETŐ ÉREM · LEGFINOMABB MINŐSÉG · OLCSÓ · ÁRAK ·
CHOCOLAT SUCHARD NEUCHATEL (SCHWEIZ). CACAO
KÖNNYEN OLDHATÓ KAKAO
1K°=200 Csésze

Az 1889. Párisi világkiállitáson arany éremmel kitüntetve.

Hirdetmény.

A szombathelyi püspökség novai uradalma részéről közhirré tétetik, miszerint a fentnevezett uradalomhoz tartozó erdőből a gazdasági üzemterv szerint megállapitott 30 kat. hold évi vágás kondori erdő részben lévő tölgy- és bükkfa nagyobbrészt müfa 800 frt óvadék mellett nyilvános árverés, avagy irásbeli zárt ajánlatok utján el fog adatni, az árverés, ugy az irásbeli ajánlatok beterjesztésének határidejéül folyó évi decz. 30-ának délelőtti 10 órája Szombathelyre a püspöki gazdasági irodában — hol a feltételek mindenkor megtekinthetők — tüzetik ki. 3755

Hirdetmény.

A szombathelyi püspökség novai uradalma részéről közhirré tétetik, miszerint a fentnevezett uradalomhoz tartozó s legfelsőbb helyen engedélyezett 472 kat. hold irtandó erdőből a farkaslyuki major mellett a most kiépülő Ukk-csáktornyai vasutvonal közelében fekvő területen 80.8 kat. holdon levő tölgyfenyő, bükk- és gyertyánfából álló faállomány 2600 frt óvadék csatolása mellett nyilvános árverés, avagy irásbeli zárt ajánlatok utján el fog adatni, az árverés, ugy az irásbeli ajánlatok beterjesztésének határidejéül folyó évi decz. hó 30-ának délelőtti 10 órája Szombathelyre a püspöki gazdasági irodában, hol a feltételek mindenkor megtekinthetők, tüzetik ki. 3754

Hamburg-Amerikai
Postahajózási-részvénytársulat
Közvetlen gyors- és póstagőzhajók
Hamburgból-Newyorkba,
Sonthamptont érintve
Oceánt körülbelül 7 nap.
Azonkivül rendes postagőzhajó összeköttetés:
Hawre-Newyork — Hamburg-Ny.India
Stettin- „ — „ Havanna
Hamburg-Baltimore — „ Mexico
Bővebb felvilágositást szivesen nyujt:
GSCHIRHAKL JÓZSEF
Bécs, Wieden Weyring-gasse 32. szám. 3662

A legbiztosabb és leghatásosabb hashajtó szer a

FERENCZ JÓZSEF

KESERŰVIZ,

mint ezt a következő orvosi bizonyítványok tanusitják:

„Kis adagban hatásos nem kellemetlen ízű." Dr. Korányi tanár Budapesten.
„Kórodámon a legkedveltebb hashajtóviz." Dr. Kezmárszky tanár, Budapesten
„Hatásosabb, mint a többi budai vizek." Dr. Gebhardt tanár Budapesten

Szetküldés 1889-ik évben **1 millió palaczk!**

3736 Kitüntetve 10 arany és érdem éremmel. Kapható mindenütt. Szetküldési igazgatóság Budapesten.

BIZTOS FIZETÉST

és provisiót adok hatóságilag engedélyezett

SORSJEGYEK

részletfizetés mellett való elárusitásáért. Ajánlatok „FIXUM" alatt e lap kiadóhivatalához intézendők. 3758

Máriazelli gyomor cseppek,

legbiztosabb gyógyszer minden gyomor bajaik.

Utólérhetlen határu az étvágytalanság, gyomor gyengeség, büzös lehelet, savanyu felböfögés, szel rekedés, (Kolika) gyomor hurut gyomor égés, gyomor homok és dara képződés, tulságos elnyálkásodás, sárgaság, undor és hányinger esetében, megszünteti a fölfúlást, ha az a gyomor elrontásától származik) gyomor görcsöt, keményszéklést, szekrekedést, az ifjú a italtal turterhelt gyomrot kitisztítja, eluzi a belfergeket, a gyogyit lép, vese, máj és aranyeres bántalmakat. — Egy üveg ára, használati utasitással együt 40 Kr. kettős üveg 70 Kr. Központi szétküldési raktár: Brády Károly gyógyszertára Kremsier (Morva ország).

Óvás! A valódi Máriazelli gyomor cseppek a feléképen utánoztatnak s hamisitatnak, s ezért valódiak gyanánt csak azok fogadtassanak el, melyek üvege, egy vörös, s a fenül védjegyével ellátott papirba van csomagolva, s melyek mellékelt használati utasitásban az is fel van tüntetve, hogy az Kremsierben, Guzek H. könyvnyomdájában nyomtatatott.

Máriazelli Labdacsok. A Keményszékletés és székrekedés ellen, évek óta legjobb hatásuaknak bizonyult labdacsok s sokféle képen hamisitatnak, tehát ezek vételénél is vigyázni kell a fenül védjegyre a Brády Károly, Kremsieri gyógyszerész nevaláirására, melyek minden eredeti dobozon láthatók. Egy doboz ára 20 Kr., egy tekercs 6 dobozzal 1 frt. A pénz előleges beküldése után, 1 tekercs 1 frt. 20 Kr., 2 tekercs 2 frt. 20 Kr., 3 tekercs 3 frt. 20 Kr. ért, csomagolás és postaber mentesen küldetik meg.

A Máriazelli gyomor cseppek és Máriazelli labdacsok nem titkos szerek, a gyógyható, anyagalkának összetétele, minden használati utasitásban fel van sorolva.

A Máriazelli gyomorcseppek és Máriazelli labdacsok kaphatók

Nagy-Kanizsa: Práger Béla és Relus József gyógyszerész uraknál **Babocsa:** Iliás gyógyszerész. **Barcs:** Kohn Sándor gyógyszerész urnál. **Marczali:** Kőrös Victor gyógyszerész urnál. **Olnyitz:** Bölcs Béla gyógyszerész urnál. **Szent-Gothárd:** Tomczányi Leopold gyógyszerész urnál. 3784

Legnagyobb kitüntetés: a hamburgi műparkiállitáson 1889.

Caviár, uj nagyszemű kilónkint	4.15
Szalonnás félszeg-uszóhal 12—15 db. egy rekeszben	2.15
Lasacz-hering, tartós, körülbelül 80 drb. egy kilóban	2.15
Tok füst-hal körül. 200 drb., 2½ kilónkint	1.45
2/rekeszben 205, 4 rekeszben	3.80
Ikrás heringek, körülb. 25 drb. egy hordóban	1.70
Kövér heringek körülbelül 30 darab egy hordóban	1.65
Kövér heringek körülbelül 45 darab egy hordóban	1.50
Kövér heringek, körülbelül 70 darab egy hordóban	1.30
Kövér, beecsetelt heringek, körülbelül 30 darab egy hordóban	1.80
Hal-roulade, körülbelül 36 drb. egy dobozban	2.—
Orosz-koronás-ajókák, körülbelül 120 darab egy dobozban	1.75
Tokl óriási körülbelül 30 darab egy dobozban	2.—
Tok nagyok körülbelül 40 darab egy dobozban	2.—
Füstölt hering, kicsi körülbelül 140 darab egy dobozban	1.65
Gelée-angolna kif. vastag ½ darab egy dobozban	3.70
Gelée angolna kif vastag ½ drb. egy dobozban	2.15
Gelée-angolna elsőrendű ½ darab egy dobozban	3.40
Gelée-angolna elsőrendű ½ darab egy dobozban	2.—
Tökehal, szárit. fehér, postacsomag szerint	2.45

Friss tengeri halak:

Gadócz-halak postacsomag szerint	2.—
Tengeri dors-gadócz, Cabliau postacsomag szerint	2.15
Félszeguszó, Tengernyelv „ „	2.15

Mindezeket bérmentesen, utánvét mellett ajánlja

Schulz E. H. Altona, Hamburg mellett.

3746 Teljes árjegyzékek bérmentve és ingyen küldetnek.

Legnagyobb kitüntetés: a hamburgi műparkiállitáson 1889.

MINDEN DOHÁNYBOLTBAN

A LEGJOBB

Szivarka Papir

A VALÓDI

LE HOUBLON

Francia Gyártmány

CAWLEY & HENRY

PÁRIZSBAN

UTÁNZÁSTÓL MINDENKI ÓVATIK!

3513

Raktár: a PAPIRAK-RAKTÁR mellett: OTTO KARITZ & Co., I., Stoss im Himmel 3. WIEN.

3538

A SOULAC-I APÁTSÁG (Franczia-Ország)

Dom MAGUELONNE, prior

Főtisztelendő Benedek rendi atyái

FOGVIZE, FOGPORA ÉS FOGPASTÁJA

2 ARANY ÉREM: Brüssel 1880, London 1884

A legmagasabb kitüntetések

Feltalálatott az **1373** ik éven BOURSAUD PÉTER prior által.

« A főtisztelendő benedekrendi atyák fogvizünek használata, naponkint néhany cseppet vizbe véve, megakadályozza és gyógyitja a fogak odvasságát melyeknek fehéreget és szilárdságot kölcsönöz, a mennyiben a foghust erösiti s teljesen egészségessé változtatja.

« Szolgálatot teszünk tehát olvasóinknak, midőn őket ezen régi es practicus készitményekre figyelmeztetjük, melyek a legjobb gyógyszert és a fogfájás ellem egyedüli óvszert képezik. »

A ház megalapitatott 1807 ben. Vezérügynök **SEGUIN** 106 & 108, rue Croix-de Seguey BORDEAUX

Kapható minden nagyobb illatszerésznél, gyógyszertárban és gyógyfü-kereskedésben

---

WAJDITS JÓZSEF

könyvkiadó hivatalában 1890-dik évre kilencz különféle naptár jelent meg,

s az egész ország minden könyvárusánál kapható; u. m.:

Wajdits József

nagy képes népnaptára

bő tartalommal és temérdek képpel.

Ára kötve ürlapokkal 50 kr., füzve 40 kr., olcsó kiadás 30.

Wajdits József

kis képes népnaptára

Ára füzve 25 kr., olcsó kiadás 20 kr.

Wajdits József

101, azaz száz és egy évre szóló naptára

Ára keménykötésben 90 kr.

Rév-komáromi K. kalandárium. Ara füzve 20 kr.

Wajdits József kiadványa

Szüz Mária, édes hazánk védasszonya nagy képes

népnaptára,

vallásos bő tartalommal, temérdek képpel. Szerkesztette P. Angelicus.

Ára kötve ürlapokkal ellátva **50** kr., füzve **40** kr., olcsó kiadás **30** kr.

Wajdits József kiadványa

Szüz Mária kis képes népnaptára

Ára füzve **25** kr., olcsó kiadás **20** kr.

Wajdits József

1884-től kezdve 1890-ik évre

szóló naptára **14** kr.

Fentebbieken kivül minden másutt megjelent naptár a könyvkereskedésben fellelhető.

Postai megrendelések gyorsan és pontosan eszközöltetnek

Wajdits József

könyvkereskedése által Nagy-Kanizsán.

Wajdits József könyvnyomdájából Nagy-Kanizsán.

NAGY-KANIZSA, 1889. november 30-án. 48-ik szám Huszonnyolczadik évfolyam.

Előfizetési ár
egész évre . . . 5 frt — —
fél évre . . . . 2 fr 50 kr.
negyedévre . . . 1 frt 25 kr.
Egyes szám 10 kr

HIRDETÉSEK
8 hasábos petitsorban 7, másodszor 6, s minden további sorert 5 kr.
NYILTTERBEN
petit soronként 10 krért vétetnek fel. Kincstári illeték minden egyes hirdetésert 30 kr. fizetendők.

ZALAI KÖZLÖNY.

A lap szellemi részét illető közlemények a szerkesztőséghez, anyagi részét illető közlemények pedig a kiadóhivatalhoz bérmentve intézendők:
Nagy-Kanizsán
takarékpénztári épület.

Bérmentetlen levelek nem fogadtatnak el.

Kéziratok vissza nem küldetnek.

A nagy-kanizsai „Kereskedelmi Iparbank", a „nagy-kanizsai önkéntes tüzoltó-egylet, a „nagy-kanizsai kisdednevelö egyesület", a „nagy-kanizsai keresztény jótékony nöegylet", a „nagy-kanizsai izr. jótékony nöegylet", a „szegények tápintézete", a „nagy-kanizsai tiszti-önsegélyzö szövetkezet", a „soproni kereskedelmi iparkamara" nagy-kanizsai külválasztmányának hivatalos lapja.

HETENKINT EGYSZER, SZOMBATON MEGJELENÖ VEGYES TARTALMU HETILAP.

Magyar kisdednevelés.

A „Mária Dorottya-Egyesület", mely magát ugy látszik a magyar főherczegnő iránti loyalitásból „Mária Dorotheának" nevezi, közelebb megnyitotta az elaggott és munkaképtelenné vált tanitónők számára emelt menedékházát. E humanus tényével az egyesület örök hálára kötelezte a hazai tanitói kart s nemes czélját a társadalom is kellően méltányolta, midőn a menedékház felépitéséhez tetemes adományokkal járult. Azonban az egyesületnek rövid fennállása óta kifejtett sikeres müködésében ennél sokkal jelentékesebbnek, az egész társadalomra fontosabbnak és eredményében üdvösebbnek tartom egy másik nagyszabásu intézményét: az országos kisdednevelési kiállitást, melyet ez év őszén a fővárosban rendezett.

A kiállitás anyága, különösen pedig rendezése nem felelt ugyan meg annak a várakozásnak, melyet egy évi készülődés után ahhoz szakértők és laikusok egyiránt füztek; mindazáltal a kiállitás igy is nagyon sok és hasznos, viszonyaink közt mondhatni, kincset-érő tanulsággal szolgált szülőknek, nevelőknek, orvosoknak és emberbarátoknak, ha meg volt bennük a jó szándék és akarat e tanulságokat levonni és lesz akaratuk és kitartásuk azokat a gyakorlati életben alkalmazni, érvényesiteni. — Vagyis e kiállitás csak eredményében csakis ugy válik ránk nézve hasznossá és sikerének az képezi kritériumát, hogy a benne felmutatott jó és hasznos dolgok mennyiben fognak jövőre alkalmaztatni s a rosszak, károsak kerültetni kisdedeink ápolása és nevelése körül s igy mennyiben fog az kihatni a hazai gyermekhalandóságnak oly nagyon óhajtott csökkentésére.

A kisdedek ápolására, táplálására és testi nevelésére vonatkozó különféle kiállitási tárgyak e tekintetben sok fontos és hasznos, eddig nem ismert, elhanyagolt vagy mellőzött teendőt tártak az anyák elé, a kiállitásnak az a része, mely a gyermekbetegségeket, azok meggátlásának és gyógyitásának módjait tüntette fel, az orvosoknak szolgált a hasznos tanulságokkal; a nagy gyermekhalandóságot és azok okait feltüntető statisztikai kimutatások a kormány, a hatóságok és a társadalom figyelmét felkelteni voltak hivatva a létező bajok orvoslására; mig a kisdedek szellemi nevelésével foglalkozók, az ovodák kiállitásaiban, de még inkább ama gyakorlati müködésekben nyertek gazdag tanulmányi anyagot, melyeket az elnökség felkérésére Halász Sarolta fővárosi gyermeknevelőnő a kiállitás helyiségében apró növendékeivel több izben rendezett.

Nekem különösen e gyermekkerti foglalkozások nyerték meg leginkább érdeklődésemet és kötötték le figyelmemet. Nem lelkesedem a száraz és pedáns német nevelési rendszer iránt, határozott ellensége vagyok annak, hogy ezek nálunk alkalmaztassanak, valamint Fröbel sokat dicsért kisdednevelési rendszerét, mint ilyet sem tartom kifogástalannak; de örömmel láttam, hogy lelkes, hazafias és hozzáértő nevelő kezében mint alakul át a rendszer merő formává s mint foglalja el benne a lényeg helyét kiküszöbölve az idegent — a nemzeti, a magyar. — Örömmel láttam — és látták velem együtt igen sokan — hogy Halász k. a. a Fröbel-féle keretben egy egészen uj magyar kisdednevelési rendszert alkotott magának s e szerint igyekszik a gyermekek értelmi fejlettségéhez simuló apró magyaros versecskék, dalok s tanulságos test- és lélekvidámitó játékok által már e parányi kisdedekben a nemzeti érzést és feltogást, gondolkozásban és cselekvésben felébreszteni és fokozatosan fejleszteni. És ha mégis mindenáron valamit gáncsolni akarnék, az csupán azon óhajtásomban nyilvánulhat, vajha a kedves kicsikék kevésbbé döczögő versekben mondták volna el azt a sok szépet és hasznosat, miket a jó nénike velők nagy ügyszeretettel és sok fáradsággal megtanultatott.

Sok kisdedovó intézetet és gyermekkertet láttam már, de mindenütt sajnosan nélkülöztem azt, ami itt annyira meglepett és örömre inditott: A magyar irányt és magyar szellemet.

E tekintetben kisdednevelőink bátran vehetik példaképül Halász k. a. működését és ha a kiállitáson bemutatott gyakorlataiból ez irányt megismerniök, elsajátitaniok sikerült s ha azt a gondjaikra bizott kisdedek nevelésénél alkalmazni fogják, akkor a kiállitás e téren is meghozza áldásos gyümölcsét, mert ha a kisdednevelés — mint a közoktatás alapja — nemzeti irányt nyer, könnyü lesz erős azt az iskolákban tovább fejleszteni s akkor mihamar elérjük, hogy lesz magyar társadalmunk, melyet minden hazáját szerető sziv annyira óhajt s oly lelkesülten vár.

PHEDRUS.

Nyilt kérelem.*)

a „Zalavármegyei ált. tanitó-testület" járásköreinek igen tisztelt választmányaihoz, illetve elnökeihez.

Eltökélt szándékom az vala, hogy az alábbi ügyben egy konkrét inditványt terjesztek elő a zala-egerszegi t. járáskör nov. hó 21-én tartott közgyülésén, melyen — mint rendes tagnak — magamnak is ott kellett volna lennem, de legnagyobb sajnálatomra azon meg nem jelenhettem. Hogy azonban ez, előttem igen fontos eszmének győzelemre juttatását a magam részéről — a dolog sürgős természetéhez képest — mégis előmozditsam, megragadom az egyetlen alkalmat, a nyilvánosság utján való cselekvésnek módját.

Velem együtt bizonyára minden tanitó-társam, sőt minden igaz barátja az iskolaügynek, örömmel fogadta a nml. vallás és közokt. minister urnak a 300 frtos minimum, illetve a népoktatási törvény ide vágó rendelkezésének pontos végrehajtására vonatkozó legujabbi magas rendeletét. S amint tudjuk, a megyei tek. kir. tanfelügyelő ur immár fel is terjesztette „a törvényes 300 frt minimumot el nem érő tanitói, illetve kántortanitói állomásokról szóló kimutatásokat."

Miután a törvény csakis tanitót ismer s előtte kántortanitó nem létezik, a „kántortanitó" elnevezés csupán csak a kötelességekre nézve és csakis mint czim állhat meg; de mint hivatal, a tanitói hivatallal nem azonositható, mert hisz a kántortanitóság tulajdonképpen két hivatal! Azaz, mikor arról van szó, hogy a tanitónak meg van-e a 300 frt fizetése, akkor ez tisztán a tanitóra vonatkozik, melyhez a kántornak semmi köze! Ebből pedig mi következik? Az, hogy a hol a tanitónak csak a kántori illetményekkel együtt megy fel a fizetése 300 frtra, ott a tanitói fizetés nem éri el a törvényes minimumot, valamint ottan se, a hol a kántori javadalom levonásával nincsen meg a 300 frt, habár azzal együtt többre rugna is fel. A fent emlitett ministeriális rendelkezésnek tehát ki kellene terjeszkednie az ilyen tanitói állomásokra is, mint olyanokra, melyek szintén nincsenek a törvénynek megfelelő állapotban. Ezt az igazság és méltányosság maga is igy diktálja! Mert ilyen állomás nagyon sok van ám . . .

Mindezekkel azonban korántsem azt akarom mondani, mintha tehát a tek. kir. tanfelügyelő ur inkorrekt járt volna el az összeirást illetőleg, nem! mert hiszen ő neki a rendelkezésére állott adatok (a jelenlegi dijlevelek) alapján kellett azt eszközölnie.

Felszólalásom máshová czéloz.

Miután az alkalom most — tekintettel a fenti min. rendelet alapján következtető jóindulatu igyekezetre — legkedvezőbb arra, hogy a törvényes korlátokon belül lehetséges javitásokat számos szegény kartársunkra nézve jóakaró mozgalmunkkal sikerre segithessük s miután a nagyméltóságu kultusminister ur nyilatkozatai szerint anyagi helyzetünkön gyökeres reformokkal alaposan segitve mostanában nem leend, tehát mintegy morális kötelességünk is az, hogy legalább a meglevő törvény végrehajtása iránt tegyük meg a megtehetőt: kartársi bizalomteljes szeretettel kérem az igen tisztelt járásközi választmányokat, illetve elnök urakat; miszerint sziveskedjenek az eszme magukévá tételével megyei tantestületünk központi választmányát felkérni, hogy nyujtson be mentül előbb egy kérvényt a nm. vall. és közokt. ministeriumhoz oly intézkedés iránt: mikép a törvényes 300 frt minimális fizetés ott is pótoltassék, a hol a tanitónak ma még csak a kántori illetményekkel együtt van meg — illetőleg azok levonásával nincsen meg a 300 frt javadalma. A mi azt illeti: a kántori illetmények elválasztása, illetve leszámitása a kántortanitói fizetésből éppensemmi nehézséggel sem járna, mivel hogy azt mindenik dijlevélből meglehet állapitani, hogy mely fizetésnemek vonatkoznak a tanitói s melyek a kántori dolgokra. Pl. a stóla, lélekpénz, párbér, kollektabor, harangozókéve, stb. és mindama fizetségek, melyeket az iskolailag nem, de fárabelileg oda tartozó községek teljesitenek: világos, hogy mind nem tanitói illetmények!

A kartársak s általában az iskolaügy iránti szeretetet sérteném meg, ha szükségét akarnám fejtegetni önök előtt annak, hogy mily nagyon is reá fér állapotainkra ez a szerény javitás, mert hiszen mindnyájan igen jól ismerjük — mert érezzük — a „bajokat"; azért minden további buzditás nélkül ismételten csak fenti kérelmemet ajánlom a szives figyelembe; s ezzel a legforróbb kartársi üdvözlettel vagyok;

Náprádfán, 1889. évi nov. hó 25 én.

Alázatos szolgájok:

GÖNTÉR G. ENDRE
néptanitó.

*)Megyei lapjaink kéretnek e közlemény sziv s átvételére. G. G. E.

Tudnivalók.

Hirdetmény.

Az alulirt kereskedelmi és iparkamara részéről ezennel közhirré tétetik, hogy a pozsonyi cs. és kir. V. hadtest inté-

Tárcza.

A Jamrach-Hagenbeck gyüjtő expeditió uti élményei

Közep-Afrika keleti és déli benső aequatorialis részein, a Nyahigamassa tó vidékén.

B. Donászy Ferencztől.

Táborunk a Nyashigamassa-tó vidékén.
(Folytatás.)

E vidék a legalkalmasabbnak látszott, hogy táborunkat felüssük, miután a szárnyasok és vadakbani gazdagsága annyira bámulatos volt, hogy leirni szinte lehetetlen azt a változatosságot és mennyiséget, mely lépten-nyomon előttünk feltárult. Elhatároztuk, hogy megerősitett táborunkat itt ütjük fel, s innen teszünk kirándulásokat minden irányban a fogás és gyüjtésre. Még a természet is segitségünkre volt, mert a vadonban oly helyet találtunk, mely készitve sem lett volna oly alkalmas, mint ez. Távol volt minden falu és lakott helytől, körülvéve a legsürübb őserdőktől, vizben, élelemben bő. Délután négy óra tájban értünk e helyre. Embereink ujjongtak, még őket is meglepte e hely szépsége és alkalmatossága, Hevell, e komoly ember és mi is ujjongtunk örömünkben. Elkészitve egy kezdetleges falat a tábor körül, a mai nap megnyugvásra volt szentelve s csak másnap készültünk egy rendszeres, erős főtábor készitéséhez fogni, miután e helyen hosszabb ideig szándékoztunk időzni.

Másnap kezdődött a tábor készitése. Az egész tér egy magaslaton feküdt, mely fü s fával dusan benőtt szikiatömbhöz támaszkodott, s lejtője oly szelid volt, hogy az óriási szekereket ökreink könnyü szerrel felvontatták. E magaslat közepén egy vén, óriási terjedelmü kenyérfa állott, éppen telve gyümölcsökkel. E kenyérfa oly óriási volt, hogy védő ernyőt képezett az egész tábor felett sürü koronájával. Itt is a szekerek képezték részben a védfal egyrészét, a még a hiányzót kipótoltuk másfél öl magas, $^3/_4$ öl széles tüskés galyak, ágakból készült erős, levert faderekak közé helyezett fallal, mely elkészülte után annyira erős, szilárd volt s keresztül törni, vagy megmászni lehetetlen volt. A kapu két szekér közt lett beállitva, erős faderekakból, mig a szekerek alja szintén levert czövekek közt tömött tüskés akácz galyakkal lett kitömve. A tüskés-akácz (Acacia horrida) tüskéi 5—25—30 cmt. hosszuak s oly kemények, vastagok, hegyesek, hogy egy puha fenyőfa deszkán, mint a szöget keresztül lehet verni, és egy erősebb, hoszszabb tüskével, akár mint a törrel gyilkolni lehet. E rettenetes növény bőven tenyészett, igy védfalunk kiálló borzasztó, s kifelé meredő tüskéivel megközelithetetlen volt. A kapu elé Hevell egy széles, 2 öl mély árkot huzatott, melyre egy felvonó hid-féle volt fektetve, mely egy egyszerü csigaszerkezettel két ember által gyorsan és könnyedén leereszthető és felvonható volt. A szekerek teteje szintén magasan meg lett hordva a tüskés akáczczal, épp ugy ezek köré is ebből készült védfal lett vonva. Három és fél nap alatt ezzel készen voltunk s igy táborunk a legteljesebb biztonságot nyujtá ugy az emberek, mint a vadak ellen, miután a falakat meg sem lehetett közeliteni. Megelégedetten fogadá Hevell gratulatióinkat e sikeres épitésért, és mióta Hendrick hozzánk annyira ragaszkodott s velünk lakott, nem volt kivánatunk, mit azonnal, minden munkát félbe hagyatva, ne teljesittetett volna.

Gróf Yorknak egy pompás ötlete támadt. Ugyanis szekerünket a kenyérfa mellett állittatá fel, s ebből az ácsokkal és asztalosokkal egy csapóajtó-félét csináltatott a szekér hátrészén, melyből egy hágcsó vezetett a kenyérfára fel. A kenyérfa középrészén pedig fent az ágak közt pár deszka és faderék segélyével padlót készittetett korláttal s erre pár durván ácsolt ülőkét és asztalt állittatott. „A legpompásabb és legszellősebb nyári lakás" — mondá — és csakugyan kimondhatatlan jól éreztük magunkat a sürü lombok között. Ez az eszme Hevellnek adott megint egy más eszmét. Ugyanis ő terrasunktól kezdve egy toronyforma felhágót készittetett, mely tulnyulott még a kenyérfa tetején, honnan az egész vidéket messze be lehetett látni s melynek hasznosságát kétségbe vonni sem lehetett s el is neveztük „őrtoronynak" s ezentul minden nap kétszer-háromszor vizsgáltuk a környéket e vigyázó helyről. A tábor belseje pedig még rendezettebben lett beosztva, mint már leirtuk. Ki lettek jelölve a tüzek és kemenczék helyei, a gyülekezőhely, fel lettek a kalitok s az apróbb rekeszek a fogandó állatok részére állitva; a tábor végén az állatok szinje, az oldalakon a raktárak, a gyüjtemény kocsik, s a végeken pedig az emberek számára, a négerkunyhók mintájára, fü, agyag és ágakból készült lakások csoportonként a törzsek szerint. Hevell lakszekere a tábor közepén állott, körülötte az európaiak kunyhói; a kapuhoz közel egy nyitott őrkunyhó, valamint a tábor négy sarkán egy-egy őrtorony, melyekből a tábor környékét lehetett szemmel tartani. Az ács-, asztalos- kovácsmühelyek a raktárhoz közel állittattak fel. A falakhoz közel pedig a kutyák rekeszei állottak.

Miután mindenkinek ki volt osztva a teendője, egész rendszeres élet kezdődött a tábor elkészülte után. Nappal a hid le volt bocsájtva, s a kapu nyitva, de őr állott mellette. A setétség beálltával pedig mindkettő csukva. Az emlitett sziklatömbből egy tiszta vizü s szerfelett bő vizü patak csörgedezett, igy vizért sem kellett fáradni, mert e patak keresztül folyt az egész táboron. Hevell az egész medret kimélyittette és tisztittatta és a hol szükséges volt, meg is bövittette, a tábor földjét leverette, minden füvet, gazt, ugy a patak partjai, mint a tábor területén, mint a csuszó-mászó és mérges rovarok tanyáját, kiirtatott s az állatok részére, közel ezekhez, külön itatót csináltatott. A forrás vize különösen a bugyogónál hideg, tiszta és jóizü volt, de mi, mint a forró égöv alatt szokásos, kevés rhum, vagy cognaccal keverve ittuk.

Szóljunk most egy keveset az óriások óriásáról, a kenyérfáról. A majomkenyérfa (Adansonia digitata) maga egy egész rengeteg erdő. Nagysága minden fogalmat meghalad. Setét zöld koronája messziről kuppola formán terjedt, levelei ujjaltak, mint a vadgesztenye fáé, virágai pedig hosszu száron nyulnak lefelé fehér szinben, a málnáéhoz hasonló alakban, a mint hogy a fa a málna-félék rendjébe tartozik. A táborunkban levő kenyérfa lehetett pár ezer éves, mert törzse két ölnél magasabb volt s átmérője is lehetett jó két öl, mert különben nem birta volna ama rengeteg koronát, melyet viselt. A középső ág függélyesen jó 9—10 öl magasra nyult, mellékágai vizsz. pedig szintén 12—13 ölre nyultak szét, minden irányban ugy, hogy gömbölyü koronájának átmérőjét 14—16 ölre becsültük. Elképzelhetni, micsoda rengeteg lombtömeg volt ez; közepén ülve, nem láttuk be végét, azt hittük, egy nagy erdő közepén ülünk. Bőven volt gyümölcscsel rakva, éppen abban a félérett állapotban, melyben élvezhető volt. Hevell leszedette a hosszas tökalaku s nagyságu gyümölcsöket s egy-két napot arra szánt, hogy megerjesztesse; igy sokáig eláll s megtüzesitett kövek között, héjjától megfosztva, megsütve, ize hasonlit a jó frissen sült kenyérhez s igen jóizü, tápláló eledel. A gyümölcs egészen megérve élvezhetetlen. A gyümölcs dinnyeformán ripacsos, setétolajzöldes szinü és hosszu száron lóg; ferdés düléydedcikkekből van összerakva, melyek elválaszthatók egymástól, mint a narancs szeletei.

A gróf egyik embere, bár az európaiaknak értésére volt adva és megtiltva, hogy kevéssel napszállat előtt ugy a tó, mint a folyó partokoni tartózkodás életveszélyes a felszálló gőzök és talajkipárolgás miatt e vidéken — mégis, senkinek sem szólva, egy horoggal és kisebb hálóval, a tábortól egy fél mérdföltnyire fekvő, a Nyahigamassa tóból eredő Kangogo folyóra ment halászni. E folyó halbősége a csudával határos; csak ugy nyüzsög a ponty- és csuka-féle halaktól. Napszállat után érkezett a táborba, annyira megrakódva hallal, hogy alig birta. Néhány szép darab a mi asztalunkra is került, s szerfelett jó

zősége a f. 1889. évi deczember 10-kén tartandó biztosítási tárgyalás alkalmára,
6,400 darab téli pokrócz,
10,000 „ nyári takaró,
7,300 „ lovassági lótakaró
beszerzése czéljából a feltételfüzetet beküldötte, mely ezen kamara hivatalos helyiségében a hivatalos órákban, azaz reggeli 9—12 óráig és d. u. 2—5 óráig betekinthető.

Sopron, 1889. november 22 én.

A kerületi kereskedelmi és iparkamara.

Hirdetmény.

A spanyol vámhivatalok egy folyó évi szeptember hó 25-én kelt spanyol királyi rendelettel utasítva lettek, hogy a szerződéses államokból a spanyol kikötőkbe érkező lisztet 1889. deczember 1-től kezdve csakis származási bizonylatok elömutatása mellett kezeljék a szerződéses vámtarifa tétele szerint.

A származási bizonylatok kiállítására nézve Spanyolországban a következő határozatok vannak érvényben:

I. A származási bizonylatnak a termelő vagy gyáros, vagy az általok meghatalmazott személy részéről a termelés vagy raktározás helyén székelő hatóság előtt tett azon határozatot és hivatalos nyilatkozatot kell magában foglalnia, hogy az áru, melyre a bizonylat vonatkozik, saját gyártmánya, vagy saját termelménye.

Ily hatóságok az egyes országok viszonyai szerint lehetnek a polgármester, a kereskedelmi és iparkamarák, a rendőri hatóságok és a közjegyzők. Az emlitett hatóságok aláírásai a budapesti vagy fiumei spanyol konsulok által hitelesitendők, kik ezen eljárást díjtalanul eszközlik.

II. A bizonylatban kiteendő a csomagok mennyisége, jegye, száma és elegysulya, továbbá az áru minősége és neme.

III. A bizonylatok spanyol, vagy francia nyelven állíthatók ki. A más nyelven kiállitott bizonylatokhoz a spanyol fordítás melléklendő. A fordítás hiteles tolmács, vagy a spanyol konsul. által eszközlendő.

Sopron, 1889. évi nov. hó 15 én.

A kerületi kereskedelmi és iparkamara.

CSARNOK.

Gróf Széchenyi István
nagy-kanizsai háza ügyében
kelt záloglevél.

Mi alulirottak tudtára adják mindegyiknek, akit ezen dolog most vagy jövendőben illethetne, hogy én Sárvári Felső-Vidéki Gróf Széchenyi István fontolóra vevén Kanizsai házamnak a többi jószágimtól való távollétét, — a hová is, mint lefelé fekvőre gabona nem szállittathatna, egyébiránt pedig csekély házibért hozna, melynek is évenkint nem kis része az épületek jó karban való fentartására megkivántatna, azért ezen okokból inditva, emlitett Kanizsai házamat, melynek felső szomszédja Nemes Szépné asszonyság, alsó szomszédja pedig Német János szücsmester, nemkülönben az azon házhoz tartozó kertet, Földeket és réteket ugyanazon házban lakó Lackenbacher Henrik és veje Schey Fülöp Kőszegi kereskedő uraknak és mind a két ágon levő maradékiknak vagy cessionariussaiknak e mai naptól számitandó harminczkét esztendőre tizenhét ezer pengő forintokban, minden forintot három és egy kolóniai márka finom ezüstet, hatvan darab cs. kir. huszasokban számitván, zálogba bocsájtottam, hogy szinte azon jussai, a melylyel én azokat ekkoráig birtam és utóbb is birhattam volna, ők is birják és használják. A fizetéseket pedig igy fogják tenni: most ezen záloglevél aláirása alkalmával letesznek két ezer pengő forintokat, folyó esztendő julius 15-én négy ezer pengő forintokat, szept. 25-én ismét négy ezer pengő frttal, továbbá decz. 25-én négy ezer pengő frtokat, a még hátralevő három ezer pengő frtokat jövő évi febr. 25-én ugy mindazonáltal, hogy minden fizetéssel a f. esztendei apr. 24-től számitandó hat száztoli kamatot is lelenni tartoznak. De szabad legyen nevezett Lackenbacher Henrik és Schey Fülöp uraknak, maradékiknak és cessionariussaiknak azon házban akármiféle szükséges, hasznos vagy luxusbeli változásokat és uj épitményeket tetszésük szerint tenni. Mindőn pedig általuk, maradékik vagy cessionariussaik által a rendes bevallatásra felszólíttatnak, köteles leszek azt ötven cs. kir. teljes mértékü aranyok letétele után vagy magam megtenni, vagy teljes hatalmu biztosom által megtétetni, a törvényes evictiót vagy szavatosságot is magámra és successorimra felvállalom.

Másrészről mi Lackenbacher Henrik és Schey Fülöp kereskedők, mint zálogos vevő felek elismerjük, hogy a fennemlitett házat a fentérintett summa pénzért a fentérdekelt feltételel zálogba vettük és magunkat, maradékinkat és cessionariussainkat a fennkitettek szoros megtartására lekötelezzük.

Mindkét felek pedig arra lekötjük magunkat, hogyha valamelyik közülünk a fentebbi feltételeket egy vagy másrészről meg nem tartaná, az köteles légyen a másik félnek bánat bér gyanánt egy ezer ezüst cs. kir. teljes mértékü aranyokat lefizetni.

Melynek szorosabb megtartására ezen levelünket két egyenlő eredeti példányban elkészitve tulajdon aláirásainkkal és pecsétünkel megerősitettük. Költ Czenken apr. 20. 1835. Gróf Széchenyi István mpr. P.H. Schey Fülöp ugyis mint az ipamnak meghatalmazottja m. k. PH. Heinrich Lackenbacher mp. PH.

Ezen szerződésnek értelme szerint minden fizetésnek elég tétetvén, ugymint a zálogositó summa tizenhét ezer frt. kifizettetvén, és a kamatok is négy száz ötven öt frttal, mind pengő pénzben kipótoltatván a zálogba vevő urak ezzel az egészről megnyugtatatnak. Czenk febr. 25 1836. Lunkányi János mk. meghatalm. Józságigazgató. PH.

Az eredetivel megegyeztette Farkas Antal v. h. főjegyző.

Nagy-Kanizsaváros levéltárában levő hiteles másolat után közli

BÁTORFI.

Hirek.

— **Katalin-bált** tartott mult szombaton a Keresztény Jótékony Nőegylet az „Arany Szarvas" disztermében. A jótékonyczélu tánczvigalomban kevesen vettek részt, de akik jelen voltak, jól mulattak. — Az első négyest 24 pár táncolta.

— **Rablóbanda Dunántul.** Savanyu József, Oroszlán Pali, Renkó és Szántó rablógyilkosok garázdálkodásai után most egy tizenhét tagu fegyveres rablóbanda kezdte meg működését s ha a csendőrségünknek nem sikerül őket csakhamar megfékezni, a Dunántul ismét hirhedt betyároknak lesz tanyája. — Vezére az uj rablóbandának, mely hir szerint igen jól van szervezve, Kopecskó László, aki csak mult év jun. 25 én került ki az illavai fegyházból, ahol husz esztendőt töltött el. Kopecskó most 50 esztendős, erőteljes ember, a kit cseppet sem viselt meg a sulyos rabság. Zalamegyében született s ezt a vidéket senkisem ismeri jobban nálánál. Éppen azért ezt választotta működésének ujabb helyéül. A minap tartatott meg Keszthelyen és Sümegen az országos vásár, melyre messze vidékről szoktak megjelenni az iparosok. A tizenhéttagu rablóbanda ezeket szemelte ki áldozatul s több csapatra oszolva, megtámadták a vásárból hazatérő iparosokat s azoktól halálfenyegetések között elrabolták a két vásárban szerzett összegeket. Az eset hire szinte rettegésben tartja Keszthely és Sümeg vidékét s erős a gyanu, hogy utjokat a Bakony felé veszik s ekkor a már minden őrsről összpontositott csendőrségnek meggyül velük a baja. Ma még elég jókor van a rablóbanda további garázdálkodásait meggátolni. Kopecskó ezelőtt három hétel megfordult Veszprémben, ahol „ügyvédi tanácsot kért Janossy ügyvédtől, akihez kiszabadulásakor egy kanári madarat hozott Hoszter Fülöp ajándékaként. Szomoruan állitott be Kopecskó Jánossy ügyvédhez, elpanaszolva neki, hogy elfogytt neki a fegyintézeti keresménye és Esterházy Ferencz gróf uradalmából is kiadták neki az utat, ahol juhász volt s csak könyörületből fogadták szolgálatba. Itt egy alkalommal bemutatták József főherczegnek a ritka alakot, a ki husz esztendőt töltött a fegyintézetben. Kopecskó tagja volt annak a hirhedt rablóbandának, melynek Holmár Ferencz és Holics József is tagjai voltak. 1861-ben kirabolták az esperest Cséhen (Zalamegye.) a kitől 30 ezer forintot raboltak el. A statárium elől Göcsejbe menekültek, ezt a vidéket tartva rettegésben, miközben kirabolták és meggyilkolták a görbői papot. 1863-ban kerítette őket kézre a csendőrség. Kopecskó, mivel még nem volt katonaidejében, két évi vizsgálati fogság után 20 esztendei fegyházra lett itélve, két társa pedig kik katonaköteleseik voltak, 75—75 botütéssel menekültek meg. Kopecskón, aki magát „szegény koczagyereknek" nevezi, ugylátszik nem fogott a hosszu rabság s most ujra hozzálátott a régi mesterséghez, csakhogy nagyobb erővel, mint hajdanában, hogy rászolgáljon az akasztófára.

— **A Ferencz-József-alap ügye.** A „Veszprémi Független Hirlap" legujabb számában olvassuk: A „Zalai Közlöny" laptársunk közelebbi számában heves hangu czikkben feljajdul a miatt, hogy ez alap segélyét megyés püspökünk a közös iskolai tanitóktól megvonta. A „Zalai Közlöny"-ben megjelent e támadó közlemény annyiban valóságot tartalmaz, hogy ő méltósága a megyés püspök ur az idén a közös iskolai tanitóktól a Ferencz József-alapból nekik csak kivételesen és ideiglenesen utalványozott kegydijat megvonta. Tette pedig ezt ő méltósága a legfontosabb okokból: 1-ször, mert a Ferencz-József-alap, mint a veszprémi püspökség törzstőkéjéből létesitett alap nemcsak első sorban, de kizárólag kath. kul turai czélokra lett alapitva s belőle az alapito-levél értelmében kegydijat, vagy mint a czikkiró mondja segélypénzt rendszerint csakis kath. felekezeti iskolákban működő tanitók kaptak eddig is; 2-szor, mert bár kivételképen megtörtént, hogy egy-két közös iskolai tanitó ily segélyben részesittetett, ezen gyakorlatot, mint az alap természetével, ősjellegével ellenkezőt már csak azért is be kellett szüntetni, minthogy a közös iskolai tanitók az államtól a 300 o. é. frt minimumot mindenütt hiány nélkül megkapják, mig e felekezeti tanitók fizetése, ha papiroson meg is van, 300 frt, e gyakorlatban a nép rohamos elszegényedése miatt ezen minimumon is alul marad. Azt pedig csak józanul nem kivánhatja senki, hogy egy tisztán kath. jellegü alap fizessen a jobban stolált és a fizetésüket minden körülmény között biztosan megkapó közép iskolai tanitóknak kegydijat vagy segélypénzt, akkor, mikor a sokkal rosszabb helyzetben sinlődő kath. tanitók nyomorán sem képes elegendőképen segiteni. A kérdéses közlemény többi állitása, mint teljesen légből kapott, nem indokolja bővebb czáfolatunkat. A közlemény tendentiája a kommentára magamagának.

— **A csáktornya-ukki** vasut egész vonalán szorgalmasan folyik a munka. Vidékünkön a munkások legnagyobb része muraközi, Kottoriból és más távolabbi muraközi községből is folyton jelentkeznek munkások. Van köztük több, nem legajánlatosabb kinézésü krajnai és olasz napszámos is. — A miniszterium már intézkedett Csáktornyának az uj állomást illető kérvénye ügyében; még pedig tagadólag, mivel a kért uj állomást nem engedélyezte, hanem a déli vasuti állomás leend egyuttal az uj vasut végállomása. Csakhogy itt a társaság nagymérvü átalakitásokat és nagyobbitásokat eszközöl. Ugyanis az eddigi állomási épület le lesz rombolva, mert helyét és a mostani kocsi megálóhelyet három uj sinpár foglalja el. Az állomás főépülete a mostani emeletes tisztlak s vendéglőépület lesz; itt lesznek a várótermek s a pénztár. Ide a közönség az épület déli oldalán a varazsdi utról juthat. A főépület mellé jobbról és balról uj épületek emeltetnek. A vasuthoz s Varazsdra vezető ut a mostani „Szarvas" (Milde) vendéglőnél fog bekanyarodni a sineken át, ahová uj őrház épittetik, a mostani helyét sinek foglalják el. Biztos forrásból értesülünk, hogy egyelőre naponként nem egy vonat fog irdulni és megérkezni az uj vasuton, hanem kettő, később több is, mivel a pozsony-fiumei egyenes összeköttetéstől nagy forgalom várható e vasutvonalon.

— **Ovoda-ügy.** A nagy-kanizsai „Kisdednevelő Egyesület" 4-dik ovodáját Atilla-utcza 310. sz. a. házban deczember 2-án nyitja meg. A kis-kanizsai ovodába óvónőül Kozó Anna okleveles óvónő választatott meg A.-Lendváról hol Lenck Ödön családjánál, mint nevelő működött. Uj állását K.-Kanizsán deczember 2-án foglalja el. Ohajtjuk, hogy mindkét helyen kivánt siker koronázza a törekvő egyesület nemes intentióit.

— **Stettenheim** (Wippchen) november 27-én tartott mulattató felolvasása a nagyszámban megjelent közönség csak azon részét volt képes tényleg mulattatni, mely a német nyelv tökéletes tudásán kivül, ájtatosan figyelni is tudott, mert Stettenheim szellemszikorkái, szatirikus élezei és meglepő szójátékai oly gyors egymásutánban következtek, hogy csakis a fenti módon kvalifikált jelenvoltak követhették kellőleg gazdag eszmemenetében a hirneves felolvasót. A közönség mindamellett általános érdekkel hallgatta a felolvasást és többszörönként zajosan tapsolta az előadót.

— **Szép eszme.** Fenyvessy Ferencz dr. orsz. képviselő, egy szép eszme kivitelére hivta fel a pápai közmivelődési egylet figyelmét. Először, hogy azon a házon, ahol Petőfi lakott — a márványtáblán levő felirat megujittassék, másodsorban, pedig annak emlékére, hogy Deák Ferencz az 1812—13 iki tanévet Pápán töltötte, mint 10 éves deák, a bencz. gymnz. külső falára egy márványtábla illesztessék a következő feliratta l: „Itt tanult Deák Ferencz" Az eszme nemes, a magunk részéről is ajánljuk pártfogásra. Eszmeánczolatnál fogva megemlitjük hogy Nagy-Kanizsaváros képviselőtestülete is elhatározta a kegyesrendiek fogymn. épületén márványtáblával valófoljegyzését annak, hogy Deák Ferencz két évig az itteni gymnasium tanulója is volt.

— **Heti biztosok** e héten a nagykanizsai „Kisdednevelő Egyesület" mind a négy ovodájában Juhász Györgyné és Mantuano Józsefné választmányi tag urnők.

— **A központi** orsz. jegyzői egyesület közgyülésén Zalamegyéből Csirke Iván keszthelyi, Scholtz Károly szentgróthi és Kállay Lajos batonyai jegyzők vettek részt.

— **Hangverseny.** Barbi Alice kisasszony hangversenye csütörtökön, deczember 5-én fog megtartatni a „Casinó" disztermében.

— **Diamant és társai** bünperében nov. 22-kén tartott végtárgyalás élénk érdeklődés mellett tartatott meg a nagykanizsai kir. törvényszéknél. Mindhárma elitéltettek és pedig Kosz József 5. Diamant József 4 és Nagy István 3 évi börtönbüntetésre.

— **Párbaj.** Két helybeli honvédtiszt a napokban karddal vivott párbajt, egyiknek karján és mellén erős, de nem életveszélyes vágás esvén, megszünt a további küzdelem. Közelebbit nem tudunk, mendemondára pedig mitsem adunk.

— **A n.-kanizsai** iparos ifj. vigalomrendező bizottsága által november hó 24-én a „Polgári Egylet" helyiségeiben rendezett Katalin tánczmulatság 12 frt 55 kr felüfizetéssel együtt 31 frt 95 krt jövedelmezett. Ez alkalomma felüfizettek: Bubik N. kávés 3, Székely és Kaufmann N. urak 2 frtot, Szépe Bódi vendéglős ur 1 frt 20 krt, Deutsch Karolin urhölgy, Merkl János és Pintér Sándor vendéglős urak egy-egy frtot, Gertner Viimos 50, Oroszváry Gyula, Kollarits István és N. N. 40—40 krt, Pásti Lajos és Tóth Lajos 30 krt, Csizmadia István, Rathmann Menyhért, Kovács Gyula, Kluger József és Munkácsi Nándor 20—20 és N. N. urak 5 krt, mely szives adományaikért fogadják ezuton a vigalomrendező bizottságnak leghálásabb köszönetét.

— **A disznólopások** időszaka megkezdődött s a disznótolvaj urak működésüket egy szegény vasuti őrnél kezdték meg. Ugyanis a bécsi vonalon a gőzmalom közelében levő vonalőrnek két szép disznóját f. hó 19 ére virradóra ismeretlen gazok elhajtották. A rendőrség, mint halljuk megkettőztetett számban fogja ezentul teljesiteni az éjjeli őrszolgálatot; nem győzzük azonban eléggé a sertés és egyéb barmok tulajdonosait éber figyelemre és vigyázatra serkenteni, mert utóvégre is nem állhat minden kert keritésénél egy egy rendőr, mert ennyire nem telik ám a budgetből.

— **Hymen.** Rosenberg Richardt előnyösen ismert fiatal kereskedő decz. 8-án tartja esküvőjét Trieszthen Reiner Emilia kisasszonynyal. Gratulálunk! és boldogságot kivánunk a szép frigyhez!

— **Napi-biztosok** e héten a népkonyhánál: deczember 1-én Danneberg Jakabné, Weiss Riza: 2-án Blumenschein Vilmosné Löwinger Kamilla; 3-án Scherz Albertné, Wajdits Irma; 4 én Schmidt Frigyesné, Rosenfeld Vilma; 5 én Eisler Miksáné, Weiss Karolin; 6-án dr. Fárnek Lászlóné, Juhász Emma; 7-én Szegő Gyuláné, Pollák Szabina.

— **Adományozás.** A népkonyhára adományozni sziveskedtek: Knausz Boldizsárné urnő 7 liter fehér babot, 5 kiló vereshagymát és 36 kiló burgonyát. Blau Pálné urnő 138 kiló burgonyát, a Gizella gőzmalom 85 kiló lisztet, a fehérmegyei Velenczei gőzmalom ugyanannyit, a Pannonia gőzmalom 42 kiló lisztet. A szegények tápintézetének elnöksége lapunk utján mond hálás köszönetet.

— **Értesités.** Eddig a népkonyha helyiségében megjelenteknek osztattak ki az étadagok, ujabban azon nemeszélu intézkedés történt, hogy betegség által gyötört szegény családok el is vitethetik lakásukra, ha egy választmányi tag tanusitása mellett a szegények tápintézetének ügybuzgó elnöke, Vidor Samuné urnőnél a bejelentés eszközöltetik. E körülményre felhivjuk városi lakosságunk figyelmét.

— **Panaszt** vettünk, hogy a honvédlegénység a laktanya háta mögött levő kertekbe éjnek idején kirándulásokat tesz egy kis tüzelőfát szerezni, a kerti szőlőtőkék mellől a karók, léczek eltünnek és a deszkakeritésen át a laktanyaudvarra vándorolnak, reggelre aztán már hamuja sincs. Ha ez megfékezve nem lesz, akkor maholnap a keritésdeszkákra kerül a sor, pedig nem hisszük, hogy a honvédség hivatásával összeférne a vagyonpusztitás és reméljük, hogy az illető körök, illetve a t. parancsnokság gátat fog vetni az ilyen fürgeségeknek.

— **Tisztujitási** előértekezlet tartatik N.-Kanizsán avárosháza termében decz. 1-én délután, melyre a meghivót Dervarics Imre, Glavina Károly, Vizlendvay József, Eperjesy Sándor és Babochay György megyebizottsági tagok bocsájtották ki.

— **Heim H.** Meidingi kályhák gyára az utóbbi években olyanevezetes ujitásokat és javitásokat tett legujabb hirnek örvendő kályháin, hogy az eddig velük járt apró kellemetlenségek, mint: a megtöltés által előidézett zaj, a hamuszedésnél beálló porzás most már teljesen elkerülhetők. E kályhák egyéb előnyeit felsorolni valósággal fölösleges lenne, mert eltekintve a szakkörök előnyös itéletétől, e gyártmánynak a vasutak, a katonaság, az iskolák, laktanyák, kórházak stb. épületeiben általánosan elterjedt használata legjobb bizonyiték kitünő hasznavehetősége mellett. E kályhák külföldön csak ugy kedveltek, mint belföldön; nemcsak Olasz, Török- és Görögországban, hanem Franczia- és Angolországban is megérdemelt elismeréssel viseltetnek Heim H. kályhái és füstemesztő kéményei iránt. Pár évvel ezelőtt még lehetetlennek tartották a vaskályhák elegáns lakásban való elhelyezését de most már világszerte alkalmazzák a Heim H.

---

izü s bő hiusu halak voltak. A gróf kedvenczinassa beszélte el nekünk, hogy József — ez volt a halászó neve — beszélte, hogy horgát alig vetette bele, már rögtön rángatták a halak, s utóbb néhány kétszersült morzsát hullatva a vizbe, nem is horgászott többé, hanem csakugy merte ki hálójával a halakat. Egy nagy üstben hallevest készitettek maguknak, s most azt eszik jó étvágygyal. „No, és Józsefnek nincs semmi baja?" kérdé a gróf. Nincs, viszonzá az inas, a legjobb étvágygyal eszik, s csak apró borzongásokról panaszkodik.

A estebéd után a gróffal a tüzhöz mentünk; József pokróczba burkolva feküdt ott és didergett, de jó kedve volt. A gróf még egyszer megtiltotta a naplemente előtti és utáni halászást s ő sem hitte, hogy nagyobb baj legyen belőle, de Hevell nagyon komolyan rázta a fejét, s az uti gyógytárból gyógyszert is adott be az inasnak, — mit ez csak a gróf erős parancsára vett be, állitva, hogy ilyen könynyü „hideglelése" otthon is volt elégszer.

Másnap reggel nem birt már felkelni; délfelé elkékült, magánkivül félrebeszélt s izmai görcsösen összehuzódtak, s daczára a gyógyszereknek, délután két óra felé meghalt.

Ez volt az expeditió első halottja! Táborunktól keletnek, egy kis domboltetőn tettük örök nyugalomra, ájtatos és megható imák közt: mindnyájan elvolt unk fogódva, mert itt láttuk, hogy minő vékony szálhoz van az emberi élet e vidéken kötve! Az asztalos szép, erős keresztet állitott sirja fölé, embereink pedig egy óriási koszorut helyeztek Ericák, Chryantemumok, Ixiák és Pelargoniumokból sirjára, s most is, mikor e sorokat naplómból kiirom, érezni vélem az Ixiák erős illatát, mely koszorujából szétáradt s a meleg equatoriális szellőt, mely tán most is épp ugy lengi körül magános sirját, mint akkor. A halott elkékült, beesett arcza, de sokszor feltünt előttem ottlétem alatt, s mindenkor memento morit képezé számomra. Hát én visszafogok-e térni valaha e helyről, mert táborunktól kelet-, nyugat-, délkelet- és északkeletnek — bár nagy messzeségben — a legkegyetlenebb emberevő fajok laknak.

(Folyt. köv.)

Csak titokban . . .

— Népdal. —

Csak titokban hullanak a könnyeim,
Hogy ne lássa senki szenvedéseim.
Nem hall engem soha senki, soha senki zo-
[kogni;
Hisz, e világ ugy ki tudja a fájdalmat kacagni!

Mit kérditek, miért oly hervadt az arczom,
Hisz, elvesztett boldogságom siratom.
Hideg ősszel a rózsa is lehullatja levelét,
Bübánatban a bú sziv is elveszti a reményét!

Azt mondják, hogy minden sebre van gyógyir,
Hogy az idő minden sebet begyógyit,
Pedig a sziv, hejh! csak egyszer tud igazán
[szeretni.
Azt az egyet soha, soha el nem tudja feledni!

— Frisse: —

Ennek a kis lánynak volt egy szép rózsája,
De még annál is szebb, kedvesebb babája.
Hajh! de a szél, egy gonosz szél
Letörte a rózsáját, virágját:
Elszerette egy csapodár
Az ő kedves babáját, babáját!

SOMLYÓTÖVI.

által gyártott s a leghiresebb művészek tervrajzai szerint diszitett zománczozott kályhákat a legelőkelőbb magánlakásokban is.

— **Lopási kisérlet.** A mult héten néhány ismeretlen tettes megkisérlette Kovács N. Teleky-utczai háztulajdonos disznaját ellopni. De kudarczot vallottak, mert a gazda felébredvén, a tettesek kereket oldottak.

— **Gyanus halál.** Döme Miklós Atilla-utczai lakós czipészmester felesége f. hó 28-án este hirtelen rosszul lett és 29-re virradóra meghalt. — A haláleset igen gyanus körülmények közt történt és igy valószinü, hogy a dologból tövényszéki vizsgálat lesz. Lapunk zártáig azonban bővebb adatokhoz nem juthattunk.

— **Somogyi Zsigmond**-nak nagyszerü kiadványa: „A főispánok albuma“ megjelent. E ritka szorgalommal és roppant költséggel kiállitott diszműről bővebben fogunk megemlékezni

— **Az eltünt** kis-szigeti legény, Dávid Lászlónak holttestét e hó 16-án megtalálták. Álló helyzetben volt egy a falutól nem messze lévő, vizzel telt mély gödörben. Minden valószinüség szerint mégis csak öngyilkos volt a szerencsétlen. Tettét bizonyosan elmezavarban követte el.

— **Két menyegző egy nap** Vasárnap, nov. 24-én délelőtt vezette oltárhoz Nagy-Kanizsán a szfr. plébánia templomában Bárándy István fehérmegyei földbirtokos Saárdi Somssich Katinka kisasszonyt, Saárdi Somssich Lőrincz ur bájos leányát; ugyanaz nap délután pedig Kanizsa egyik szépsége Rosenberg Adél kisasszonynak esküdött örök hüséget a helybeli izr. imaházban Justus Miksa Pécsről.

— **Kőmives Imre** ismert jeles comikus daltársulatával ez idő szerint Sümeghen van és sajnos, hogy nem a kivánt és méltányos pártolásban részesül. Karácsony tájban Nagy-Kanizsára érkezik. A talpig derék s magyarságáról előnyösen ismert, mulattató daltársulatra előre is felhivjuk t. közönségünk figyelmét.

— **Jótékonyság.** A nagy-kanizsai „Kisdednevelő Egyesület“ választmánya legutóbbi ülésében 10 frtot szavazott meg a népkonyha 100 db jegyeért, melylyel ovodai szegény gyermekek nyernek étkezést és pedig 2 adag ételt, öt gyermekre számitva, mert a tapintézet jókora portiót ad mindegyiknek.

— **Esküvő.** Makay Béla vallás és közoktatásügyi miniszteri fogalmazó Zaboron nov. 23-án vezette oltárhoz Baán Margitot, Baán Kálmán földbirtokos leányát. A szép családi ünnepen Baán Ilonka, Baán Attala és Makay Irma kisasszonyok mint nyoszolyó lányok, ifjabb Makay Gyula, Makay Iván, és Szentmihályi Dezső mint vőfények, Kollár Jánosné és Gózony Lászlóné mint nászasszonyok, Makay Izor cs. és kir. huszár főhadnagy, Kollár János mint násznagyok s az örömszülék nagyszámban vettek részt. — Zala-Egerszegen pedig Gombás István ottani kereskedő nov. 25-én vezette oltárhoz Szalády Rózsát, Szalády Antal fővárosi kereskedő és gyáros széplelkü leányát. A boldog apa, Szalády barátunk, ki az irodalomnak is lelkes bajnoka, fogadja őszinte jókivánatunkat a szép, családi esethez.

— **Megyei r. h.** Alsó Kraljeveczen tüzoltó-egylet alakult. — Baki-Tüttösön széngőzben 3 gyermek éjjel megfuladt. — A nagy kanizsai casino első thea-estélye nov. 30 án lesz. — Gyermekjátékból Letenyén egy ház leégett. — Deczember végén 20 kincstári ló adatik bérbe Keszthelyen. — Szent-Liszlón községi tanitói állásra pályázat nyittatott. — Koller Ferenczné Keszthelyről Bpesten hirtelen meghalt.

— **Hazai r. h.** A lovas katonaság szaporitása elhatároztatott. — Pesty Frigyes jeles történészünk meghalt. — A magyar tud. Akademia egyik könyvtári szolgája nem tud magyarul. — Győrött uj kereskedelmi és iparkamara létesittetik. — Hanny Elek alügyész pécsi törvényszéki biróvá neveztetett ki. — Komlósi József szingazgató meghalt. — Abauj-megyében nagy az inség. — A bpesti lottó hivatalban nagy sikkasztás nyomára jöttek. — A bpesti lánczhid nov. 20-án mult 40 éve adatott át a közforgalomnak. — A kisdednevelészeti kiállitás 1445 frtot jövedelmezett. — Ő Felsége Bpesten nov. 25-én a képtárlatot megnézte. — A hg. Eszterházy hitbizományi birtokokat 14 milió frt adósság terheli. — Székesfehérvárott Kossuth Lajos egyhangulag diszpolgárrá választatott. — Száz Károly ref. püspök nyerte meg a Kóczánféle-100 aranyos pályázatot „István vezér“ drámájával. — Az arany árkeleti pótlék deczember hóra 18 1/2 %. — A temesvári lottóperben decz. 7-én hozatik meg a vádhatározat. — A komáromi rendőrség 28 horvátot tartóztatott le kik Amerikába akartak vándorolni. — Wenczel Gusztáv jogtanár főrendiházi taggá neveztetik ki.

— **Külföldi r. h.** Jenában ujra megalakult a magyar egylet. — Brinkenauban ötlábu őzet lőttek. — Belgrádban Karagyorgyevics-szőtte összeesküvést fedeztek fel. — Az aegei tengeren egy gőzös elsülyedt és 500 mohamedán-zarándok fuladt a vizbe. — Hamburgban egy zongoragyár leégett. — Királynénk a carthagói muzeumot meglátogatta. — Blackfooti nagy tébolyda leégett, 8 egyén meghalt. — Az angolok elárulták a füst nélküli lőpor készitésének titkát.

Irodalom.

— **Megjelent** a „Fatenyésztési Lapok“ a faiskolaügy, fatenyésztés, gyümölcsészet és kertészet szakközlönyének 4. száma következő igen érdekes tartalommal: A magyar kir. államvasutak igazgatósága és a vasuti vonalak befásitása. Az eperfácskák átültetése a magiskolából a faiskolába. Őszi munkálatok a gyümölcsösben. A téli nemesitésről (ábrával). A melegágyakról (ábrával). Vegyesek. Irodalom. Szerkesztői üzenetek. Hirdetések. Tárcza: A baromfitenyésztők országos egyesülete (2 arczképpel). A kassai gazdasági tanintézet. A lap megjelen havonként kétszer és előfizetési ára egy évre 3 frt, félévre 1 frt 50 kr., mely összeg a kiadóhivatalba Ujpestre küldendő. Ujonan belépő előfizetők, kik egy egész évi előfizetési dijat egyszerre beküldenek, az ujévig megjelenő számokat dijtalanul kapják.

— **Előfizetési felhivás** Carmen Sylva a szenvedés földi vándorlása czimű művére. Magyarra forditotta: Kacsóh Lajosné, szül. Lukács Róza. Carmen Sylva neve nem ismeretlen a magyar olvasóközönség előtt s e fényes költői elmének már több alkotását birjuk nyelvünkön is. Müveinek egyik legértékesebbje, a tárgyánál fogva bár elvont és mély bölcseleti eszméktől áthatott, de egy elmében és szivben egyaránt kimagasló nőszellemének egész gazdagságát éreztető, az olvasóval megosztó müve: „A Szenvedés földi vándorlása.“ Olvasva ezen minden müveltnő és anya lelkéhez annyira rokoneszméket a mil. fölé emelt királynét környező fénynél nagyobbnak láttam a glóriát, melyet feje körül a genie övez s úgy érezém, hogy az élő asszonyok közöl csodálatosan Ő reá illenek tompa gyönyörü szavai:

„Fejedelmi nő! . . . az ő bizonynyal
Világ szerint, lélek szerént.
Több diszt nem nyert bibor- s bársonynyal,
De ő hinte ezekre fényt!“

Ez érzelmek keltették bennem a gondolatot, hogy e müvet édes anyanyelvünkre átültessem s midőn azt a felséges szerző engedélyével a müvelt magyar olvasóközönség elé bocsátom, hő óhajom, hogy t. olvasóim is teljes mértékben élvezzék a gyönyört, melyet nekem e munka szerzett. A mű deczember hó 5 én pontosan megjelenik. A diszes kiállitásról és pontos kézbesitésről a kiadó czégnek: „Horatsik János könyvkereskedése Kolozsvártt“ jó hirneve kezeskedik. Előfizetési ár egy füzött példányért: 1 frt Gyüjtők 6 példány után egy tiszteletpéldányt nyernek. Megrendelések és az előfizetési pénzek lehetőleg e hó folyamán alólirotthoz: Kolozsvártt, belkirályutcza 23 sz., vagy Horatsik János könyvkereskedéséhez Kolozsvártt, főtér küldendők. Kolozsvártt, 1889. nov. hó. Kacsóh Lajosné, szül. Lukács Róza.

— **Marlitt** a csak nemrég elhunyt legkiválóbb német irónő összes regényei jelennek meg 25 kros illusztrált füzetekben a Singer és Wolfner czég kiadásában. Marlitt regényei ugyan már le vannak forditva nyelvünkre, ma azonban egy-kettő kivételével mind végleg elfogyott s e körülmény egyszersmind a legjobb bizonyiték arra nézve, hogy Marlitt regényei, melyek a modern regényirodalom legkiválóbb termékeihez tartoznak, mennyire kedveltek a magyar közönség előtt is. A gyüjtemény Marlitt talán legérdekesebb regényével, „A vén kisasszony titka“ czimüvel kezdődik, ezt fogják követni: „A pusztai berczegnő“, „Második feleség“, „Aranyos Erzsike“ stb. czimü müvei. Az uj gondos forditás, valamint az igen diszes képekkel ellátott kiadás bizonyára mégtöbb olvasót fog szerezni Marlitt regényeinek. Minden 2 hétben egy 25-kros gazdagon illusztrált füzet jelenik meg. Előfizethetni a kiadóknál Budapest, Andrássy-ut 10. szám.

— **Pályázati hirdetmény.** A zenemü-kiadóhivatal (Weinwurm A.) Budapest, Károly-utcza 3. sz. 5 drb cs. és kir. aranyból álló dijat tüz ki egy keringő legjobb és legalkalmasabb czimére. A dijért való pályázat akkép történik, hogy a kellő czimnek, a keringő jellege szerinti kitalálása czéljából, a pályázni óhajtó a keringőt megszerzi, mely fentnevezett zenemü-kiadóhivatalban 80 kr. csekély összegért kapható; a jó és alkalmasnak talált keringő czimét, a megvásárolt példányra irva, azt név és lakhely tüzetes megjelölése mellett fenti zenemü-kiadóhivatalnak 1890. évi január 1-éig beküldeni. A díj kinek való kiadása 1890. évi januar 15-én fog eldöntetni és hirlapokban közzététetni.

— **„A sertés“**, annak tenyésztése és hizlalása czimü gazdaságos szakmunka indittatott meg füzetekben Kassán Koczányi és Vitéz könyvkereskedésében. Irják Kovácsy Béla és Monostori Károly jeles szaktanárok. Ára füzet. 50 kr. Nagy szolgálatot tesz e mü a sertéstenyésztők, hizlalók, mezőgazdák és állatorvosoknak, mely számos ábrával és fénynyomatu mellékletekkel is illusztrálva van. Ugyancsak a fenti kiadóczégnél megjelent a magyar gazdasági szakirodalom jelesebb termékeinek jegyzéke 1860—1889, mely kivánatra dijtalanul és bérmentve megküldetik.

Ki nyert?

Huzás nov. 23-án.

Bécs:	85.	86.	77.	84.	43.
Grácz:	4.	2.	82.	3.	17.

Huzás nov. 27-én.

Brünn:	68.	56.	25.	47.	6.

Papirszeletek.

Édesanyám! ugyan mennyi lehet egy csóknak a kamatja? — kérdi ártatlanul anyját a kis Vilma — Béla egyet kölcsönzött tőlem s azt mondta, hogy kamatostól adja vissza.

—

Bölcs igazság. Angyalt, ördögöt megismerni könnyü; férfit, asszonyt már nehéz, de fiatal leányt lehetetlen.

—

A katonák gyakorlatot tartottak; két vidéki ember nézegeti. „Ejnye komám, nézze csak, miért állanak egy lábon a mi fiaink, a katonák.“ „Lássa tisztelt komám uram: azért tanitják arra meg őket, hogy ha a háboruban az ágyugolyóbics elviszi az egyik lábukat akkor a másikon megállhasanak.“

—

Miért nem megyön haza? kérdé az éjjeli őr egy férfitől, ki saját háza előtt való kőpadon ült. — Tudja barátom, ma már egyszer kidobtak a korcsmából; mikor hazamentem, kidobott a feleségem másodszor, annyi becsületérzésem pedig van, hogy harmadszor nem engedem magamat kidobatni; hanem megvárom, mig elalszik a feleségem, akkor pedig szép csendesen bemászom az ablakon.

Szerk. üzenet.

— Előszállás. Szives köszönet. Nagyon jó.
— D. K. Válaszoltunk.
— K. Sümegh. Hasonlag.
— M. D. Hálával vettük; mindenesetre küldünk, noha könyváros uton nem lesz kapható.
— Ny. S. Tulhaladott dolog. A kivánt adatokat már birjuk.

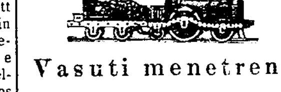

Vasuti menetrend.

Indul Kanizsáról.

Reggel.

Prágerhof	5 óra	18 perczkor	postavonat
Barcs	5 óra	28 „	postavonat
Budapest	6 óra	4 „	gyorsvonat
Budapest	7 óra	30 „	vegyesvon.
Bécsujhely	6 óra	55 „	postavonat

Délben.

Budapest	2 óra	— perczkor	postavonat
Pragerhof	2 óra	45 „	postavonat
Sopron	2 óra	15 „	postavonat
Barcs	2 óra	25 „	postavonat
Szt.-Iván	5 óra	20 d. u.	vegyesvont.

Este

Pragerhof	12 óra	35 perczkor	postavonat
Budapest	11 óra	44 „	postavonat
Bécsujh.	12 óra	34 „	postavonat

Érkezik Kanizsára

Reggel.

Bécsujh.	4 óra	16 perczkor	postavonat
Budapest	4 óra	26 „	postavonat
Pragerhof	5 óra	54 „	gyorsvonat
Szombath.	8 óra	9 „	vegyesvont

Délben.

Sopron	1 óra	44 perczkor	postavonat
Pragerhof	1 óra	15 „	postavonat
Barcs	1 óra	40 „	postavonat
Budapest	1 óra	59 „	postavonat

Este.

Budapest	10 óra	40 perczkor	vegyesvonat
Bécsujh.	10 óra	26 „	postavonat
Budapest	12 óra	25 „	gyorsvonat
Pragerhof	11 óra	44 „	postavonat
Barcs	11 óra	34 „	postavonat

Felelős szerkesztő és kiadó:
BÁTORFI LAJOS.
Laptulajdonos: **WAJDITS JÓZSEF.**

HIRDETESEK.

Máriazelli gyomor cseppek.

legbiztosabb gyógyszer minden gyomor bajnál.

Védjegy.

Ut... etlen hatásu szétvágy talanság, gyomor gyengeség, büzös lehelet, savanyu felböfögés, szél rekedés, (Kolika), gyomor hurut, gyomor égés, gyomor homok és dara képződés, tulságos elnyálkásodás, sárgaság, undor és hányinger eseteiben, megszünteti a főfájást (ha az a gyomor elrontásától származik) gyomor görcsöt, keményszéklést, székrekedést, az étel s itallal turterhelt gyomrot kitisztitja, elüzi a bélférgeket, s gyógyit lép, vese, máj és aranyeres bántalmakat. — Egy üveg ára, **használati utasitással együtt 40 Kr. kettős üveg 70 Kr.** Központi szétküldési raktár: **Brády Károly gyogyszertára Kremsier** (Morvaország).

Ovás! A valódi Máriazelli gyomor cseppek sok féleképen utánoztatnak s hamisitatnak, s ezért valódiak gyanánt csak azok fogadtassanak el, melyek üvege, egy vörös, s a fenti védjegygyel ellátott papirba van csomagolva, s melyek mellékelt használati utasitásán az is fel van tüntetve, hogy az Kremsierben, Guzek H. könyvnyomdájában nyomtatatott.

Máriazelli Labdacsok.

A Keményszékélés és székrekedés ellen, évek óta legjobb hatásuaknak bizonyult labdacsok s, sokféle képen hamisitatnak, tehát ezek vételénél is vigyázni kell a fenti védjegyre s **Brády Károly, Kremsieri gyogyszerész** név alá irására, melyek minden eredeti dobozon láthatok. Egy doboz ára 20 Kr., egy tekercs 6 dobozzal 1 frt. A pénz elöleges beküldése után, 1 tekercs 1 frt. 20 Kr., 2 tekercs 2 frt. 20 Kr., 3 tekercs 3 frt. 20 Kr. ért. csomagolás **és postabér mentesen küldetik meg.**

A Máriazelli gyomor cseppek és Mariazelli **labdacsok nem titkos szerek, a gyogyható, anyagaiknak öszszetétele, minden használati utasitásban fel van** sorolva.

A Máriazelli gyomorcseppek és Máriazelli kaphatok

Nagy-Kanizsa: Práger Béla és Belus József gyógyszerész uraknál. **Babocsa:** Ilias gyógyszerész. **Barcs:** Kohn Sándor gyógyszerész urnál. **Marczali:** Kőrös Victor gyógyszerész urnál. **Olonitz:** Bölcs Béla gyógyszerész urnál. **Szent-Gothárd:** Tomcsányi Leopold gyógyszerész urnál. 3734

7097. nov. 1-én 1889.

Árverési hirdetmény.

A nagy-kanizsai kir. törvényszék telekkönyvi osztálya részéről közhirré tétetik, hogy Dömötör József, mint kisk. Dömötör József t. és t. gyámja orosztonyi lakós végrehajtatónak Kis Anna és Kis Juliánna végrehajtást szenvedő kerecsenyi lakosok elleni 108 frt 29 kr tőke, 1883. évi aug. hó 8-tól járó 6% kamatai, 44 frt eddigi, 9 frt 50 kr jelenlegi s még felmerülendő költségek iránti végrehajtási ügyében a fentnevezett kir. törvszék területéhez tartozó, a kerecsenyi 221 sztkvben † 666. hrsz. a. Kis Anna és Kis Juliánna tulajdonául felvett 478 frtra becsült váltságköteles, és ugyanazon tkvbe † 781. hrsz. a. ugyanazok tulajdonául felvett 412 frtra becsült váltságköteles ingatlan Varga József alsó rajki lakós utóajánlata folytán **1890. jan. 4 ik** napján d. e. 10 órakor Kerecseny községházánál hivatalból megtartandó nyilvános árverésen eladatni fog.

Kikiáltási ár a fennebb kitett becsár.

Árverezni kivánók tartoznak a becsár 10%-át készpénzben vagy óvadékképes papirban a kiküldött kezéhez letenni.

Vevő köteles a vételárt három egyenlő részletben, még pedig: az elsőt az árverés jogerőre emelkedésétől számitandó 1 hónap alatt, — a másodikat ugyanattól 2 hónap alatt, — a harmadikat ugyanattól 3 hónap alatt, — minden egyes részlet után az árverés napjától számitandó 6% kamatokkal együtt az árverési feltételekben meghatározott helyen és módozatok szerint lefizetni.

Kelt Nagy-Kanizsán, a kir. törvszék mint telekkönyvi hatóságnál 1889. évi novemb. hó 3-án. Gr. HUGONNAY
3760. 1—1 kirendelt kir. tvszéki biró.

Árverési hirdetmény.

Alulirott ezennel közhirré teszi, hogy a bessenyői 55-ik számu tjkben. A † 1. 2. 3 sor. 70. 152. 200. h. r. sz. alatt felvett ingatlanok, u: m: a Bessenyő-Bakintvonalban Bessenyő falu alatt levő ugynevezett „közbirtokosság korcsmája“ mely egy cseréppel födött 3 szoba-, egy konyha-, pincze-, vágószék-, és kamarából álló földszintes téglaépületből; nemkülönben téglából épült 2 istálló, szezfőzde s téglából épült zsuppal födött szekérszinből áll, a mely épülethez járul még a belső telek, kert, 2 b. 839 négyszög öl szántóföld s az ugynevezett „sziget dombján“ 1 h. 144 négysz. öl szántóföld és 1200 négysz. öl rét

1889. évi decz. hó 15-én

délelőtt 10 órakor a fent megjelelt korcsmahelyiségben a legtöbbet igérőnek nyilvános árverés utján szabad kézből eladatni fog.

Értesittetnek az árverelni óhajtók, hogy az igen előnyös föltételeket alulirott birtokosnál Bessenyőben mindenkor megtudhatják.

Kelt Bessenyőben u. p. Zala-Egerszeg, 1889. novem. 26-án.

Skublits István s. k.
3765 földbirtokos.

Kölcsön pénz.

Fővárosi nagy tőkepénzesekkel való összekötettésem folytán betáblázásra nagyobb kölcsönöket 5—7 szazalékra gyorsan eszközölhetek.

N.-Kanizsa, 1889. nov. hó 20-án.

Dr. FÁRNEK LÁSZLÓ
3757 ügyvéd.

3743

Az 1889. Párisi világkiállitáson arany éremmel kitüntetve.

Hirdetmény.

A szombathelyi püspökség novai uradalma részéről közhirré tétetik, miszerint a fentnevezett uradalomhoz tartozó s legfelsőbb helyen engedélyezett 472 kat. hold irtandó erdőből a farkaslyuki major mellett a most kiépülő Ukk-csáktornyai vasutvonal közelében fekvő területen 80.8 kat. holdon levő tölgyfenyő, bükk- és gyertyánfából álló faállomány 2600 frt óvadék csatolása mellett nyilvános árverés, avagy irásbeli zárt ajánlatok utján el fog adatni, az árverés, ugy az irásbeli ajánlatok beterjesztésének határidejéül folyó évi decz. hó 30-ának délelőtti 10 órája Szombathelyre a püspöki gazdasági irodában, hol a feltételek mindenkor megtekinthetők, tüzetik ki. 3754

Hirdetmény.

A szombathelyi püspökség novai uradalma részéről közhirré tétetik, miszerint a fentnevezett uradalomhoz tartozó erdőből a gazdasági üzemterv szerint megállapitott 30 kat. hold évi vágás kondori erdő részben lévő tölgy- és bükkfa nagyobbrészt műfa 800 frt óvadék mellett nyilvános árverés, avagy irásbeli zárt ajánlatok utján el fog adatni, az árverés, ugy az irásbeli ajánlatok beterjesztésének határidejéül folyó évi decz. 30-ának délelőtti 10 órája Szombathelyre a püspöki gazdasági irodában — hol a feltételek mindenkor megtekinthetők — tüzetik ki. 3755

Richter-féle

Morgony-Epitőkő-Szekrények

a legjobb és legolcsóbb ajándekok maradnak, három éven felüli gyermekek számára. Legolcsóbbak azért, mert azoknak színes kövei majdnem elpusztithatlanok, úgy hogy a gyermekek évekig játszhatnak velök. Minden valódi Épitőkő-Szekrény pompás mintafüzetéket tartalmaz és későbben kiegészitőszekrény által rendszerrenn mognagyobbitható. Ára: 40 kr., 70 kr., 85 kr., 1 frt. 10 kr. és feljebb. Ovakodjanak értéktelen utánzatoktól és csakis „Morgony" gyári jegygyel ellátott szekrény fogadtassék el. A ki Épitőkő-Szekrényt szándékozik venni, az olvassa el előbb „A gyermek legkedveltebb játéka" czimü pompásan szinezett könyvet, melyet ingyen küld meg:

Richter F. Ad. és társa, Bécs, I. Nibelungengasse 4.

3763

BIZTOS FIZETÉST

és provisiót adok hatóságilag engedélyezett

SORSJEGYEK

részletfizetés mellett való elárusitásáért.

Fuchs H. váltóháza Budapest Deák-Ferencz-utcza 12. szám. 3758

A ki

nem tudja,

hogy a sok hirdetett gyógyszer közül melyik feleine meg leginkább betegségének, az kérje azonnal levelezőlapon Richter kiadóintézetétől Liposban, a képekkel ellátott „A Betegbarát" czimü könyvecskét. A hozzá nyomtatott hálairatok bizonyitják, hogy a müvecskében foglalt jó tanácsok követése által, nem csak ezrenmeg-ezren elkerültek a haszontalan pénzkiadást, hanem még a rágyógyitó gyógyszert is hamar megtalálták. A könyv ingyen küldetik meg.

3762

Legnagyobb kitüntetés: a hamburgi műparkiállitáson 1889.

Caviár, uj nagyszemü kilónkint	4.15
Szalonnás félszeg-uszóhal 12—15 db. egy rekeszben	2.15
Lazacz-hering, tartós, körülbelül 30 drb. egy kilóban	2 15
Tok füst-hal körül. 200 drb., $2^1/_4$ kilónkint	1.45
2 rekeszben 205, 4 rekeszben	3.80
Ikrás heringek, körülb. 25. drb egy hordóban	1 70
Kövér heringek körülbelül 30 darab egy hordóban	1 65
Kövér heringek kö ülbelül 45 darab egy hordóban	1.50
Kövér heringek, körölbelül 70 darab egy hordóban	1.30
Kövér, beeczetelt heringek, körülbelül 30 darab egy hordóban	1 80
Hal-roulade, körülbelül 36 drb. egy dobozban	2 —
Orosz-koronás ajókák, körülbelül darab egy dobozban	120 1 75
Tokl óriási körülbelül 30 darab egy dobozban	2 —
Tok nagyok kö ülbelül 40 darab egy dobozban	2 —
Füstölt hering, kicsi kö ülbelül darab egy dobozban	140 1 65
Gelée-angolna kif. vast. g $^1/_1$ darab egy dobozban	3 70
Gelée angolna kif vastag $^1/_2$ drb. egy dobozban	2 15
Gelée-angolna elsőrendü $^1/_1$ darab egy dobozban	3 40
Gelée-angolna elsőrendü $^1/_2$ darab egy dobozban	2 —
Tökehal, szárit. fehér, postacsomag szerint	2 45

Friss tengeri halak:

Gadócz-halak postacsomag szerint	2.—
Tengeri dors-gadócz, Cablian postacsomag szerint	2.15
Félszegnuszó, Tengernyelv „ „	2.15

Mindezeket bérmentesen, utánvét mellett ajánlja

Schulz E. H. Altona, Hamburg mellett

Teljes árjegyzéket bérmentve és ingyen küldetnek.

Legnagyobb kitüntetés: a hamburgi műparkiállitáson 1889.

3746

C. Fr. szabadalm. hygienikus készitmény a száj- és fogak észszerü ápolására.

Dr. FABER C. M.

néhai Miksa császár ő Felségének udvari fogorvosától, a becsületrend lovagja stb.

BÉCSBEN.

Különleges szájszappan „PURITAS."

A régen hires és egyedüli már az 1862. Londoni kiállitáson az érdem-éremmel kitüntetett, mert leggyöngédebb és leghathatósb készitmény a száj apolására és a fogak jakarban tartására. — Egy doboz ára 1 frt.

EUCALYPTUS-SZÁJ-ESZENCZIA

Párlaban 1878-ban kitüntetve.

A legészszerübb, tartalomdus (78%, hathatós alkatrészek) és elismert hygienikus szer a száj ápolására, a kellemetlen szag legyőzésére, a fogak épségben tartására, ösvszer minden nyakhaj ellen.

Az orosz császár kormányától

1881 január 28-án kelt 681. sz. miniszteri rendelete szerint udvari és más kórodákban bevezettetett. Egy üveg ára frt 120 kr. o. é.

PURITAS-FOGKEFÉK jótállás mellett.

Sajtolt puszpángfából és vegyészetileg zsirtalanitott sörtéből. Egy darab 50 kr

Fő szétküldési raktár:

Bécs. I. ker. Bauernmarkt 3. szám.

Raktárak Nagy-Kanizsán Rosenfeld Adolfnál. Kaposvár Prager Zala-Egerszeg: Kaszer A. gyógysz. Keszthely: Laskay E. 2526

3538

A SOULAC-I APÁTSÁG (Franczia-Ország)

Dom MAGUELONNE, prior

Főtisztelendő Benedek rendi atyái

FOGVIZE, FOGPORA ÉS FOGPASTÁJA

2 ARANY ÉREM: Brüssel 1880, London 1884

A legmagasabb kitüntetések

Feltalláltatott az **1373** ik éven BOURSAUD PÉTER prior által.

« A főtisztelendő benedekrendi atyák fogvizének használata, naponkint néhany cseppet vizbe véve, megakadályozza és gyógyitja a fogak odvasságát melyeknek fehérséget és szilárdságot kölcsönöz, a mennyiben a foghust erősiti s teljesen egészségessé változtatja.

« Szolgálatot tesznk tehát olvasóinknak, midőn őket ezen régi es practicus készitményekre figyelmeztetjük, melyek a legjobb gyógyszert és a fogfájás ellen egyedüli ösvszert képezik.

A ház megalapitatott 1837 ben. Vezérgyárnok **SEGUIN** 186 & 188, rue Croix-de-Seguey **BORDEAUX**

Kapható mindenn nagyobb illatszerészeknél, gyógyszertárban és gyógyszerkereskedésben

---

WAJDITS JÓZSEF

könyvkiadó hivatalában 1890-dik évre kilencz különféle naptár jelent meg,

s az egész ország minden könyvárusánál kapható; u. m.:

Wajdits József

nágy képes népnaptára

bő tartalommal és temérdek képpel.

Ára kötve ürlapokkal 50 kr., füzve 40 kr., olcsó kiadás 30.

Wajdits József

kis képes népnaptára

Ára füzve 25 kr., olcsó kiadás 20 kr.

Wajdits József

101, azaz száz és egy évre szóló naptára

Ára keménykötésben 90 kr.

Rév-komáromi K. kalandárium. Ara füzve 20 kr.

Wajdits József kiadványa

Szüz Mária, édes hazánk védasszonya nagy képes

népnaptára,

vallásos bő tartalommal, temérdek képpel. Szerkesztette P. Angelicus.

Ára kötve ürlapokkal ellátva **50** kr, füzve **40** kr., olcsó kiadás **30** kr.

Wajdits József kiadványa

Szüz Mária kis képes népnaptára

Ára füzve **25** kr., olcsó kiadás **20** kr.

Wajdits József

1884-től kezdve 1890-ik évre

szóló naptára **14** kr.

Fentebbieken kivül minden másutt megjelent naptár a könyvkereskedésben fellelhető.

Postai megrendelések gyorsan és pontosan eszközöltetnek

Wajdits József

könyvkereskedése által Nagy-Kanizsán.

Wajdits József könyvnyomdájából Nagy-Kanizsán.